

EDVARD GRIEG
THE COMPLETE SONGS
MONICA GROOP

EDVARD HAGERUP GRIEG (1843–1907)

THE COMPLETE SONGS

MONICA GROOP *mezzo-soprano*

LOVE DERWINGER *piano* (disc 1)

ILMO RANTA *piano* (discs 2 & 3)

ROGER VIGNOLES *piano* (discs 4–7)

TT: 7h 48m 48s

Index of songs: see page 178

SECHS LIEDER (Six Songs), Op. 4 11'08

[1]	1. Die Waise (The Orphan) (<i>Text:Chamisso</i>)	2'28
[2]	2. Morgentau (Morning Dew) (<i>Chamisso</i>)	1'21
[3]	3. Abschied (Parting) (<i>Heine</i>)	2'24
[4]	4. Jägerlied (Hunting Song) (<i>Uhland</i>)	0'41
[5]	5. Das alte Lied (The Old Song) (<i>Heine</i>)	2'17
[6]	6. Wo sind sie hin? (Where Have They Gone?) (<i>Heine</i>)	1'32

HJERTETS MELODIER AF H. C. ANDERSEN, Op. 5 5'53
(MELODIES OF THE HEART BY H. C. ANDERSEN)

[7]	1. To brune Øjne (Two Brown Eyes)	1'05
[8]	2. Du fatter ei Bølgernes evige Gang (The Poet's Heart)	1'41
[9]	3. Jeg elsker Dig (I Love but Thee)	1'34
[10]	4. Min Tanke er et mægtigt Fjeld (My Mind Is Like the Mountain Steep)	1'17

SEX DIGTE AF HENRIK IBSEN, Op. 25 11'40
(Six Songs by Henrik Ibsen)

[11]	1. Spillemand (Fiddlers)	2'07
[12]	2. En svane (A Swan)	2'00
[13]	3. Stambogsrím (Album Lines)	1'32
[14]	4. Med en vandlilje (With a Water-lily)	1'52
[15]	5. Borte! (Departed!)	1'28
[16]	6. En fuglevisé (A Bird-song)	2'14

BARNLIGE SANGE (7 CHILDREN'S SONGS), Op. 61 13'15

Fra Nordahl Rolfsens "Læsebog"

17	1. Havet (The Ocean) (<i>Nordahl Rolfsen</i>)	1'02
18	2. Sang til juletræet (The Christmas Tree) (<i>Krohn</i>)	2'26
19	3. Lok (Farmyard-Song) (<i>Bjørnson</i>)	0'46
20	4. Fiskervise (Fisherman's Song) (<i>Dass</i>)	1'07
21	5. Kveldssang for Blakken (Good-night Song for Dobbin) (<i>Nordahl Rolfsen</i>)	2'34
22	6. De norske fjelde (The Norwegian Mountains) (<i>Nordahl Rolfsen</i>)	3'29
23	7. Fædrelandssalme (Fatherland Hymn) (<i>Nordahl Rolfsen, after Runeberg</i>)	1'26

"HAUGTUSSA". SANG-CYKLUS AF ARNE GARBORG, Op. 67 25'47
(THE MOUNTAIN MAID. SONG CYCLE FROM ARNE GARBORG'S 'HAUGTUSSA')

24	1. Det syng (The Enticement)	3'22
25	2. Veslemøy (Veslemøy. The Young Maiden)	2'44
26	3. Blåbær-Li (Blueberry Slope)	2'50
27	4. Møte (The Tryst)	4'10
28	5. Elsk (Love)	2'29
29	6. Killingdansen (Kidling's Dance)	1'32
30	7. Vond Dag (Hurtful Day)	2'33
31	8. Ved Gjætle-Bekken (At the Brook)	5'31

ROMANCER (FOUR SONGS), Op.15 9'19

[1]	1. Margretes Vuggesang (Margaret's Cradle Song) (<i>Ibsen</i>)	1'33
[2]	2. Kjærlighed (Love) (<i>H. C. Andersen</i>)	2'14
[3]	3. Langelandsk Folkemelodi (Folk-song from Langeland) (<i>H. C. Andersen</i>)	2'39
[4]	4. Modersorg (A Mother's Grief) (<i>Richardt</i>)	2'37

ROMANCER (ÆLDRE OG NYERE), Op. 39 17'46
(SONGS [OLDER AND NEWER])

[5]	1. Fra Monte Pincio (From Monte Pincio) (<i>Bjørnson</i>)	4'46
[6]	2. Dulgt Kjærlighed (Hidden Love) (<i>Bjørnson</i>)	2'46
[7]	3. I Liden højt deroppe (Upon a Grassy Hillside) (<i>Lie</i>)	2'03
[8]	4. Millom Rosor ('Neath the Roses) (<i>Janson</i>)	1'49
[9]	5. Ved en ung Hustrus Båre (At the Grave of a Young Wife) (<i>Monrad</i>)	4'48
[10]	6. Hör' ich das Liedchen klingen (Hearing a Song or Carol) (<i>Heine</i>)	1'06

ROMANCER OG BALLADER AF A. MUNCH, Op. 9 16'19
(SONGS AND BALLADS BY A. MUNCH)

[11]	1. Harpen (The Harp)	3'17
[12]	2. Vuggesang (Cradle Song)	4'42
[13]	3. Solnedgang (Sunset)	3'04
[14]	4. Udfarten (Outward Bound)	5'01

DIGTE AF VILHELM KRAG (FIVE SONGS BY VILHELM KRAG), Op. 60 12'26

15	1. Liden Kirsten (Little Kirsten)	3'38
16	2. Moderen synger (The Mother's Lament)	2'21
17	3. Mens jeg venter (On the Water)	2'15
18	4. Der skreg en Fugl (A Bird Cried Out)	2'03
19	5. Og jeg vil ha mig en Hjertenskjær (Midsummer Eve)	1'48

SONGS WITHOUT OPUS NUMBER

20	Dig elsker jeg! (I Love You, Dear), EG 127 (<i>Caralis</i>)	1'56
21	Jeg elsket (I Loved Him), EG 153 (<i>Bjørnson</i>)	3'05
22	Attegløyma (The Forgotten Maid), EG 142 (<i>Vinje</i>)	2'03
23	Ave, maris stella, EG 150	2'45

VIER LIEDER (FOUR SONGS), Op. 2

9'41

[1]	1. Die Müllerin (The Maid of the Mill) (<i>Chamisso</i>)	2'41
[2]	2. Eingehüllt in graue Wolken (Closely Wrapp'd in Misty Billows) (<i>Heine</i>)	1'38
[3]	3. Ich stand in dunkeln Träumen (I Stood before Her Portrait) (<i>Heine</i>)	3'32
[4]	4. Was soll ich sagen? (What Shall I Say?) (<i>Chamisso</i>)	1'46

FIRE DIGTE FRA "FISKERJENTEN" AF BJ. BJØRNSON, Op. 21
(FOUR SONGS BY BJ. BJØRNSON)

6'10

[5]	1. Det første møde (The First Meeting)	1'53
[6]	2. "God morgen!" ('Good Morning!')	0'57
[7]	3. Jeg giver mit digt till våren (To Springtime My Song I'm Singing)	1'47
[8]	4. Takk for dit råd (Say What You Will)	1'22

SONGS FROM 'HAUGTUSSA' not included in Op. 67 (*Garborg*)

22'02

[9]	Sporven (The Sparrow), EG 152d	2'17
[10]	I slåttén (In the Hayfield), EG 152f	2'22
[11]	Veslemøy undrast (Veslemøy Wondering), EG 152g	3'05
[12]	Dømd (Doomed), EG 152h	4'14
[13]	Veslemøy lengtar (Veslemøy Longing), EG 152j	3'04
[14]	Ku-Lok (Cow-Call), EG 152l	6'36

SECHS LIEDER (SIX SONGS), Op. 48

14'44

15	1. Gruß (Greeting) (<i>Heine</i>)	1'07
16	2. Dereinst, Gedanke mein (One Day, O Heart of Mine) (<i>Geibel</i>)	3'14
17	3. Lauf der Welt (The Way of the World) (<i>Uhland</i>)	1'33
18	4. Die verschwiegene Nachtigall (<i>Walther von der Vogelweide</i>)
(The Nightingale's Secret)	3'44
19	5. Zur Rosenzeit (The Time of Roses) (<i>Goethe</i>)	2'30
20	6. Ein Traum (A Dream) (<i>Bodenstedt</i>)	2'13

SONGS WITHOUT OPUS NUMBER

21	Siehst du das Meer (Look to the Sea), EG 121 (<i>Geibel</i>)	1'33
22	Der Jäger (The Hunter), EG 157 (<i>Schulz</i>)	2'08
23	Under Juletræet (Beneath the Christmas Tree), EG 144 (<i>Rolfsen</i>)	2'38
24	Julens Vuggesang (Yuletide Cradle-Song), EG 155 (<i>Langsted</i>)	2'24

FEM DIGTE AF JOHN PAULSEN, Op. 26 9'36
(FIVE SONGS BY JOHN PAULSEN)

1	1. Et Håb (Hope)	2'10
2	2. Jeg reiste en deilig Sommerkvæld (I Walked One Balmy Summer Eve)	2'30
3	3. Den ærgjerrige (You Whispered that You Loved Me)	1'23
4	4. Med en Primula veris (The First Primrose)	1'14
5	5. På Skogstien (Autumn Thoughts)	1'59

TOLV MELODIER TIL DIGTE AF A.O. VINJE, Op. 33 31'55
(TWELVE SONGS TO POEMS BY A.O. VINJE)

6	1. Guten (The Youth)	2'51
7	2. Våren (Last Spring)	6'33
8	3. Den Særde (The Wounded Heart)	2'17
9	4. Tyteberet (The Berry)	1'35
10	5. Langs ei Å (Beside the Stream)	1'40
11	6. Eit Syn (A Vision)	1'46
12	7. Gamle Mor (The Old Mother)	1'50
13	8. Det Første (The First Thing)	2'18
14	9. Ved Rondane (At Rondane)	2'15
15	10. Et Vennestykke (A Piece on Friendship)	1'31
16	11. Truendom (Faith)	2'33
17	12. Fyremål (The Goal)	3'35

SONGS WITHOUT OPUS NUMBER

18	Min lille Fugl (My Little Bird), EG 126 (<i>H. C. Andersen</i>)	2'06
19	Blåbæret (The Blueberry), EG 145 (<i>Grønvold</i>)	2'08
20	Til L. M. Lindemans Sølvbryllup, EG 135 (<i>Nikolaisen</i>) (For L. M. Lindeman's Silver Wedding Anniversary)	4'15
21	Til Kirken hun vandrer (Devoutest of Maidens), EG 123 (<i>Feddersen</i>)	1'41
22	Den hvide, røde Rose (The White and Red, Red Roses), EG 137 (<i>Bjørnson</i>)	2'01
23	Odaliskens synger (The Odalisque), EG 131 (<i>Brun</i>)	3'11
24	Paa Hamars Ruiner (On the Ruins of Hamar), EG 140 (<i>Vinje</i>)	2'08
25	Jenta (The Lass), EG 141 (<i>Vinje</i>)	2'03
26	Til Generalkonsul Chr. Tønsberg (To Chr. Tønsberg), EG 136 (<i>Bøgh</i>)	4'47

FIRE ROMANCER AF CHR. WINTHER, Op. 10 13'01

(FOUR SONGS BY CHR. WINTHER)

- [1]** 1. Taksigelse (Thanks) 3'38
- [2]** 2. Skovsang (Woodland Song) 3'50
- [3]** 3. Blomsterne tale (Song of the Flowers) 1'22
- [4]** 4. Sang paa Fjeldet (Song on the Mountain) 4'11

TRE SANGER FRA "PEER GYNT", Op. 23 (Henrik Ibsen) 12'11

(THREE SONGS FROM 'PEER GYNT')

- [5]** Peer Gynts Serenade (Peer Gynt's Serenade) 3'20
- [6]** Solveigs Sang (Solveig's Song) 4'31
- [7]** Solveigs Vuggevis (Solveig's Cradle Song) 4'20

**"REJSEMINDER FRA FJELD OG FJORD" AF
HOLGER DRACHMANN, Op. 44** 15'27

('REMINISCENCES FROM MOUNTAIN AND FJORD' BY HOLGER DRACHMANN)

- [8]** 1. Prolog (På Skineggen ind mod Jotunheim) 3'15
- [9]** 2. Johanne 2'36
- [10]** 3. Ragnhild 2'10
- [11]** 4. Ingebjørg 2'30
- [12]** 5. Ragna 1'54
- [13]** 6. Epilog (Farvel til Tvindehougen) 3'02

SEKS DIGTE AF HOLGER DRACHMANN, Op. 49	25'41
(SIX SONGS BY HOLGER DRACHMANN)	
14 1. Saa du Knøsen, som strøg forbi (Tell Me Now, Did You See the Lad)	4'15
15 2. Vug, o Vove (Rocking, Rocking on Gentle Waves)	6'30
16 3. Vær hilset, I Damer (Kind Greetings, Fair Ladies)	3'59
17 4. Nu er Aften lys og lang (Now Is Evening Light and Long)	2'46
18 5. Jule-Sne (Christmas Snow)	4'41
19 6. Foraarsregn (Spring Showers)	3'30
20 SIMPEL SANG (A SIMPLE SONG), EG 147 (<i>Drachmann</i>)	2'49

”NORGE”. DIGTE AF JOHN PAULSEN, Op. 58 13'45
 (‘NORWAY’. FIVE SONGS BY JOHN PAULSEN)

1	1. Hjemkomst (Homeward)	3'19
2	2. Til Norge (To the Motherland)	1'14
3	3. Henrik Wergeland	3'35
4	4. Turisten (The Shepherdess)	1'51
5	5. Udvandreren (The Emigrant)	3'26

ROMANCER OG SANGE (NINE SONGS), Op. 18 21'12

6	1. Vandring i Skoven (Moonlit Forest) <i>(H. C. Andersen)</i>	1'50
7	2. Hun er saa hvid (My Darling is as White as Snow) <i>(H. C. Andersen)</i>	1'24
8	3. En Digters sidste Sang (The Poet's Farewell) <i>(H. C. Andersen)</i>	2'12
9	4. Efteraarsstormen (Autumn Storms) <i>(Richardt)</i>	3'26
10	5. Poesien (Poesy) <i>(H. C. Andersen)</i>	3'41
11	6. Ungbirken (The Young Birch-Tree) <i>(Moe)</i>	1'49
12	7. Hytten (The Cottage) <i>(H. C. Andersen)</i>	1'23
13	8. Rosenknoppen (The Rosebud) <i>(H. C. Andersen)</i>	2'05
14	9. Serenade til Welhaven (Serenade to Welhaven) <i>(Bjørnson)</i>	2'45

ELEGISKE DIGTE AF JOHN PAULSEN, Op. 59
(SIX ELEGIAC SONGS BY JOHN PAULSEN) 11'24

15	1. Når jeg vil dø (Autumn Farewell)	1'51
16	2. På Norges nøgne fjelde (The Pine Tree)	1'31
17	3. Til Én I (To Her [I])	2'04
18	4. Til Én II (To Her [II])	1'43
19	5. Farvel (Goodbye)	1'56
20	6. Nu hviler du i jorden (Your Eyes Are Closed Forever)	1'53

SONGS WITHOUT OPUS NUMBER

21	Soldaten (The Soldier), EG 125 (<i>H. C. Andersen</i>)	2'08
22	Taaen (Tears), EG 128 (<i>H. C. Andersen</i>)	2'34
23	Vesle Gut (Little Lad), EG 129 (<i>Janson</i>)	2'26
24	Fædrelandssang (National Song), EG 151 (<i>Paulsen</i>)	3'58
25	Gentlemen-Menige (Gentlemen-Rankers), EG 156 (<i>Johnsen</i>)	3'27

SONGS WITHOUT OPUS NUMBER

[1]	Prinsessen (The Princess), EG 133 (<i>Bjørnson</i>)	2'55
[2]	Claras Sang (Clara's Song), EG 124 (<i>Feddersen</i>)	1'25
[3]	Osterlied (Easter Song), EG 146 (<i>Böttger</i>)	1'54
[4]	Morgenbøn paa Skolen (Morning Prayer at School), EG 139 (<i>Gjertsen</i>)	0'59
[5]	Den blonde Pige (The Fair-haired Maid) (first version), EG 130 (<i>Bjørnson</i>)	4'15
[6]	DEN BERGTEKNE (THE MOUNTAIN THRALL), Op. 32 (<i>Traditional</i>)	4'18
[7]	MØTE (THE TRYST) (first version of Op. 67 No. 4) (<i>Garborg</i>)	2'40

SONGS WITHOUT OPUS NUMBER

[8]	Suk (Sighs), EG 134 (<i>Bjørnson</i>)	2'53
[9]	Den blonde Pige (The Fair-haired Maid) (second version), EG 138 (<i>Bjørnson</i>)	2'48

FEM DIGTE AF OTTO BENZON, Op. 69 (FIVE SONGS BY OTTO BENZON)

[10]	1. Der gynger en Båd på Bølge (A Boat on the Waves is Rocking)	2'46
[11]	2. Til min Dreng (To My Son)	3'29
[12]	3. Ved Moders Grav (At Mother's Grave)	2'34
[13]	4. Snegl, Snegl! (Snail, Snail!)	3'12
[14]	5. Drømme (Dreams)	3'32

FEM DIGTE AF OTTO BENZON, Op. 70

13'47

(FIVE SONGS BY OTTO BENZON)

15	1. Eros	2'55
16	2. Jeg lever et Liv i Længsel (A Life of Longing)	2'36
17	3. Lys Nat (Summer Night)	1'55
18	4. Se dig for (Walk with Care)	1'53
19	5. Digterverse (A Poet's Song)	4'06

SONGS WITHOUT OPUS NUMBER

20	Ragnhild, EG 181 (<i>Drachmann</i>)	2'03
21	Den syngende Menighed (The Singing Congregation), EG 122 (<i>Grundtvig</i>)	1'53
22	Valgsang (Election Song), EG 149 (<i>Bjørnson</i>)	6'40
23	To a Devil, EG 154 (<i>Benzon</i>)	1'44

EDVARD GRIEG'S APPROACH TO ART AND MUSIC

To Edvard Grieg, art was the 'surplus of longing that cannot find expression in life or in some other way'. He claimed this in a letter to his close friend Frants Beyer on 27th August 1886 and it reveals him as a true romantic through and through. To the romantics, 'longing' was a keyword and 'feeling' was an indispensable concept. At the same time Grieg was a romantic nationalist whose passion for his native land as well as his love of nature were central to him. 'Painting the Norwegian countryside, the traditions of the Norwegian people, Norwegian history and Norwegian ballads in music is the task in which I feel that I can accomplish something', he wrote to the poet Bjørnstjerne Bjørnson on 21st February 1875. His attitude to Norway and all things Norwegian also found expression as he studied what he called the 'hidden harmonies in our folk music'. The national musical heritage was a source that Grieg could not do without.

In a letter to another of his friends Julius Röntgen, dated 3rd May 1904, he discussed the problem of constantly being required to create something new and to show originality: 'In recent years I have constantly asked myself: what is this so-called originality and what is so-called novelty? It is not the most important aspect. For the really important thing is truth, the truth of one's feelings.' Here Grieg is dealing with a universal and, for him a deeply personal ideal. Truth of feeling in art was linked to something that he saw as a central task; that of 'arousing an awareness of the ideal in music' as he wrote as early as 3rd January 1872 in a letter to the Danish composer August Winding. Grieg's biographers Finn Benestad and Dag Schjelderup-Ebbe write that Grieg's concept of ideals consisted of a fusion of personal and national aspects while the notion also encompasses 'a number of universal characteristics: authenticity, truth and honesty, unaffectedness and naivety, clarity, inspiration, emotional depth, longing, richness

of mood, imagination and development'. The right balance between these characteristics, according to the biographers was, in Grieg's opinion, 'an essential condition if art was to strike a resonance in the human mind. When discussing such matters, he usually refrained from linking them to his own compositions and their innate qualities; but since they were totally essential to him, it is obvious that they inspired his own efforts as a creative composer; indeed, they provided the very foundation for the authenticity that characterizes his works.' Authenticity and honesty in all things human and, thus, in art were, for Grieg, a fundamental requirement of both the artist and the work of art.

Several of Grieg's major compositions were severely criticized, not least by the German critics. But Grieg remained true to himself and he refrained from making revisions merely to oblige the critics. He emphasized what was simple and natural, which caused some critics and musical know-alls to turn up their noses. But Grieg had discovered that the general public and most audiences valued these aspects of his music; and it was the general public that he wanted to reach. It was with the ordinary listener that his demands on himself and his compositions were put to the test: 'what we call the general public are, in my view, not as stupid as we are led to believe but have their own keen and valid instincts', as he wrote in a letter to the Danish composer Niels Ravnkilde on 6th March 1886. And so he was careful to avoid cheap effects. Benestad and Schjelderup-Ebbe claim that, for Grieg, such effects were incompatible with true art – works making use of them had no right to existence in his view. 'In his own compositions he avoided surface bravura. There are, naturally, some highly virtuosic passages, for example, in the *A minor Piano Concerto* and the *G minor Ballad*. But these are organic elements that have musical substance and are in no sense merely playing to the gallery.'

There are several reasons why Grieg worked more with small-format compositions than with large ones. Poor health reduced his inspiration and his ability to

concentrate, while extensive performing abroad made demands on both his physical and mental stamina. Added to this is the fact that Grieg's style and his approach to music created problems for him with regard to the more extended musical forms – something that became increasingly clear from the 1890s onwards. Despite the fact that his larger works show that he had mastered the larger musical forms, both critics and musicologists have rather disparagingly classed him as a miniaturist. Nor was it unusual for Grieg to express himself in terms which supported such a view. In an interview with the Leipzig periodical *Signale* in April 1907 he emphasized the approach that was typical of Scandinavians: 'We have always loved clarity and brevity; even our language is clear and precise. We seek to achieve this clarity and precision in our art too. In spite of our boundless admiration for German art and its profound greatness, we find it difficult to be enthusiastic about some of its modern forms of expression. We often find them to be cumbersome and overly elaborate.'

But what is wrong with displaying one's greatness in smaller forms? There can be no doubt about the fact that Grieg has shown himself, in a great many of his songs, to be a composer of genius. As regards his songs, he is considered to be closer to Brahms than to Schubert and Schumann. Like Brahms, he was attached to the strophic form in which the melody is the primary element. And the two composers shared a classical ideal: moderation and clarity rather than a roaming imagination were fundamental to both. But despite these basic similarities, Grieg had an important reservation in regards to Brahms' songs. He wrote to Ravnkilde on 21st July 1884: 'I regard him [Brahms] as too much of a musician and too little of a poet. A symphonic composer and musician and that's all. But if one includes words one really should relate to them'.

For Grieg the words were decisive. What he fundamentally demanded of a poem was that it should give expression to personal experiences. In a letter to the

American musicologist Henry T. Finck dated 17th July 1900, Grieg explained quite simply that ‘My choice of poets is closely related to what I have experienced.’ Finck had written to Grieg on 2nd February 1899 seeking first-hand information that he could use in a book entitled *Songs and Song Writers*. Grieg’s reply contains a positive flood of information with regard to understanding his art. Finck had asked for Grieg’s views about such matters as poetry, folk songs, local colour and accompaniments. Parts of the letter further emphasized what we have already noted. Regarding the relationship between his songs and folk songs, and indeed about the important question as to whether the national aspects in his music were intentional, Grieg writes:

Norwegian folk life, Norwegian sagas, Norwegian history, and above all Norwegian nature have had a profound influence on my creative work ever since my youth... Regarding my songs, I do not think that on the whole they have been greatly influenced by the folk song. In cases in which local colour had to play an essential role, the influence probably is evident – for example, in *Solveig’s Song* from *Peer Gynt*. But this is perhaps the only one of my songs where an imitation of a folk song can be traced... When I speak my own musical language, which has nothing whatever to do with the folk tune, the conservative German music critics have found an insulting term for that, too. They call it *Norwegerei*. This much is certain: I have only followed my own natural bent.*

As we have already noted, the strophic form came most naturally to him but on a number of occasions he also wrote songs using varied strophes as well as through-composed songs with great success. If one wants to speak of an aspect of composition in which Grieg moved developments a large step forwards, this

*The English versions of this and other quotations are taken from: *Edvard Grieg. Letters to Colleagues and Friends*, ed. Finn Benestad, translated by William H. Halverson, Columbus, Ohio, 2000.

would be harmony. In this area he was radical and a genius, and – perhaps most importantly – showed the way forward to the stylistic renewal of the 20th century, and Impressionism and Debussy in particular. In the letter to Finck he commented on harmony and progress in this field:

The realm of harmony has always been my dream-world, and the relation between my sense of harmony and Norwegian folk music has always been an enigma to me. I have found that the obscure depth in our folk melodies has its foundation in their undreamt-of harmonic possibilities. In my arrangements in Op. 66 and elsewhere I have tried to give expression to my sense of the hidden harmonies in our folk tunes. In so doing I have been rather especially fascinated by the chromatic lines in the harmonic texture. A friend once told me that I was ‘born chromatic’.

We have already noted that, in his choice of poets, it was important to Grieg that the poems reflected personal experiences. In the letter to Finck Grieg describes the important characteristics of the Scandinavian mode of expression that a composer is obliged to pay attention to:

Anyone who reads the *Elder Edda* soon becomes aware of its wonderful power and pithiness of expression, its remarkable ability to say much in a few words. Such a reader will admire the simple, plastic formulation of the sentences. The same is true of the sagas about the Norwegian kings, especially those written by Snorre Sturlason. The more deeply the heart is moved, the more condensed and enigmatic is the mode of expression. The language is constantly bold, serious and dignified. One senses that one can see the stormy ocean of the passions. To display one’s innermost feelings was considered brutal. For the feelings, too, the mode of expression is as brief as it is chaste... One can say that in a similar way, the folk song is a musical reflection of the innermost soul of the people. What the poets have achieved in this respect is

what I have striven for in music, perhaps above all in my setting to music the profound poems of the national poets Vinje and Garborg. The exaggerated external trappings so typical of the Germans are foreign to Scandinavians.

Finck had expressly asked for biographical information that could shed light on and lead to a more profound understanding of specific songs. Grieg writes that he could say a great deal about this but will refrain because many of his songs, and particularly the best of them, 'are closely related to experiences of an intimate personal nature. I, too, have received my share of the above-mentioned shyness about revealing my innermost self, which is a fundamental trait of the Norwegian national character. No doubt you think that that sort of biographical material will be of interest to the reader and will inspire him to acquaint himself with the songs. That may be, but as the English say, 'My house is my castle', I say, 'My inner life is my mighty fortress!'

What Grieg speaks about at some length, on the other hand, is the subject of translations. His comments are included in a discussion of why his songs have been accepted throughout Scandinavia though less in other parts of the world. He sees the reason for this as being, quite simply the lack of good translations. At the same time he gives expression to what, in his view, is fundamental to setting a poem to music:

When I compose songs, my principal goal is not to write *music* but first of all to do justice to the *poet's* most secret intentions. To let the poem come to the fore as strongly as possible – that is my task. If this task is performed well, then the music is successful too. Otherwise it is not, even if in and of itself it is ethereally beautiful. But when Scandinavian poets, whose language foreigners neither understand nor sing, are maimed by the translations, both the poet and the composer suffer. Unfortunately I have often had very bad luck in my efforts to find good translations. True enough, the task of translation presup-

poses a versatility that is very rare, for the translator must simultaneously have insight into poetry, language and music.

In the letter to Finck, Grieg also discusses the question as to why songs have come to play such an important role in his œuvre. ‘Quite simply because I, like other mortals, once in my life (to quote Goethe) had my moment of genius. And it was love that gave me this glory. I loved a girl with a wonderful voice and an equally wonderful gift as an interpreter. This woman became my wife and has been my companion through life down to the present day. I dare to claim that for me she has remained the only true interpreter of my songs.’ Nina Grieg had a very beautiful lyrical soprano voice but it was not the type of voice as such that was important to Grieg. The ability to penetrate and interpret a song was *alpha* and *omega* to him. In a letter to Frants Beyer on 10th June 1888, he wrote of Ellen Nordgren, later Gulbranson – a Wagnerian dramatic soprano with a voice entirely different from that of Nina – whom he had listened to for the first time on the previous day: ‘Ellen Nordgren – remember the name! – who has tried to meet me on several occasions, finally came and sang until we were in tears. Nina and I were both quite carried away. Voice, spirit, nature, truth, beauty – everything!... I dare to claim that I have never come across anything as agreeable in the field of song.’

Grieg was entirely clear about the importance of the performer’s contribution. Whether a song was successful or not was often dependent upon the artists. In the letter to Finck he relates an experience that tells us a great deal about his understanding of the importance of the performer:

One incident taught me something that I had previously regarded as impossible, namely that everything – even that which is most intensely personal – can be used in the concert hall *if only the right interpreter is available*. A few years ago I was horrified to note that my *Cradle Song* (Op. 9 No. 2) was on a

programme at the Gewandhaus in Leipzig. I considered this song totally unsuited to the concert hall. The singer, however, was *Johannes Messchaert* and the pianist *Arthur Nikisch*. After the first few measures I was struck by a great hush that pervaded the auditorium. I began to hope, for the interpretation was incomparably beautiful. And my hopes were realized! After the last measure there was a lengthy storm of applause. Everyone had been carried away. I am sure that the audience had rarely heard such a deep intensity in *piano* and *pianissimo*, or such ideal declamation.

© *Rune Andersen 2010*

This album comprises the 172 songs contained in the critical edition of Edvard Grieg's works, Grieg Gesamtausgabe (GGA), published by C.F. Peters, Frankfurt am Main. 171 of the songs are in volumes 14 and 15 while an early version of *Ragnhild* (Op.44 No.3) is found in volume 20. (An early version of *Møte* (*The Tryst*, Op.67 No.4 is reproduced in miniature on p.298 of volume 15.)

Practically all of Grieg's songs were originally composed with piano accompaniment. Three were composed as orchestral songs – the *Three Songs from Peer Gynt* (Op.23) composed in 1874–75, Nos 17, 19 and 26. But as early as March 1876, the month after they were first performed, Grieg published them with piano accompaniment. *Den Bergtekne* (*The Mountain Thrall*, Op.32) was originally composed for baritone solo, string orchestra and two horns. Grieg approved a piano arrangement by Holger Dahl, including it in the first edition of 1882. On a limited number of occasions Grieg proceeded in the opposite direction, arranging piano versions as orchestral accompaniments: *Fra Monte Pincio*

(*From Monte Pincio*, Op. 39 No. 1), *En Svane* (A Swan, Op. 25 No. 2) and *Våren* (Last Spring, Op. 33 No. 2) as well as *Henrik Wergeland* (Op. 58 No. 3) which, together with *Solveigs sang* (Solveig's Song) and *Solveigs vuggesang* (Solveig's Cradle Song) from Op. 23 were published by Peters as *Six Songs with Orchestra* in 1895/96 (without opus number). *Det første møde* (The First Meeting, Op. 21 No. 1) exists both with piano accompaniment and in a setting for string orchestra (published for the first time in GGA volume 20). Only one of Grieg's songs exists both in a piano version and with organ accompaniment: *Ved en ung hus-trus bære* (At the Grave of a Young Wife, Op. 39 No. 5, in GGA volume 20 No. 5).

A total of five languages are used in Grieg's songs – Norwegian/*nynorsk*, Danish, German, English and Latin. Only one song was originally in English – *To a Devil*, EG 154, an English poem by the Danish poet Otto Benzon, and only one is in Latin – *Ave, maris stella*, EG 150. One of the songs, EG 156, has an English background: a Norwegian interpretation by Rosenkrantz Johnsen of Rudyard Kipling's *Gentlemen-Rankers. Fædrelandssalme* (Fatherland Hymn, Op. 61 No. 7) would seem to be based on a Swedish poem by J.L. Runeberg from which Nordahl Rolfsen created a Norwegian poem. Apart from Op. 2 and EG 146, which have only German and English versions, all of Grieg's songs are printed with performable Norwegian, German and English texts in GGA.

There are 19 songs that are settings of German poems. The best-known authors of these are Johann Wolfgang von Goethe, Adelbert von Chamisso, Heinrich Heine and Emanuel Geibel. Of the 50 songs to Danish texts, two are considered to be interpretations of German poems: EG 123 has words by Benjamin Feddersen based on a poem by C. Groth while EG 125 has words by Hans Christian Andersen based on Adelbert von Chamisso's original. Among the Danish poets, N.F.S. Grundtvig and Hans Christian Andersen are the best-known. 104 of the

songs are settings of Norwegian (including *nynorsk*) poems by 21 different authors including Henrik Ibsen, Bjørnstjerne Bjørnson, Aasmund Olavsson Vinje, Arne Garborg, Johan Sebastian Welhaven, Andreas Munch, Jørgen Moe, Jonas Lie and Vilhelm Krag.

Edvard Grieg composed songs throughout his life. Indeed, there is really no period in which he did not devote time to writing songs. Many of his songs are so well-known in Norway that they can be considered as part of the common heritage; part of the national treasure store of songs. And it does not stop there, for some of them – such as *Våren* (*Last Spring*, Op. 33 No. 2) and *Ved Rondane* (*At Rondane*, Op. 33 No. 9), both settings of poems by A.O. Vinje – are now part of the heritage of all the Nordic countries. One of Grieg's songs, a setting of Hans Christian Andersen's *Jeg elsker Dig* (*I Love but Thee*, Op. 5 No. 3) has actually achieved the same status in the repertoire as Schubert's *Ave Maria* or Schumann's *Im wunderschönen Monat Mai*. There is probably no love song that can match it in popularity.

© *Rune Andersen 2010*

MONICA GROOP ON THE RECORDING OF EDVARD GRIEG'S COMPLETE SONGS

It is a great joy to me to be able to present this collection of all of Grieg's 172 solo songs. I have always felt a special and instinctive affinity for Edvard Grieg and his music; perhaps because of his deep roots in folk music. In Grieg's songs one constantly comes across elements that could have been borrowed from folk tunes played on the Hardanger fiddle. I admire his gift of being able to write simple, natural music and I have sought to preserve this in performance. Grieg

himself emphasized, in his letters, how much he appreciated his wife Nina's unaffected interpretations and how she was always the foremost interpreter of his songs. Thanks to her, he also had a deep understanding of the voice and what it is capable of.

Grieg normally selected poems with considerable care and his musical settings show a high level of sensitivity in terms of expressing the words in music. To match this in performance has been my most important task. When I was invited to record all of Edvard Grieg's songs I was initially somewhat sceptical. Certain of the songs, like *Den Bergtekne* (*The Mountain Thrall*, Op. 32), were for instance written expressly for a male voice. On the other hand, a mezzo-soprano is used to playing breeches roles so this has not been a serious problem. I have transposed the original keys where this has been necessary for maintaining the true expression.

Regarding the pronunciation of the Norwegian texts, there are various possible approaches. Norwegian is really two languages – *bokmål* and *nynorsk* – and, in the case of older texts, from the beginning of the 20th century when Danish was still a strong factor in Norway, there are several possible pronunciations, all of them correct. I have had expert help in trying to navigate among the many pitfalls. And my own Finland-Swedish roots in the province of Österbotten, where there are numerous dialects that are reminiscent of *nynorsk*, have also been a great help. In general I have chosen Norwegian pronunciation also for the poems by Danish authors.

Grieg saw *Haugtussa* (Op. 67), his setting of a suite of poems by Arne Garborg, as among his finest songs and this cycle has had a central place in my repertoire throughout my career. In recitals all over the world, these songs invariably arouse positive reactions on the part of the listeners. Volume 3 of this album also contains the 6 songs that Grieg, after much consideration, excluded from the cycle. Among them is my absolute favourite, *Ku-lok* (*Cow-Call*, EG 1521).

Edvard Grieg's songs deserve to be performed outside Scandinavia but they face a problem with the language. Neither Norwegian, nor Danish where it occurs, are international languages and it is difficult to do justice to the immediacy of the songs when singing them in translation. But I hope that these recordings will help Grieg's songs, to a greater extent than before, to find their way onto the concert platform and to assume their rightful place in the repertoire. It was a great honour for me to be asked to undertake this important project and I should like to thank BIS Records for the opportunity and for the excellent collaboration with the producers responsible for the recordings.

Finally, I should like to express my warmest thanks to my wonderful pianists, Love Derwinger, Ilmo Ranta and Roger Vignoles whose invaluable comments and performing experience have made an important contribution to these interpretations. I should also like to thank the people who have assisted me in various ways: assistant professor Rune Andersen for giving me the benefit of his knowledge of Grieg, my husband Per-Henrik for planning the project and, not least, Solveig Blix for her indispensable help with pronunciation. Without them the project could not have been brought to fruition.

Monica Groop

The Finnish mezzo-soprano **Monica Groop**'s wide-ranging career is based upon repertoire of great musical adventurousness – a rich and varied mixture of baroque music, classical repertoire and modern masters. She began her professional singing career as a soloist in baroque music and oratorios, a field in which she has enjoyed long-term collaborations with leading figures such as Eric Ericson, Helmuth Rilling, Sigiswald Kuijken and Philippe Herreweghe. Her professional

operatic début came in 1987, as Charlotte in Massenet's *Werther* with the Finnish National Opera, and two years later her career took a major step forward as she reached the final of the Cardiff Singer of the World competition, alongside Bryn Terfel and Dmitri Hvorostovsky. Monica Groop has been an international mainstay in the world's foremost opera houses ever since her London début at Covent Garden in the highly acclaimed 1991 Wagner *Ring* cycle conducted by Bernard Haitink. Other eminent conductors with whom she has collaborated, on stage or in concert, include Carlo Maria Giulini, Sir Roger Norrington, Neeme Järvi, Esa-Pekka Salonen, Seiji Ozawa, Zubin Mehta and Sir Georg Solti. An accomplished recitalist, Monica Groop has given solo recitals at such venues as New York's Carnegie Hall and Alice Tully Hall, London's Wigmore Hall and the Musikverein in Vienna. She was the first Finnish female singer to be invited to give a song recital at the Salzburg Festival, accompanied by András Schiff with whom she appears regularly. Other regular partners include the pianists Rudolf Jansen, Roger Vignoles and Ilmo Ranta. Monica Groop has recorded extensively, participating on more than sixty recordings on various labels. One of her major projects has been the present recording of the songs by Edvard Grieg, and she has also contributed together with Anne Sofie von Otter and others, to the complete Sibelius songs, included in the Sibelius Edition on BIS.

Love Derwinger made his début at the age of sixteen as soloist in Liszt's *Second Piano Concerto*. Since then he has given recitals throughout Europe, the USA, Canada, Japan, the Middle East and South America. Derwinger has appeared as a soloist with the major Scandinavian orchestras, the Belgian Radio Symphony Orchestra, Amsterdam Sinfonietta and others. He has collaborated with conductors such as Myung-Whun Chung, Jun'ichi Hirokami and Paavo Järvi, and has participated in festivals such as Oviedo Piano Festival, Kilkenny Arts Festival,

the Montreal Festival of Lights and Yuri Temirkanov's Winter Festival in St Petersburg. Love Derwinger also devotes much attention to chamber music, contemporary music and the Lieder repertoire. He is a member of the contemporary music ensemble 'MA' both as a pianist and as a conductor. In the latter capacity he successfully performed Morton Feldman's opera *Neither* with the Norrköping Symphony Orchestra, one of the highlights of the international Stockholm New Music festival in 2005. Derwinger is also the regular pianist of the soprano Barbara Hendricks. He has made numerous recordings on the BIS label including a critically acclaimed performance of Max Reger's *Piano Concerto*.

Ilmo Ranta studied with Liisa Pohjola at the Sibelius Academy, continuing his studies in Munich with Klaus Schilde. Ranta has performed as soloist with the major Finnish orchestras and is recognized as an eminent and versatile chamber musician and first-class Lied pianist both in Finland and abroad. Among the singers with whom he has collaborated regularly are Karita Mattila, Monica Groop, Jorma Hynninen, Petteri Salomaa and Topi Lehtipuu, and he also participates on several recordings of song recitals. Ilmo Ranta is also a highly regarded performer of contemporary music and has given the world premières of several works by composers such as Usko Meriläinen, Paavo Heininen, Jouni Kaipainen and Eero Hämeenniemi. He has also recorded new Finnish music with the flautist Mikael Helasvuo. Ilmo Ranta has been artistic director of the Joroinen Music Festival and of the concert series at the Sibelius Academy, where he currently teaches chamber music and piano.

Roger Vignoles is internationally recognized as one of the world's most distinguished piano accompanists and musicians of today. He regularly partners the finest singers in major venues around the world and is regarded as a leading authority on the song repertoire. The most recent partnerships include collaborations with Thomas Allen, Christine Brewer, Susan Graham, Angelika Kirchschlager, Bernarda Fink, Kate Royal, Anne Schwanewilms, Joan Rodgers, Mark Padmore, John Mark Ainsley, Christopher Maltman, Robert Holl, Florian Boesch, Jonathan Lemalu, Measha Brueggergosman, Miah Persson, Katarina Karnéus, Elizabeth Watts, Werner Güra, Andrew Kennedy, Ailish Tynan and Renata Pokupić. He is also an outstanding teacher, and has given master classes in Amsterdam, Brussels, Copenhagen, Stockholm, New York, Boston, Baltimore, Montreal and Toronto. He is currently the director of Sommer Lied Weinberg in Upper Austria, the annual Ciclo de Lied Galega at Santiago de Compostela in Spain and the Tetbury Festival (UK). His extensive discography includes many highly acclaimed recordings, from German *Lieder* and French *mélodies* to Spanish *canciones* and cabaret songs.

ROGER VIGNOLES

(Photo: © Ben Ealovega)

OM EDVARD GRIEGS KUNST- OG MUSIKKSYN

For Edvard Grieg var kunsten ”det Overskud af Længsel, som ikke kan få Udtrykk i Livet eller på anden Måde”. Dette skriver han i et brev til sin nære venn, Frants Beyer, 27. august 1886. Uttalelsen viser at han i sjel og sinn var fullblods romantiker. For romantikerne var ”længsel” et hovedord og ”følelse” var et helt grunnleggende begrep. Samtidig var han en *nasjonal* romantiker der fedrelandskjærighet og naturopplevelse var sentrale begreper. ”At male norsk Natur, norsk Folkeliv, norsk Historie og norsk Folkepoesi i Toner, står for mig som det, hvori jeg tror at kunde udrette Noget,” skrev han til Bjørnson 21. februar 1875. Hans forhold til det nasjonale kom også til uttrykk ved at han trengte inn i det han kalte for ”de skjulte harmonier i våre folketoner”. Den nasjonale tonefølelsen var en kilde Grieg ikke kunne være foruten.

Overfor en annen venn, Julius Röntgen, tar han i et brev 3. mai 1904 opp spørsmålet om kravet til stadighet å skulle skape noe nytt og å være original: ”Jeg har i de siste årene uopphørlig stilt meg det spørsmål: hva er den såkalte originalitet, den såkalte nyhet? Det viktigste er den *ikke*. For det viktigste er *sannheten*, følelsens sannhet.” Her berører han et allmengyldig og for Grieg dypt personlig ideal. Følelsens sannhet i kunsten hang sammen med det han så på som en sentral oppgave – ”at vække Sandsen for det Ideale i Tonekunsten” slik han formulerer det så tidlig som 3. januar 1872 i et brev til August Winding. Griegs biografer, Finn Benestad og Dag Schjelderup-Ebbe, skriver at Griegs tanke om det ideale betyr en forening av det personlige og det nasjonale samtidig som begrepet inneholder ”en rekke trekk av almengyldige karakter: ekthet, sannhet og ærlighet, naturlighet og naivitet, klarhet, inspirasjon, følelsesdybde, lengsel, stemningsrikdom, fantasi og utvikling.” Det rette forhold mellom disse egenkapene, skriver biografene, var etter Griegs syn ”en forutsetning for at kunsten

skulle få menneskesinnet til å vibrere. Når han drøftet disse tingene, unnlot han vanligvis å knytte dem til sine egne verker og deres iboende kvaliteter; men da de var helt essensielle for ham, er det innlysende at de kom til å besjele hans egne bestrebelser som skapende tonekunstner; ja, de ble i virkeligheten selve grunnlaget for den ekthet som preger hans verker.” Ekthet og ærlighet i alt menneskelig og dermed også kunsten var for Grieg et grunnleggende krav til både kunstneren og kunstverket.

Flere av Griegs større verker ble utsatt for ganske hårdhendt kritikk – ikke minst fra tyske kritikere. Men Grieg forble ærlig mot seg selv ved å la være å foreta endringer bare for å tekkes kritikerne. Grieg satte det enkle og ukunstlede i sentrum, noe kritikere og musikalske besserwissere rynket på nesen av. Grieg hadde imidlertid oppdaget at publikum og den brede tilhørerskare satte pris på det – og det var nå engang publikum han ville nå frem til, det var der hans krav til seg selv og til kunstverket ble satt på prøve: ”... det vi kalder det store Publikum er nemlig efter min Mening ikke så dumt som man gjør det til, men har sine fine, berettigede Instinkter,” heter det i et brev til Ravnkilde 6. mars 1886. Han unnvikker derfor bevisst å benytte seg av billig effektmakeri. Benestad og Schjelderup-Ebbe skriver at dette for Grieg var uforenlig med sann kunst – verker med billige virkemidler hadde i hans øyne ikke livets rett. ”I sine egne komposisjoner unngår han bevisst utvendig bravur. Det finnes selvsagt en rekke sterkt virtuose partier, f. eks. i a-moll-konserten og g-moll-balladen. De virker imidlertid ikke uorganisk påklåstret, men har musikalsk substans.”

Det er flere forhold som ligger bak det faktum at Grieg har komponert mer i den lille enn den store form. Sviktende helse tæret på både inspirasjon og konsentrasjon samtidig som en omfattende internasjonal turnevirksomhet krevde sitt av fysisk og mental kraft. Til dette kommer at Griegs stil og musikalske legning skapte problemer i forhold til de store musikalske former – dette er særlig tyde-

lig fra 1890-årene av. Til tross for at Grieg med sine større verker har vist at han behersket de store musikalske formene, er det både kritikere og forskere som litt nedsettende har rubrisert ham som miniatyrist. Grieg skygget heller ikke selv unna for å uttale seg på en måte som kunne støtte opp om et slikt syn. I et intervju i Leipziger-publikasjonen *Signale* i april 1907 fremhever han den legning som er typisk for nordmenn: ”Vi har alltid elsket det klare og kortfattede, selv vårt omgangsspråk er klart og presist. Denne klarhet og presisjon strever vi også etter i vår kunst. Tross den grenseløse beundring vi har for den tyske kunst og dybden i dens geniale frembringelser, har vi vanskelig for å bli begeistret for enkelte av dens moderne uttrykksformer. Vi finner dem ofte tunge og overlessede.”

Men hva skulle være galt med å vise sin storhet i de mindre former? At Grieg har vist seg som en genial komponist i svært mange av sine romanser kan det ikke herske tvil om. Når det gjelder romanser anser forskere Grieg for å være mer i slekt med Brahms enn med Schubert og Schumann. Han har som Brahms forkjærlighet for strofeformen der melodilinen er det bærende element. I tillegg hadde de et viktig klassisk ideal felles – moderasjon og klarhet fremfor en svømmende fantasi var grunnleggende for dem begge. Til tross for likhetspunkter i grunnholdning hadde Grieg en viktig innvending. Til Ravnkilde skriver han 21. juli 1884: ”... jeg finder ham for meget Musiker og for lidt Dikter. En symfonisk Komponist og Musiker og intet Andet. Men tager man Ordet med, så skal man sandelig også forholde sig til Ordet.”

Ordet – teksten – det var avgjørende for Grieg. Fremfor alt krevde Grieg av en tekst at den ga uttrykk for selvopplevde erfaringer. Overfor den amerikanske musikkforskeren og filosofen Henry T. Finck har Grieg i et brev 17. juli 1900 ganske enkelt uttrykt at ”mitt valg av diktere henger nøye sammen med det jeg har opplevd.” Finck hadde skrevet til Grieg 2. februar 1899 og bedt om første-

håndsopplysninger som han skulle anvende i en bok med tittelen *Songs and Song Writers*. Griegs svar inneholder et vell av viktige opplysninger til forståelsen av hans kunst. Finck hadde bedt om Griegs syn på bl. a. diktning, folkesang, lokalkoloritt og akkompagnementsspørsmål. Utdrag av dette brevet vil ytterligere understreke noe av det som er sagt ovenfor. Om forholdet mellom sine sanger og folkevisen, ja, i det hele om det viktige spørsmålet om det nasjonale i hans musikk er bevisst og villet fra hans side eller ei skriver Grieg bl. a.:

Norsk folkeliv, norske sagaer, norsk historie og fremfor alt norsk natur har helt siden ungdomstiden utøvd en sterk innflytelse på min skapervirksomhet. ... Hva nå mine sanger angår, tror jeg ikke selv at de generelt sett i vesentlig grad er influert av folkevisen. Der lokalfargen *måtte spille* en hovedrolle, er det nok tilfelle, for eksempel i "Solveigs Sang" fra *Peer Gynt*. Men denne sangen er kanskje den eneste av mine sanger der man kan påvise en etterligning av en folkeviser. ... Når jeg taler mitt eget tonespråk, som ikke har noe som helst med folketonen å gjøre, har de konservative tyske musikkritikere funnet et skjellsord også for det. Det heter: "Norwegerei". Så meget står fast: Jeg har bare fulgt min individuelle natur.

Som allerede nevnt, er den strofiske form den mest naturlige for ham, men han benytter også den variert strofiske og den gjennomkomponerte en rekke ganger med stort hell. Om man skal tale om et område der Grieg bragte utviklingen et stort skritt videre, så er det på det harmoniske. Her var han radikal og genial og viste kanskje fremfor alt veien frem mot det forrige århundredes stilfornyelse, impresjonismen og Debussy i særdeleshet. I brevet til Finck kommenterer han spørsmålet om harmoniske nyvinninger bl. a. slik:

Harmoniernes rike har alltid vært min drømmeverden, og forholdet mellom min egen harmoniske følelse og den norske folketone har vært et mysterium. Jeg har oppdaget at våre folkemelodiers dunkle dybde skyldes deres

rikdom på uante harmoniske muligheter. I min bearbeidelse av folketonene i op. 66 og også ellers har jeg forsøkt å gi uttrykk for min anelse om de skjulte harmoniene i våre folketoner. Med dette for øye har jeg vært spesielt tiltrukket av kromatiske linjer i den harmoniske vev. En venn sa en gang at jeg var ”født kromatisk”.

Det er allerede nevnt at når det gjaldt valg av diktere, så var det viktig for ham at tekstene kunne settes i forbindelse med egne personlige opplevelser. I brevet til Finck beskriver Grieg viktige karakteristiske kjennetegn ved nordmenns språklige uttrykksmåte, trekk som en komponist nødvendigvis tar hensyn til:

Den som leser den eldre Edda, blir snart klar over den vidunderlige kraften og knappheten i uttrykket, eiendommeligheten i å si meget med få ord. Han vil beundre setningenes enkle, plastiske oppbygning. Det samme gjelder for de norske kongesagaene, særlig *Snorre Sturlasons* [1179–1241]. Jo dypere hjertets spenning er, desto mer lukket og gåtefull er uttrykksmåten. Sråket er bestandig djervt, alvorlig og verdig. Man aner mer enn man ser lidenskapens stormfulle osean. Man anså det som brutalt å vise sine beste følelser, og også for følelsene er uttrykksmåten like knapp som kysk. ... Man kan si at på lignende vis har folkevisen avspeilet folkets innerste sjelsliv. Hva dikterne har oppnådd i denne henseende, er det samme som jeg har etterstrebet, kanskje fremfor alt i de dyspsindige diktene av *Vinje* og *Garborg*. Den overdrevne rikdom i det yttre apparat som er karakteristisk for tyskerne, ligger ikke i nordboernes natur.

Finck hadde eksplisitt bedt om biografiske opplysninger som kunne kaste lys over og gi dypere forståelse av enkelte sanger. Grieg skriver at om dette kunne han ha sagt mye, men avstår fordi mange av hans sanger, fremfor alt de beste, ”henger nemlig nøye sammen med indre opplevelser. Jeg har også fått min del av den ovenfor nevnte genanse for å avdekke sitt innerste, noe som er grunn-

trekket i den norske nasjonalkarakter. De vil nok mene at den slags biografisk stoff vil interessere leseren og inspirere ham til å gjøre seg kjent med sangene. Det kan så være, men når engelskmennene sier: "My house is my castle", sier jeg for min del: "Mitt indre liv er min trygge borg!"

Det Grieg derimot omtaler ganske inngående, er oversettelser. Hans kommentarer kommer i forbindelse med spørsmålet om hvorfor hans sanger har vunnet innpass over hele Skandinavia, men i mindre grad utenfor. Årsaken skyldes kort og godt mangelen på gode oversettelser. Samtidig gir han uttrykk for hva som etter hans mening er selve kjernen i å tonesette et dikt:

Når jeg skriver sanger, er det meg ikke om å gjøre å lage *musikk*, men i første rekke å la *dikterens* hemmeligste intensjoner få komme til uttrykk. Å la diktet tre frem, ja potensert, det skulle være min oppgave. Blir denne oppgave løst, da er også musikken vellykket. Ellers ikke, selv om den i seg selv skulle være himmelsk skjønn. Men når nordiske diktere, hvis språk utlendingen hverken forstår eller synger, blir skamfært på grunn av oversettelsen, lider ikke bare han, men også komponisten ved denne skamfering. Dessverre har jeg ofte vært svært uheldig i mine anstrengelser for å skaffe gode oversettelser. Sant nok forutsetter denne oppgaven en allsidighet som er meget sjelden å finne, for oversetteren må samtidig ha innsikt både i diktning, språk og musikk.

I brevet til Finck stiller Grieg også spørsmålet om hvorfor romansene kom til å spille en så fremtredende rolle i hans produksjon. "Grunnen er helt enkelt den at også jeg som andre dødelige en gang i mitt liv (for å tale med Goethe) – var genial. Genialiteten var – kjærligheten. Jeg elsket en ung pike med en vidunderlig stemme og et like så vidunderlig foredragstalent. Denne piken ble min hustru og har vært min livsledsager like til denne dag. Hun har for meg – det tør jeg vel si – hele tiden vært den eneste sanne interpret av mine sanger." Nina hadde en meget vakker lyrisk sopran, men det var ikke stemmetypen som var det vesent-

lige for Grieg. Innlevels- og tolkningsevnen var alfa og omega. Ellen Nordgren, senere Gulbranson – en dramatisk Wagner-sopran og en helt annen stemme type enn Nina – som sang for Grieg første gang 9. juni 1888, omtalte Grieg slik i et brev til Frants Beyer dagen etter: ”Ellen Nordgren – husk Navnet! – som flere Gange havde gjort forgjæves Visit og så endelig igår kom igjen og sang – til Tårer skjönt. Nina og jeg var lige væk Beggeto! Stemme, Ånd, Natur, Sandhet, Skjønnhed – Alt! ... Jeg tør sige, jeg har ikke truffet noget, mig så sympatisk, i Retning af Sang.”

Grieg var fullstendig klar over hvilken betydning utøvende kunstneres prestasjoner hadde for hans verker – det stod og falt ofte med dem. I brevet til Finck forteller han om en opplevelse som sier det meste om hans syn på interpretens betydning:

Ved et tilfelle lærte jeg noe som jeg tidligere hadde ansett som umulig, nemlig at alt, selv det aller mest intime, kan brukes i konsertsalen – *hvis bare den riktige interpreten er for hånden*. Til min forskrekkelse så jeg for noen år siden min ”Vuggesang” [op. 9 nr. 2] ... på et Gewandhausprogram i Leipzig. Jeg mente at denne sangen var totalt umulig i en konsertsal. Ganske visst: sangeren var *Johannes Messchaert*, ved klaveret satt *Arthur Nikisch*. Straks etter de første strofene var det i salen en stor stillhet som virket påfallende på meg. Jeg begynte å fatte håp, for foredraget var uforlignelig skjönt. Og ganske riktig! Etter sidste takt reiste det seg en lang, vedvarende storm av applaus. Alle var revet med. En slik dyp inderlighet i *piano* og *pianissimo*, en slik ideal deklamasjon, hadde publikum sjelden hørt.

© Rune Andersen 2010

Foreliggende innspilling omfatter 172 romanser og følger utgivelsen av Edvard Griegs samlede verker (*Grieg Gesamtausgabe*, GGA) på C.F. Peters forlag, Frankfurt am Main. 171 av sangene finnes i GGA bind 14 og 15. En tidlig versjon av *Ragnhild*, op. 44 nr. 3 er utgitt i GGA bind 20, og en tidlig versjon av *Møte*, op. 67 nr. 4 er gjengitt i forminsket reprokopi på s. 298f i GGA bind 15.

Praktisk talt alle Griegs sanger er komponert originalt med klaverledsagelse. Tre er imidlertid opprinnelig med orkester – det dreier seg om *Tre sanger fra "Peer Gynt"* op. 23 komponert i 1874–75 henholdsvis nr. 17, 19 og 26. Men allerede i mars 1876, måneden etter uroppførelsen 24. februar, publiserte Grieg sangene i versjon med klaverakkompagnement. *Den Bergtekte* op. 32 er opprinnelig komponert for bariton-solo, strykeorkester og to horn. Grieg godkjente imidlertid et klaveruttog av Holger Dahl og innlemmet det allerede i førsteutgaven fra 1882. I noen ganske få tilfeller gikk Grieg den andre veien – omarbeidet klaverakkompagnementet til orkesterakkompagnement. Det handler om *Fra Monte Pincio*, op. 39 nr. 1, *En Svane*, op. 25 nr. 2 og *Våren*, op. 33 nr. 3 samt *Henrik Wergeland*, op. 58 nr. 3 som han sammen med *Solveigs sang* og *Solveigs vuggesang* fra op. 23 i 1895/96 utga hos Peters som "Seks sanger med orkester" (uten opusnummer). Sangen *Det første møte* op. 21 nr. 1 finnes foruten i versjon for sang og klaver også med strykeorkesterledsagelse (for første gang publisert i GGA bind 20). Bare en av Griegs sanger finnes foruten med klaver også med orgel-akkompagnement – *Ved en ung hustrus bære*, op. 39 nr. 5 (GGA bind 20 nr. 5).

Griegs romanser omfatter fem originalspråk – norsk/ny-norsk, dansk, tysk, engelsk og latin. Det er bare en romanse som har engelsk originaltekst – EG 154 *To a Devil*, den er skrevet på engelsk av den danske dikteren Otto Benzon – og det er bare en romanse som har latin som originaltekst – EG 150 *Ave, maris*

stella. En romanse har en engelsk originaltekst som bakgrunn – det gjelder EG 156 der Rudyard Kiplings *Gentlemen-Rankers* finnes i norsk gjendiktning av Rosenkrantz Johnsen. I tillegg kan *Fædrelandssalme*, op. 61 nr. 7 sies å ha svensk originaltekst – Nordahl Rolfsen har gjendiktet en svensk tekst av J.L. Runeberg. Bortsett fra op. 2 og EG 146 som bare har tysk og engelsk tekst, er alle Griegs sanger forsynt med norsk, tysk og engelsk tekst i GGA.

Det er ni forfattere til de 19 romansene med tysk originaltekst med de følgende fire som de mest kjente: Johann Wolfgang von Goethe, Adelbert von Chamisso, Heinrich Heine og Emanuel Geibel. 50 romanser er på dansk. Av disse regnes to som gjendiktninger – EG 123 har tekst av Benjamin Feddersen etter C. Groths tyske tekst, mens EG 125 har tekst av H. C. Andersen etter Adelbert von Chamissos tyske tekst. Av de danske forfatterne er N. F. S. Grundtvig og H. C. Andersen de mest kjente. 104 romanser har norsk eller ny-norsk tekst. Av de i alt 21 norske forfatterne er de følgende de mest kjente: Henrik Ibsen, Bjørnstjerne Bjørnson, Aasmund Olavsson Vinje, Arne Garborg, Johan Sebastian Welhaven, Andreas Munch, Jørgen Moe, Jonas Lie og Vilhelm Krag.

Edvard Grieg komponerte romanser gjennom hele livet – det finnes egentlig ingen periode der romansen ikke opptok ham. I Norge er mange av hans sanger så kjente at man kan snakke om allemannseie – de er blitt del av en nasjonal sangskatt. Ja, ikke bare det, de er blitt del av en skandinavisk-nordisk sangskatt, det skulle være nok å nevne *Våren*, op. 33 nr. 2, og *Ved Rondane*, op. 33 nr. 9, begge til tekster av A. O. Vinje. En av Griegs romanser har imidlertid nådd en berømmelse og posisjon på linje med Schuberts *Ave Maria* og Schumanns *Im wunderschönen Monat Mai*. Det gjelder *Jeg elsker Dig*, op. 5 nr. 3 til tekst av H. C. Andersen – blant kjærlighetssanger er det trolig ingen som kan gjøre den rangen stridig.

© Rune Andersen 2010

MONICA GROOP OM INNSPILLINGEN AV EDVARD GRIEGS SAMTLIGE SANGER

Det er en stor glede for meg å kunne presentere denne innspillingen av Edvard Griegs samtlige 172 sanger. Av en uforklarlig grunn har jeg alltid følt et sjelsfelleskap med Edvard Grieg og hans musikk. Forklaringen kan imidlertid være den nærhet Griegs musikk har til folkemusikken. Man kan i en rekke av hans sanger ane at folkemelodier med bakgrunn i hardingfelemusikken har vært en kilde til inspirasjon. Det jeg fremfor alt beundrer hos Grieg, er hans forkjærlighet for det enkle og ukunstlede. Dette har vært en ledestjerne for meg når det gjelder det musikalske uttrykk. Grieg har i mange av sine brev betont hvor høyt han satte sin kone Ninas likefremme og ukunstlede tolkninger – på denne måten ble hun den fremste fortolker av Griegs sanger. Nina ga ham også innføring i sangstemmens hemmeligheter og muligheter.

Grieg valgte tekster med omtanke – han tonesatte bare tekster han følte han kunne stå inne for. Han legger for dagen stor følsomhet for forholdet mellom tekstlig innhold og musikalsk uttrykk. Som interpret har det vært min viktigste oppgave både å gripe, men ikke minst å fremstille dette forholdet i det kunstneriske uttrykket. Da tilbudet kom om å synge inn alle Griegs sanger, var jeg først aningen skeptisk. Visse sanger er uten tvil tenkt for en mannsstemme, f.eks. *Den Bergtekne* op. 32. Men som mezzo-sopran må man i operasammenheng noen ganger gjøre mannsroller og derfor har dette ikke utgjort noe stort problem for meg. Transponeringer har jeg gjort bruk av i de tilfeller det har vært nødvendig for å ivareta det kunstneriske uttrykket.

Når det gjelder norsk uttale, kan man velge forskjellige veier. I Norge har man to språkformer, riksmål og ny-norsk og når det gjelder eldre tekster – fra 1900-tallets begynnelse da dansk innflytelse gjorde seg sterkt gjeldende – finnes det flere alternative uttalemåter som alle kan regnes som korrekte. Med god hjelp

har jeg forsøkt å løse meg frem mellom skjærene. Jeg har i tillegg hatt god hjelp av mine finlandssvenske røtter i Østerbotten der tallrike dialekter påminner mye om nynorsk. Som regel har jeg valgt å anvende norsk uttale i tekster av danske forfattere.

Grieg anså selv at *Haugtussa* op. 67 til tekst av Arne Garborg hørte til hans beste sanger. Denne syklus har under hele min karriere hatt en sentral plass i mitt repertoar på mine konsertturneer verden over. Uten unntak vekker sangene sterke positive reaksjoner hos publikum. På disc 3 finnes også de seks sanger som Grieg etter nøye overveielse valgte å utelate fra op. 67. Blant dem er min absolute favoritt – *Ku-Lok* (EG 151).

Det kan ikke herske tvil om at Griegs sanger fortjener en plass i internasjonal konsertsammenheng. Men et problem ligger i språket: hverken norsk eller dansk er jo verdensspråk og det byr på vanskeligheter i en oversettelse å skulle kunne yte full rettferdighet til den kunstneriske umiddelbarhet. Likevel håper jeg at foreliggende innspilling kan bidra til at Griegs sanger i ennå høyere grad en tidligere kan finne veien til konsertsalene og innta sin rettmessige plass i repertoaret. Det har for meg vært et ærefullt oppdrag å få arbeide med dette gedigne materialet, og jeg vil uttrykke min takk til BIS Records for dette likeså for det utsøkte samarbeidet jeg har hatt med de produsenter som har vært involvert i arbeidet.

Jeg vil også rette en varm takk til mine fremragende pianister Love Derwinger, Ilmo Ranta og Roger Vignoles som med sine uvurderlige kommentarer og sine musikalske erfaringer har hatt stor betydning for den tolkningsmessige utformingen. Jeg vil til sist takke de personer som har støttet meg med sin sakkunnskap om Grieg (lektor Rune Andersen), med planering (min mann, Per-Henrik) og ikke minst med språkkuttalen (Solveig Blix). Uten disse hadde dette prosjekt egentlig aldri kunnet bli satt ut i livet.

Monica Groop

Den finske mezzo-sopranen **Monica Groop** har en omfattende karriere med et rikholdig repertoar som består av musikk fra barokken, klassikken, romantikken og nyere tid. Hennes profesjonelle karriere begynte med solistoppgaver innen barokkmusikk og oratorier, områder der hun i mange år samarbeidet med musikk-personligheter som Eric Ericson, Helmuth Rilling, Sigiswald Kuijken og Philippe Herreweghe. Hennes debut som operasangerinne fant sted i 1987 – som Charlotte i Massenets *Werther* – på den finske nasjonaloperaen. To år senere tok karrieren et stort steg framover da hun sammen med Bryn Terfel og Dimitri Hvorostovsky sang seg til finalen i Singer of the World-konkurransen i Cardiff. Etter sin London-debut på Covent Garden i Wagners *Ring*-syklus under Bernard Haitinks taktstokk i 1991 har Monica Groop vært blant de internasjonale sangere verdens fremste operahus har benyttet seg av. Foruten Bernard Haitink har hun samarbeidet med følgende andre betydelige dirigenter – i opera- så vel som i konsertsammenheng: Carlo Maria Giulini, Sir Roger Norrington, Neeme Järvi, Esa-Pekka Salonen, Seiji Ozawa, Zubin Mehta og Sir Georg Solti. Monica Groop har gitt soloaftner i Carnegie Hall og Alice Tully Hall, i Londons Wigmore Hall og i Musikverein i Wien. Hun var den første finske sangerinne som ble invitert til å gi en egen soloaften ved Salzburgfestivalen. Ved den anledning hadde hun Andrés Schiff som akkompagnatør, en pianist hun svært ofte samarbeider med. Andre pianister hun har et nært samarbeide med er Rudolf Jansen, Roger Vignoles og Ilmo Ranta. Monica Groops innspillingsliste er omfattende – fler enn 60 innspillinger for forskjellige selskap. Et av hennes hovedprosjekter er foreliggende innspilling av Edvard Griegs samtlige sanger, 172 i alt. Sammen med Anne Sofie von Otter inngår Monica Groop i en gruppe internasjonale sangere som medvirker ved innspillingen av samtlige sanger av Jean Sibelius for BIS.

Love Derwinger debuterte 16 år gammel – som solist i Franz Liszts andre klaverkonsert. Etter debuten fulgte konserter i Europa, Canada, Japan, Midt-østen og Sør-amerika. Derwinger har samarbeidet med dirigenter som Myung-Whun Chung, Jun'ichi Hirokami og Paavo Järvi. Han har opptrådt ved festivaler som Oviedo Piano Festival, Kilkenny Arts Festival, Montreal Festival of Lights og Yuri Temirkanovs vinterfestival i St Petersburg. Kammermusikk er et felt som opptar Derwinger i betydelig grad, det samme gjelder samtidsmusikk og Lieder-repertoaret der han jevnlig blandt andre er å høre sammen med sopranen Barbara Hendricks. For BIS har Love Derwinger gjort en rekke innspillinger, blandt andre er hans innspilling av Max Regers klaverkonsert blitt rost av en rekke kritikere, det samme gjelder hans innspilling av originalversjonen av Griegs klaverkonsert.

Ilmo Ranta studerte klaver med Liisa Pohjola ved Sibelius-akademiet i Helsingfors og med Klaus Schilde i München. Ranta har vært solist med de fremste finske symfoniorkestrene. Han regnes også som en eminent og allsidig kammermusiker samtidig som han også fremstår som en førsteklasses akkompagnatør – så vel i Finland som utenlands. Av de sangere han jevnlig samarbeider med kan nevnes Karita Mattila, Monica Groop, Jorma Hynninen, Petteri Salomaa og Topi Lehtipuu. Foruten i konsertsammenheng har han medvirket ved en rekke gram-mofoninnspillinger. Ranta anses også som en fremragende utøver av moderne musikk og har uroppført en rekke nye verk, blandt annet av komponister som Usko Meriläinen, Paavo Heininen, Jouni Kaipainen og Eero Hämeenniemi. Finsk samtidsmusikk har han også spilt inn sammen med fløytisten Mikael Helasvuo. Ilmo Ranta har vært kunstnerisk leder for Joroinen-festivalen og for konsertseriene ved Sibelius-akademiet i Helsingfors der han for tiden underviser i kammermusikk og klaver.

Roger Vignoles anses i dag som en av verdens fremste akkompagnatører og samarbeider med flere av vår tids mest fremstående sangere og instrumentalister. Han medvirker ved de viktigste musikkfestivaler – han har i særlig grad markert seg som en lieder-interpret og rekken av sangere som benytter ham som akkompagnatør, er lang – her følger de viktigste, men rekken kan gjøres enda lenger: Thomas Allen, Christine Brewer, Susan Graham, Angelika Kirchschrager, Bernarda Fink, Kate Royal, Anne Schwanewilms, Joan Rodgers, Mark Padmore, John Mark Ainsley, Christopher Maltman, Robert Holl, Florian Boesch, Jonathan Lemalu, Measha Brueggergosman, Miah Persson, Katarina Karnéus, Elizabeth Watts, Werner Güra, Andrew Kennedy, Ailish Tynan og Renata Pokupić. Roger Vignoles er ikke bare en fremragende akkompagnatør, men også en førsteklasses lærer. Han har gitt mesterklasser i Amsterdam, Brussel, København, Stockholm, New York, Boston, Baltimore, Montreal og Toronto. For tiden er han leder for ”Sommer Lied Weinberg” i Østerrike, den årlige ”Ciclo de Lied Gallega” i spanske Santiago de Compostela og den engelske Tetbury-festivalen. Han har en omfattende diskografi som innen lieder-faget strekker seg fra tyske lieder og franske sanger til spanske *canciones* og rene kabaretsanger.

ILMO RANTA

(Photo: © Heikki Tuuli)

ÜBER EDVARD GRIEGS KUNST- UND MUSIKAUFFASSUNG

Für Edvard Grieg war Kunst ein „Überschuss an Sehnsucht, der weder im Leben noch auf eine andere Weise eine Ausdrucksmöglichkeit finden kann“. Dies schrieb er in einem Brief an seinen engen Freund Frants Beyer am 27. August 1886. Diese Bemerkung zeigt, dass er mit Leib und Seele Vollblutromantiker war. Für die Romantiker war „Sehnsucht“ ein Schlüsselwort, „Gefühl“ ein grundlegender Begriff. Gleichzeitig war Grieg ein Nationalromantiker, für den Vaterlandsliebe und Naturerlebnisse von zentraler Bedeutung waren. „Norwegische Natur, norwegisches Volksleben, norwegische Geschichte und norwegische Volkspoese mit Tönen zu malen, das ist für mich eine Aufgabe, in der ich glaube, etwas leisten zu können“, schrieb er am 21. Februar 1875 an den Dichter Bjørnstjerne Bjørnson. Sein Interesse an den norwegischen Traditionen äußerte sich auch in seiner Forschung nach den „verborgenen Harmonien unseres Volkstones“, wie er es nannte. Das nationale musikalische Erbe war eine unverzichtbare Quelle für Grieg.

In einem Brief an einen anderen Freund, Julius Röntgen, spricht er das Problem der Forderung, ständig etwas Neues erschaffen und originell sein zu müssen, an: „Ich frage mich immer in den letzten Jahren: Was ist die sogenannte Originalität, die sogenannte Neuheit? Das Wichtigste ist sie *nicht*. Denn das Wichtigste ist die *Wahrheit*. Die Wahrheit der Empfindung.“ Hier beschreibt er ein allgemeingültiges und für ihn selbst zutiefst persönliches Ideal. Die Wahrheit der Empfindung in der Kunst war verbunden mit dem, was er als eine zentrale Aufgabe betrachtete – „die Wahrnehmung des Idealen in der Tonkunst zu wecken“, wie er es bereits am 3. Januar 1872 in einem Brief an den dänischen Komponisten August Winding formulierte. Griegs Biografen, Finn Benestad und Dag Schjelderup-Ebbe, schreiben, dass Griegs Ideal-Vorstellung eine Vereinigung von Persön-

lichem und Nationalem bedeute und der Begriff darüber hinaus „eine Reihe allgemeingültiger Eigenschaften [beinhaltet]: Authentizität, Wahrheit und Ehrlichkeit, Natürlichkeit und Naivität, Klarheit, Inspiration, Gefühlstiefe, Sehnsucht, Stimmungsreichtum, Fantasie und Entwicklung.“ Das richtige Verhältnis zwischen diesen Eigenschaften, schreiben die Biografen, sei Griegs Auffassung nach „eine Voraussetzung dafür, dass die Kunst das menschliche Gemüt zum Schwingen bringt. Wenn er diese Dinge diskutierte, vermied er es gewöhnlich, sie mit seinen eigenen Werken und den ihnen innewohnenden Qualitäten in Verbindung zu bringen; aber da sie essentiell für ihn waren, scheint es einleuchtend, dass sie seine eigenen Bestrebungen als schaffender Tonkünstler beseelten; ja, in Wirklichkeit bildeten sie die Grundlage für die Originalität, die seine Werke prägt.“ Authentizität und Ehrlichkeit in allen menschlichen Dingen und damit auch in der Kunst waren für Grieg unverzichtbare Merkmale sowohl eines Künstlers als auch eines Kunstwerkes.

Einige seiner größeren Werke wurden ziemlich scharfer Kritik ausgesetzt – nicht zuletzt durch deutsche Kritiker. Grieg blieb sich selbst aber treu und nahm keine Änderungen vor, nur um den Kritikern zu gefallen. Er stellte das Einfache und Ungeköstelte in den Mittelpunkt, worüber Kritiker und musikalische Besserwisser die Nase rümpften. Grieg hatte jedoch entdeckt, dass das Publikum und die breite Zuhörerschaft genau dies schätzten – und es war nun einmal das breite Publikum, das er ansprechen wollte, und hier wurden seine Anforderungen an sich selbst und an das Kunstwerk auf die Probe gestellt: „... was wir das große Publikum nennen, ist meiner Meinung nach nämlich nicht so dumm, wie man es gemeinhin hinstellt, sondern hat seine feinen, berechtigten Instinkte“, heißt es in einem Brief an den dänischen Komponisten Niels Ravnkilde vom 6. März 1886. Daher vermied er bewusst billige Effekthascherei. Nach Benestad und Schjelderup-Ebbe war diese für Grieg unvereinbar mit wahrer Kunst – Werke, die aus

„billigem Material“ bestanden, hatten in seinen Augen kein Existenzrecht. „In seinen Kompositionen verzichtete er bewusst auf oberflächliche Bravour. Selbstverständlich gibt es eine Reihe sehr virtuoser Partien, z.B. im *a-moll-Klavierkonzert* und der *g-moll-Ballade*. Sie wirken aber nicht unorganisch aufgebauscht, sondern haben musikalische Substanz.“

Mehrere Umstände führten dazu, dass Grieg mehr in der kleinen als in der großen Form komponierte. Eine angegriffene Gesundheit zehrte sowohl an der Inspiration als auch an der Konzentration, und viele Konzertreisen ins Ausland forderten das Ihre an physischer und mentaler Kraft. Hinzu kam, dass Griegs Stil und musikalische Veranlagung sich hinsichtlich ausgedehnterer musikalischer Formen problematisch gestalteten – besonders deutlich wurde dies ab den 1890er Jahren. Obwohl Grieg mit seinen größeren Werken bewies, dass er auch die großen musikalischen Formen beherrschte, wurde er von Kritikern und Musikwissenschaftlern etwas herablassend als Miniaturist eingestuft. Grieg selbst trug gelegentlich noch zu dieser Sichtweise bei. In einem Interview in der Leipziger Publikation *Signale* (April 1907) beschrieb er die typische Herangehensweise der Skandinavier: „... wir haben immer die Klarheit und die Kürze geliebt, selbst unsere Umgangssprache ist klar und präzise. Diese Klarheit und Präzision suchen wir auch in unserer Kunst zu erreichen. Trotz der grenzenlosen Bewunderung, die wir für die deutsche Kunst und die Tiefe ihres Genies bekennen, wird es uns schwer, uns für gewisse ihrer modernen Ausdrucksformen zu begeistern. Wir finden sie oft schwer und überladen.“

Aber was ist falsch daran, seine Größe in kleineren Formen zum Ausdruck zu bringen? Zweifellos hat sich Grieg in einem Großteil seiner Lieder als genialer Komponist gezeigt. Was die Liedkomposition betrifft, steht Grieg laut Musikwissenschaftlern Brahms näher als Schubert oder Schumann. Wie Brahms hatte er eine Vorliebe für die Strophenform, in der die Melodie das tragende Element

ist. Außerdem hatten sie ein wichtiges klassisches Ideal gemeinsam – beide waren der Meinung, dass das rechte Maß und Klarheit einer ausschweifenden Fantasie grundsätzlich vorzuziehen waren. Trotz dieser prinzipiellen Ähnlichkeiten hatte Grieg Brahms gegenüber einen wichtigen Einwand. An Ravnkilde schrieb er am 21. Juli 1884: „... er ist mir zu viel Musiker und zu wenig Dichter. Ein symphonischer Komponist und Musiker und nichts anderes. Aber wenn man das Wort mit einbezieht, muss man sich wahrhaftig auch damit auseinandersetzen.“

Das Wort – der Text – war entscheidend für ihn. In erster Linie erwartete Grieg von einem Text, dass er persönlichen Erfahrungen Ausdruck verlieh. In einem Brief an den amerikanischen Musikwissenschaftler und Philosophen Henry T. Finck vom 17. Juli 1900 drückte er es so aus: „Meine Wahl der Dichter hängt mit dem Erlebten zusammen.“ Finck hatte am 2. Februar 1899 an Grieg geschrieben und um Informationen aus erster Hand gebeten, die er in einem Buch mit dem Titel *Songs and Song Writers* verwenden wollte. Griegs Antwort enthält eine wahre Flut an Informationen, die zum Verständnis seiner Kunst beitragen. Finck hatte nach Griegs Meinung zu u.a. Dichtung, Volksliedgut, Lokalkolorit und Begleitungen gefragt. Auszüge aus diesem Brief unterstreichen das zuvor Gesagte. Über das Verhältnis zwischen seinen Liedern und Volksliedern, ja, zu der wichtigen Frage, ob die nationalen Einflüsse in seiner Musik bewusst und gewollt seien, schreibt Grieg u.a.:

Norwegisches Volksleben, norwegische Sagen und Geschichte und vor Allem norwegische Natur übten seit meiner Jugend einen grossen Einfluss auf meinem Schaffen ... Was nun meine Lieder betreffen, glaube ich selbst nicht, dass dieselben im Allgemeinen vom Volkslied wesentlich beeinflusst sind. Wo die Lokalfarbe eine Hauptrolle spielen musste, ist es allerdings der Fall, z.B. in *Solveigs Lied* aus *Peer Gynt*. Dieses Lied ist aber vielleicht das Einzige meiner Lieder, wo eine Nachbildung der Volksweise sich nachweisen

lässt ... Wenn ich meine eigne Sprache spreche, welche mit dem Volkslied Nichts zu thun hat, haben die konservativen deutschen Kritiker ein Scheltwort auch dafür gefunden. Es heisst: „Norwegerei“. So viel steht fest: Ich bin nur meiner individuellen Natur gefolgt.

Wie schon erwähnt, ist die Strophenform die naheliegendste für ihn, aber er verwendet gelegentlich auch sehr erfolgreich die variierte Strophenform und die durchkomponierte. Wenn man von einem Gebiet sprechen möchte, auf dem Grieg die Entwicklung einen großen Schritt weiterbrachte, ist es das der Harmonik. Hier war er radikal und genial und – vielleicht der wichtigste Punkt – wegweisend zur Stilerneuerung des vorigen Jahrhunderts, besonders zum Impressionismus und zu Debussy. In dem Brief an Finck kommentiert er die Frage zu harmonischen Neuerungen u.a. so:

Das Reich der Harmonien war immer meine Traumwelt und das Verhältnis meiner harmonischen Empfindungsweise zu der norwegischen Volksweise war mir selbst ein Mysterium. Ich habe gefunden, das die dunkle Tiefe unserer Weisen in deren Reichtum an ungeahnten harmonischen Möglichkeiten ihren Grund hat. In meiner Bearbeitung der Volkslieder Op. 66 und auch sonst, habe ich es versucht, meine Ahnung von den verborgenen Harmonien unseres Volkstones einen Ausdruck zu geben. Für diesen Zweck haben mich ganz besonders die chromatischen Tonfolgen im harmonischen Gewebe stark angezogen. Ein Freund sagte mir einmal, dass ich „chromatisch geboren“ sei.

Es wurde bereits erwähnt, dass es bei der Dichterauswahl wichtig für ihn war, dass die Texte mit eigenen persönlichen Erlebnissen in Verbindung gebracht werden konnten. In dem Brief an Finck beschreibt Grieg einige charakteristische Merkmale der skandinavischen Ausdrucksweise, die ein Komponist berücksichtigen müsse:

Wer die ältere Edda liest, wird bald die wunderbare Kraft und Knappheit des Ausdrucks, die Eigenthümlichkeit, in wenigen Worten viel zu sagen, wahrnehmen. Er wird die einfache, plastische Gliederung des Satzes bewundern. Dasselbe gilt von den norwegischen Königssagen, besonders denen von Snorre Sturlason [1179–1241]. Je tiefer die Regungen des Herzens, je verschlossener, räthselhafter ist der Ausdruck. Die Sprache bleibt immer herb, ernst und würdevoll. Das stürmische Ocean der Leidenschaften ahnt man mehr als man es erblickt. Es galt für brutal, seine besten Gefühle zu zeigen. Gerade für diese ist deshalb der Ausdruck ebenso knapp wie keusch ... Man kann sagen, dass in derselben Weise das Volkslied das innere Seelenleben des Volkes musikalisch widerspiegelt. Was die Dichter in dieser Beziehung erreichten, ist es, was ich in der Musik erstrebte, vielleicht vor Allem in den Liedern zu den tief sinnigen Gedichten der Volksdichter Vinje und Garborg. Das überschwengliche, reiche des äusseren Apparats, wie es den Deutschen eigen ist, lag nicht in der Natur des Nordländers.

Finck hatte ausdrücklich um biografische Informationen gebeten, die einzelne Lieder beleuchten und tieferes Verständnis für sie geben könnten. Grieg schreibt, dass er viel darüber hätte sagen können, davon jedoch absehe, da viele seiner Lieder, allen voran die besten, „... mit intimen Erlebnissen eng zusammen [hängen]. Und von der oben erwähnten Scheu sein Inneres zu enthüllen, welche ein Grundzug des norwegischen Nationalcharacters ist, habe auch ich meinen Theil bekommen. Sie meinen zwar, dass derartiges biographisches Material den Leser interessiert und ihn bewegt, die Lieder kennen zu lernen. Das mag sein. Aber, wie die Engländer sagen: ‚My home is my castle‘, so sage ich: ‚Mein Inneres ist meine feste Burg!‘“

Worüber Grieg hingegen ziemlich ausführlich spricht, ist das Thema „Übersetzungen“. Seine Kommentare dazu treten im Zusammenhang mit der Frage auf, weshalb seine Lieder in ganz Skandinavien so bekannt und beliebt sind,

außerhalb aber weniger. Die Ursache sei kurz und gut ein Mangel an guten Übersetzungen. Gleichzeitig beschreibt er, was seiner Meinung nach der springende Punkt bei der Vertonung eines Gedichts ist:

Für mich handelt es sich beim Liedercomponieren nicht darum, *Musik* zu machen, sondern in erster Linie darum, die geheimsten Intentionen des *Dichters* gerecht zu werden. Das Gedicht hervortreten zu lassen und zwar potenziert, das war meine Aufgabe. Ist diese Aufgabe gelöst, dann ist auch die Musik gelungen. Sonst nicht, und wäre sie auch himmlisch schön. Wenn aber nordische Dichter, dessen Sprache der Ausländer weder versteht noch singt, bei der Übersetzung verstümmelt wird, leidet nicht nur er, sondern auch der Componist unter dieser Verstümmelung. Leider habe ich in meinen Anstrengungen, gute Übersetzungen zu erhalten, oft grosses Pech gehabt. Es ist wahr, dass die Aufgabe eine selten zu findende Vielseitigkeit voraussetzt, da der Übersetzer Poet, Sprachkenner und Musikverständiger zugleich sein muss.

In dem Brief an Finck beantwortet Grieg auch die Frage, weshalb die Lieder so eine bedeutende Rolle in seinem Schaffen spielten. „Ganz einfach aus dem Umstand, dass auch ich, wie andere sterbliche, einmal in meinem Leben (um mit Göthe zu reden) – genial war. Die Genialität war: die Liebe. Ich liebte ein junges Mädchen mit einer wunderbaren Stimme und ebenso wunderbaren Vortragsweise. Dieses Mädchen wurde meine Frau und Lebensgefährtin bis auf den heutigen Tag. Sie ist, – ich darf es wohl sagen – für mich die einzige wahre Interpretin meiner Lieder geblieben.“ Nina Grieg hatte einen sehr schönen lyrischen Sopran, der Stimmtyp war aber nicht das Wesentliche für Grieg. Das Einfühlungs- und Interpretationsvermögen war das A und O. Über Ellen Nordgren, später Gulbranson – ein dramatischer Wagner-Sopran und gänzlich anderer Stimmtyp als Nina –, die Grieg zum ersten Mal am 9. Juni 1888 vorsang, schrieb er am Tag darauf in einem Brief an Frants Beyer: „Ellen Nordgren – man merke

sich den Namen! –, die schon mehrmals versucht hatte, uns zu besuchen, kam schließlich und sang – zu Tränen schön. Nina und ich waren beide hingerissen! Stimme, Geist, Natur, Wahrhaftigkeit, Schönheit – alles! ... Ich wage zu behaupten, dass ich so etwas Sympathisches in der Welt des Gesanges noch nicht getroffen habe.”

Grieg war sich vollkommen bewusst, welche Bedeutung die Leistung des ausübenden Künstlers für seine Werke hatte – oft stand und fiel alles damit. In dem Brief an Finck erzählt er von einem Erlebnis, das viel über sein Verständnis der Bedeutung des Interpreten aussagt:

Ein Zufall lehrte mich, was ich früher für unmöglich gehalten, dass Alles, selbst das Allerintimste, für den Concertsaal fähig sein kann, – *wenn nur der richtige Interpret vorhanden ist*. Vor einigen Jahren sah ich in Leipzig zu meinem Entsetzen das *Wiegenlied* (Album, Band I, No. 7, gis moll) [Op. 9 nr. 2, GGA bd. 14 s. 42] auf einem Gewandhausprogramm. Mir schien das Lied für den Concertsaal total unmöglich. Allerdings: Der Sänger war *Johannes Messchaert*, am Klavier sass *Arthur Nikisch*. Gleich nach den ersten Strophen war mir eine grosse Stille im Saal auffällig. Ich fing an zu hoffen, denn der Vortrag war unvergleichlich schön. Und wirklich! Nach dem letzten Tact erhob sich einen lange anhaltenden Sturm des Beifalls. Alles war hingerissen. Eine solche tiefe Innigkeit im *piano* und *pianissimo*, eine solche ideale Deklamation, hatte das Publikum wohl selten gehört.

© *Rune Andersen 2010*

Die vorliegende Einspielung umfasst 172 Lieder; verwendet wurde die Grieg Gesamtausgabe (GGA) des C.F. Peters Verlages, Frankfurt/Main. 171 Lieder befinden sich in den Bänden 14 und 15 der GGA. Eine frühe Version von *Ragnhild*, op. 44 Nr. 3, wurde in Band 20 herausgegeben. (Eine frühe Version von *Møte (Stelldichein)*, op. 67 Nr. 4 ist als verkleinerte Reprokopie in Band 15 (S. 298f) der GGA zu finden.)

Fast alle Lieder Griegs wurden ursprünglich mit Klavierbegleitung komponiert. Drei sind jedoch zunächst mit Orchester entstanden – es handelt sich um *Drei Lieder aus „Peer Gynt“*, op. 23 Nr. 17, 19 und 26 (komponiert 1874/75). Aber schon im März 1876, einen Monat nach der Uraufführung am 24. Februar, veröffentlichte Grieg die Lieder in einer Version mit Klavierbegleitung. *Den Bergtekne (Der Bergentrückte)* op. 32 wurde ursprünglich für Bariton, Streichorchester und zwei Hörner komponiert. Grieg ließ jedoch einen Klavierauszug von Holger Dahl gut und nahm ihn bereits in die Erstausgabe von 1882 mit auf. In einigen wenigen Ausnahmen ging Grieg den anderen Weg – arbeitete Klavierbegleitungen in Orchesterarrangements um. Dies geschah mit *Fra Monte Pincio (Vom Monte Pincio)*, op. 39 nr. 1, *En svane (Ein Schwan)*, op. 25 nr. 2, *Våren (Letzter Frühling)*, op. 33 nr. 2 und *Henrik Wergeland*, op. 58 nr. 3, welche er zusammen mit *Solveigs Sang (Solveigs Lied)* und *Solveigs Vuggevis (Solveigs Wiegenlied)* aus op. 23 bei Peters als „Sechs Lieder mit Orchester“ herausgab (ohne Opusnummer, 1895/96). *Det første møde (Erstes Begegnen)* op. 21 Nr. 1 gibt es außer der Version für Gesang und Klavier noch mit Streichorchesterbegleitung (Erstausgabe in der GGA Band 20). Nur eines von Griegs Liedern existiert außer mit Klavier- auch mit Orgelbegleitung – *Ved en ung Hustrus Bære (An der Bahre einer jungen Frau)*, op. 39 Nr. 5.

Griegs Lieder umfassen fünf Sprachen – Norwegisch/*Nynorsk*, Dänisch, Deutsch, Englisch und Latein. Nur ein Lied hat einen englischen Originaltext – *To a Devil (An eine Teufelin)*, EG 154. Der dänische Dichter Otto Benzon schrieb

dieses Gedicht auf englisch. Ein Lied hat einen lateinischen Text, *Ave, maris stella*, EG 150. Ein weiteres Lied (EG 156) basiert auf einem englischen Originaltext, Rudyard Kiplings *Gentlemen-Rankers* (*Gentlemen-Soldaten*), der von Rosenkrantz Johnsen ins Norwegische übertragen wurde. Ergänzend dazu kann man sagen, dass der *Fædrelandssalme* (*Psalm für das Vaterland*), op. 61 nr. 7 auf einem schwedischen Original basiert – Nordahl Rolfsen hat einen schwedischen Text von J.L. Runeberg übertragen. Abgesehen von Op. 2 und EG 146, die nur deutschen und englischen Text haben, sind alle Lieder in der GGA mit norwegischem, deutschem und englischem Text versehen.

19 Lieder sind Vertonungen von deutschen Gedichten, darunter Texte von Johann Wolfgang von Goethe, Adelbert von Chamisso, Heinrich Heine und Emanuel Geibel. 50 Lieder sind auf Dänisch; zwei davon gelten als Übertragungen von deutschen Gedichten – EG 123 von Benjamin Feddersen nach einem Text von C. Groth, EG 125 von H.C. Andersen nach einem Original von Adelbert von Chamisso. Von den dänischen Dichtern sind N.F.S. Grundtvig und H.C. Andersen die bekanntesten. 104 Lieder sind Vertonungen von norwegischen (auch *Nynorsk*) Gedichten von 21 verschiedenen Dichtern, darunter Henrik Ibsen, Bjørnstjerne Bjørnson, Aasmund Olavsson Vinje, Arne Garborg, Johan Sebastian Welhaven, Andreas Munch, Jørgen Moe, Jonas Lie und Vilhelm Krag.

Während seines ganzen Lebens komponierte Edvard Grieg Lieder – es gab eigentlich keine Periode, in der ihn das Lied nicht beschäftigte. In Norwegen sind viele seiner Lieder so bekannt, dass man von Allgemeingut sprechen kann – sie sind Teil eines nationalen Liedschatzes geworden. Nicht nur das, sie sind Teil eines skandinavisch-nordischen Liedschatzes geworden, wie z.B. *Våren*, op. 33 Nr. 2, und *Ved Rondane* (*Bei Rondane*), op. 33 Nr. 9, beide komponiert auf Texte von A.O. Vinje. Eines von Griegs Liedern hat jedoch eine Berühmtheit erlangt, die sich mit Schuberts *Ave Maria* und Schumanns *Im wunderschönen Monat Mai* ver-

gleichen lässt: die Vertonung von H.C. Andersens *Jeg elsker Dig (Ich liebe dich)*, op. 5 Nr. 3 – kein anderes Liebeslied kann ihm wohl den Rang streitig machen.

© **Rune Andersen 2010**

MONICA GROOP ÜBER DIE AUFNAHME VON EDVARD GRIEGS LIEDERN

Ich freue mich sehr, diese vollständige Sammlung der 172 Lieder Griegs präsentieren zu dürfen. Ich habe schon immer eine Art Seelenverwandtschaft mit Edvard Grieg und seiner Musik verspürt. Möglicherweise rührt meine Liebe daher, dass Griegs Musik so stark im Volkstümlichen verwurzelt ist. In seinen Liedern treffen wir häufig auf Elemente, die aus auf der Hardangerfiedel gespielten Volksmelodien stammen könnten. Ich bewundere Griegs Neigung zum Einfachen und Ungekünstelten in der Musik, und dies im Ausdruck zu bewahren war mein Leitsatz. Grieg hat in seinen Briefen selbst betont, wie sehr er seine Frau Nina für ihre einfachen und natürlichen Interpretationen seiner Lieder schätzte, und dass sie für ihn immer die bedeutendste Interpretin bleiben würde. Durch Nina erlangte er auch großes Wissen über die Singstimme und ihre Möglichkeiten.

Gewöhnlich wählte Grieg die Gedichte sorgfältig aus und zeigte großes Fingerspitzengefühl für den Ausdruck des Textes in der Musik. Meine wichtigste Aufgabe war es, das Zentrale im Wesen des Gedichtes und des Liedes einzufangen. Als ich das Angebot erhielt, alle Lieder Edvard Griegs aufzunehmen, war ich anfänglich etwas skeptisch. Einige Lieder sind z.B. eindeutig für eine Männerstimme komponiert, wie *Den Bergtekne (Der Bergentrückte)*, op. 32. Ein Mezzosopran ist „Hosen-Rollen“ jedoch gewöhnt, daher stellte dies kein größeres

Problem dar. Die Originaltonarten habe ich in den Fällen transponiert, in denen dies notwendig war, um den Ausdruck zu bewahren.

Was die Aussprache des Norwegischen angeht, kann man unterschiedliche Wege einschlagen. Die norwegische Sprache besteht eigentlich aus zwei Sprachen, *Riksmål* und *Nynorsk*, und bei älteren Texten, die zu Beginn des 20. Jahrhunderts entstanden, als sich der dänische Einfluss noch stark bemerkbar machte, gibt es Varianten in der korrekten Aussprache. Ich habe mit guter Unterstützung versucht, die Klippen zu umschiffen. Darüber hinaus habe ich meine eigenen finnlandschwedischen Wurzeln in Österbotten, dessen zahlreiche Dialekte sehr an *Nynorsk* erinnern, was mir unglaublich geholfen hat. Generell habe ich die norwegische Aussprache gewählt, auch in den Gedichten dänischer Autoren.

Grieg selbst fand, dass *Haugtussa* op. 67, komponiert auf Texte von Arne Garborg, zu seinen bedeutendsten Liedern gehörte, und dieser Zyklus hat während meiner ganzen Karriere einen zentralen Platz in meinem Repertoire gehabt. Diese Lieder rufen ausnahmslos positive Reaktionen bei Zuhörern in aller Welt hervor. Auf CD 3 sind auch die sechs Lieder zu hören, die Grieg nach reiflichen Überlegungen nicht in den Zyklus übernommen hatte. Mein absolutes Lieblingslied darunter ist *Ku-lok* (EG 1521).

Edvard Griegs Lieder verdienen es, international aufgeführt zu werden. Das Problem besteht in der Sprache: Weder Norwegisch noch – gelegentlich – Dänisch sind Weltsprachen, und es ist schwierig, in Übersetzungen der Unmittelbarkeit der Lieder gerecht zu werden. Ich hoffe trotzdem, dass diese Aufnahmen den Liedern helfen können, häufiger als früher ihren Weg auf die Konzertpodien zu finden und ihren rechtmäßigen Platz in den Repertoires einzunehmen. Mit diesem gediegenen Material arbeiten zu dürfen war eine große Ehre für mich, und ich möchte mich bei BIS Records dafür bedanken, sowie für die gute Zusammenarbeit mit den Produzenten, die an den Aufnahmen beteiligt waren.

Ich möchte auch meinen hervorragenden Pianisten Love Derwinger, Ilmo Ranta und Roger Vignoles danken, die mit ihren unbezahlbaren Kommentaren und ihrer Erfahrung als Musiker außerordentlich wichtig waren und bei der Gestaltung der Interpretationen mitgeholfen haben.

Zuletzt möchte ich den Menschen danken, die mir geholfen haben mit ihrer Sachkenntnis (Univ.-Lektor Rune Andersen), mit der Planung (meinem Mann Per-Henrik) und nicht zuletzt mit der Aussprache (Solveig Blix). Ohne sie hätte dieses Projekt sicherlich nicht verwirklicht werden können.

Monica Groop

Die beeindruckende Karriere der finnischen Mezzo-Sopranistin **Monica Groop** gründet auf einem Repertoire von großer Abenteuerlust – es besteht aus einer abwechslungsreichen Mischung von Barockmusik, klassischem und zeitgenössischem Repertoire. Ihre professionelle Karriere begann mit solistischen Auftritten in barocken Werken und Oratorien, ein Gebiet, in dem sie auf eine langjährige Zusammenarbeit mit führenden Interpreten wie Eric Ericson, Helmuth Rilling, Sigiswald Kuijken und Philippe Herreweghe zurückblicken kann. Ihr Operndebüt gab sie 1987 als Charlotte in Massenets *Werther* an der Finnischen Nationaloper. Zwei Jahre später erreichte sie neben Bryn Terfel und Dmitri Hvorostovsky das Finale des Cardiff Singer of the World-Wettbewerbs. Seit ihrem Londoner Debüt in Covent Garden in Bernard Haitinks gefeiertem Ring-Zyklus (1991) ist sie ein Stammgast an den renommiertesten Opernhäusern weltweit. Weitere namhafte Dirigenten, mit denen sie zusammengearbeitet hat, sind Carlo Maria Giulini, Sir Roger Norrington, Neeme Järvi, Esa-Pekka Salonen, Seiji Ozawa, Zubin Mehta und Sir Georg Solti. Als Liedsängerin ist Monica Groop in

Konzertsälen wie der Carnegie Hall und Alice Tully Hall in New York, Londons Wigmore Hall und im Wiener Musikverein aufgetreten. Sie war die erste finnische Sängerin, die eingeladen wurde, einen Liederabend bei den Salzburger Festspielen zu geben, begleitet von András Schiff, mit dem sie häufig konzertiert. Weitere regelmäßige Klavierpartner sind Rudolf Jansen, Roger Vignoles und Ilmo Ranta. Monica Groop war an über 60 Aufnahmen für verschiedene Labels beteiligt. Eines ihrer größten Projekte ist die vorliegende Einspielung der 172 Lieder von Edvard Grieg. Außerdem hat sie, zusammen mit Anne Sofie von Otter und anderen, an der Aufnahme aller Lieder von Jean Sibelius mitgewirkt (Vol. 7 der Sibelius Edition von BIS).

Love Derwinger gab sein Solisten-Debüt im Alter von sechzehn Jahren mit Liszts *Zweitem Klavierkonzert*. Seither hat er Recitals in ganz Europa, den USA, Kanada, Japan, dem Mittleren Osten und in Südamerika gegeben. Als Solist hat er u.a. mit den bedeutenden Orchestern Skandinaviens, dem Symphonieorchester des Belgischen Rundfunks und der Amsterdam Sinfonietta konzertiert und mit Dirigenten wie Myung-Whun Chung, Jun'ichi Hirokami und Paavo Järvi zusammengearbeitet. Bei Festivals wie dem Oviedo Klavierfestival, dem Kilkenny Arts Festival, dem Montreal Festival of Lights und Yuri Temirkanovs Winterfestival in St. Petersburg ist er aufgetreten. Darüber hinaus widmet sich Love Derwinger ausgiebig der Kammermusik, der zeitgenössischen Musik und dem Lied. Als Pianist wie als Dirigent ist er Mitglied des Neue-Musik-Ensembles „MA“. Als Dirigent leitete er die erfolgreiche Aufführung von Morton Feldmans Oper *Neither* mit dem Norrköping Symphony Orchestra, eines der Highlights des internationalen Stockholm New Music Festival. Außerdem ist Derwinger ständiger Pianist der Sopranistin Barbara Hendricks. Er hat zahlreiche Aufnahmen bei BIS eingespielt, darunter das von der Kritik begeistert besprochene *Klavierkonzert* Max Regers.

Ilmo Ranta studierte bei Liisa Pohjola an der Sibelius-Akademie in Helsinki und in München bei Klaus Schilde. Als Solist ist er mit den größeren finnischen Orchestern aufgetreten; darüber hinaus ist er als bedeutender und vielseitiger Kammermusiker und erstklassiger Liedbegleiter sowohl in Finnland als auch im Ausland bekannt. Zu den Sängern, mit denen er regelmäßig zusammenarbeitet, gehören Karita Mattila, Monica Groop, Jorma Hynninen, Petteri Salomaa und Topi Lehtipuu. Er hat bei einigen Einspielungen von Lied-Programmen mitgewirkt. Ilmo Ranta ist ein hoch geschätzter Interpret moderner Musik und hat einige Welturaufführungen von Werken von Komponisten wie Usko Meriläinen, Paavo Heininen, Jouni Kaipainen und Eero Hämeenniemi gegeben. Mit dem Flötisten Mikael Helasvuo hat er neue finnische Musik aufgenommen. Ilmo Ranta war Künstlerischer Leiter des Joroinen Music Festival und der Konzertreihe der Sibelius-Akademie, an der er zurzeit Kammermusik und Klavier unterrichtet.

Roger Vignoles gilt weltweit als einer der hervorragendsten Klavierbegleiter und Musiker unserer Tage. Regelmäßig begleitet er die besten Sänger in den bedeutendsten Konzertsälen der Welt und wird als eine führende Autorität im Liedrepertoire angesehen. Zuletzt hat er mit Thomas Allen, Christine Brewer, Susan Graham, Angelika Kirchschlager, Bernarda Fink, Kate Royal, Anne Schwanewilms, Joan Rodgers, Mark Padmore, John Mark Ainsley, Christopher Maltman, Robert Holl, Florian Boesch, Jonathan Lemalu, Measha Brueggergosman, Miah Persson, Katarina Karnéus, Elizabeth Watts, Werner Güra, Andrew Kennedy, Ailish Tynan und Renata Pokupić zusammengearbeitet. Roger Vignoles ist auch ein hervorragender Lehrer und hat Meisterkurse in Amsterdam, Brüssel, Kopenhagen, Stockholm, New York, Boston, Baltimore, Montreal und Toronto gegeben. Zurzeit ist er Direktor des Workshops „Sommer Lied Weinberg“ in Oberösterreich, des jährlich stattfindenden Ciclo de Lied Galega in Santiago de

Compostela und des Tetbury Festival in England. Seine umfangreiche Diskografie umfasst viele hoch gelobte Aufnahmen, von deutschen Liedern und französischen *mélodies* bis hin zu spanischen *canciones* und *cabaret songs*.

LOVE DERWINGER

(Photo: © Lars Rindelöf)

EDVARD GRIEG : SUR L'ART ET LA MUSIQUE

Pour Edvard Grieg, l'art était « le surplus du désir qui ne peut s'exprimer dans la vie ou par quelque autre moyen. » Cette citation provient d'une lettre à son bon ami Frants Beyer le 27 août 1886, qui révèle sa nature entièrement romantique. Pour les romantiques, « le désir » était un mot clef et « le sentiment », un concept indispensable. En même temps, Grieg était un romantique nationaliste dont la passion pour sa patrie ainsi que son amour de la nature formaient le centre de sa vie. « Je crois que je peux accomplir quelque chose en décrivant la campagne norvégienne, les traditions du peuple norvégien, l'histoire norvégienne et les balades norvégiennes en musique », écrivit-il au poète Bjørnstjerne Bjørnson le 21 février 1875. Son attitude envers la Norvège et tout ce qui est norvégien trouva aussi son expression quand il étudia ce qu'il appela les « harmonies cachées dans notre musique folklorique ». L'héritage musical national était une source dont Grieg ne pouvait pas se passer.

Dans une lettre à un autre de ses amis, Julius Röntgen, le 3 mai 1904, Grieg discuta du problème de toujours devoir produire quelque chose de nouveau et de faire preuve d'originalité : « Ces dernières années, je me suis constamment demandé : quelle est cette dite originalité et quelle est cette dite nouveauté ? Ce n'est pas l'aspect le plus important. Car la chose vraiment importante est la vérité, la vérité de ses sentiments. » Grieg touche ici à un idéal universel et profondément personnel pour lui. La vérité du sentiment dans l'art était reliée à quelque chose qu'il considérait comme une tâche centrale ; celle de « soulever une conscience de l'idéal en musique », écrivit-il le 3 janvier 1872 déjà dans une lettre au compositeur danois August Winding. Les biographes de Grieg Finn Benestad et Dag Schjelderup-Ebbe écrivent que les concepts et idéaux de Grieg consistaient en une fusion des aspects personnels et nationaux tandis que la no-

tion comprend aussi « un nombre de caractéristiques universelles : authenticité, vérité et honnêteté, naturel et naïveté, clarté, inspiration, profondeur émotionnelle, désir, richesses d'atmosphère, imagination et développement. » Le juste équilibre entre ces caractéristiques, selon les biographes, était, de l'opinion de Grieg, « une condition essentielle si l'art devait créer une résonance dans l'esprit humain ». En discutant de tels sujets, il évitait habituellement de les relier à ses propres compositions et à leurs qualités innées ; mais puisqu'elles lui étaient totalement essentielles, il est évident qu'elles inspirèrent ses propres efforts en tant que compositeur créateur ; elles fournirent vraiment la base véritable de l'authenticité qui caractérise ses œuvres. Authenticité et honnêteté dans tout ce qui est humain et, par suite, aussi dans l'art était pour Grieg l'exigence fondamentale de l'artiste et de l'œuvre d'art.

Plusieurs des œuvres majeures de Grieg ont essuyé des jugements sévères, surtout de la part des critiques allemands. Grieg resta pourtant fidèle à lui-même et il s'abstint de faire des révisions dans l'unique but de plaire aux critiques. Il souligna ce qui était simple et naturel, et c'est pourquoi certains journalistes et je-sais-tout musicaux firent la grimace. Grieg découvrit cependant que le grand public et la majorité des auditeurs appréciaient ces aspects de sa musique; et c'est le grand public qu'il voulait rejoindre. Ses exigences sur lui-même et sur ses compositions étaient testées sur l'auditeur ordinaire : « ... ce que nous appelons le grand public est, à mon avis, pas aussi stupide qu'on est porté à le croire mais il a ses propres instincts, justes et valables », écrivit-il dans une lettre au compositeur danois Niels Ravnkilde le 6 mars 1886. Grieg évitait aussi soigneusement les effets bon marché. Benestad et Schjelderup-Ebbe soutiennent que, pour Grieg, de tels effets étaient incompatibles avec l'art véritable – des œuvres qui les auraient utilisés n'avaient pas droit à l'existence selon lui. « Dans ses propres compositions, il évitait la bravoure superficielle. On trouve naturellement des passages très virtuoses dans, par

exemple, le *Concerto pour piano en la mineur* et la *Ballade en sol mineur*. Mais ce sont des éléments organiques qui ont une substance musicale et ne sont en aucun cas un étalage uniquement pour la galerie.»

Grieg travailla plus avec des compositions de petit que de grand format et ce, pour plusieurs raisons. Une santé chancelante réduisait son inspiration et sa capacité de concentration tandis que de nombreux concerts à l'étranger exigeaient beaucoup de son endurance physique et mentale. Il faut ajouter à cela que le style de Grieg et sa manière d'aborder la musique lui créèrent des problèmes dans les formes musicales plus volumineuses – ce qui devint de plus en plus clair à partir des années 1890. Bien que ses œuvres majeures montrent qu'il avait maîtrisé les grandes formes musicales, critiques et musicologues désobligeants l'ont classé parmi les miniaturistes. Grieg lui-même s'exprimait souvent en termes qui encourageaient une telle opinion. Dans une entrevue pour la revue *Signale* de Leipzig en avril 1907, il souligna l'abord typique des Scandinaves : « Nous avons toujours aimé la clarté et la concision; même notre langue est claire et précise. Nous recherchons aussi cette clarté et précision dans notre art. Malgré notre admiration sans bornes pour l'art allemand et la profondeur de ses réalisations, il nous est difficile d'être enthousiastes devant certaines de ses formes modernes d'expression. Nous les trouvons souvent lourdes et surtravaillées.»

Qu'y a-t-il de mal à faire voir sa grandeur dans de petits formats ? Il est indubitable que Grieg a montré son génie dans un grand nombre de ses chansons. De ce côté-là, on le considère comme plus rapproché de Brahms que de Schubert et Schumann. Comme Brahms, il était attaché à la forme strophique où la mélodie est l'élément primaire. Et les deux compositeurs partageaient un idéal classique : modération et clarté plutôt qu'une imagination vagabonde étaient fondamentales aux deux. Malgré ces ressemblances foncières cependant, Grieg gardait une réserve importante envers les chansons de Brahms. Il écrivit à Ravnkilde le 21 juillet

1884 : « Je le [Brahms] trouve trop musicien et trop peu poète. Un compositeur symphonique et un musicien et c'est tout. Si on inclut des paroles, on doit vraiment aussi s'y rapporter. »

Pour Grieg, les paroles étaient décisives. Il demandait d'abord et avant tout à un poème d'exprimer des expériences personnelles. Dans une lettre datée du 17 juillet 1900 au musicologue américain Henry T. Finck, Grieg expliqua simplement son point de vue : « Mon choix de poètes est étroitement relié à mes expériences de vie. » Finck avait écrit à Grieg le 2 février 1899, cherchant une information de première main qu'il pourrait utiliser dans un livre intitulé *Songs and Song Writers*. La réponse de Grieg contient un flot d'informations importantes concernant la compréhension de son art. Finck avait demandé l'avis de Grieg sur la poésie, les chansons populaires, la couleur locale et l'accompagnement. Des parties de la lettre soulignaient encore plus ce que nous avons déjà remarqué. Quant à la relation entre ses chansons et les chansons populaires, et surtout au degré d'intention des aspects nationaux dans sa musique, Grieg écrivit :

La vie populaire norvégienne, les sagas norvégiennes, l'histoire norvégienne et par-dessus tout toute la nature norvégienne ont profondément influencé mon travail créateur depuis ma jeunesse... Quant à mes chansons, je ne crois pas dans l'ensemble qu'elles aient été fortement influencées par la chanson populaire. Dans les cas où la couleur locale *devait jouer* un rôle essentiel, l'influence est probablement évidente – dans la *Chanson de Solveig* tirée de *Peer Gynt* par exemple. Mais c'est peut-être la seule de mes chansons où on peut retracer une imitation d'une chanson populaire... Quand j'ai parlé ma propre langue musicale, qui n'a rien à voir du tout avec l'air populaire, les critiques musicaux allemands conservateurs ont aussi trouvé un terme insultant pour s'y référer : *Norwegerei* (« norvègerie »). Une chose est certaine : Je n'ai que suivi mon penchant naturel.

Comme nous l'avons déjà noté, la forme strophique lui vint tout naturellement mais, à certaines occasions, il écrivit aussi des chansons utilisant des strophes variées ainsi que des chansons bien travaillées avec grand succès. Si on voulait parler d'un aspect de la composition qui fit un grand pas en avant grâce à Grieg, ce serait l'harmonie. Dans ce domaine, il était radical et génial et – chose peut-être la plus importante – il pointa en direction du renouveau stylistique du 20e siècle avec l'impressionnisme et Debussy en particulier. Dans une lettre à Finck, il parle ainsi de l'harmonie et du progrès :

Le domaine de l'harmonie a toujours été mon monde de rêve et la relation entre mon sens de l'harmonie et la musique populaire norvégienne a toujours été une énigme pour moi. J'ai trouvé que la profondeur obscure dans nos mélodies populaires repose dans leurs possibilités harmoniques inimaginables. Dans mes arrangements de l'opus 66 par exemple, j'ai essayé d'exprimer mon sens des harmonies cachées dans nos airs populaires. Ce faisant, j'ai été particulièrement fasciné par les lignes chromatiques dans le tissu harmonique. Un ami m'a dit un jour que j'étais « né chromatique ».

Nous avons déjà noté qu'il était important pour Grieg, dans son choix de poètes, que les poèmes reflètent des expériences personnelles. Dans une lettre à Finck, Grieg décrit les caractéristiques importantes du mode d'expression scandinave auquel un compositeur scandinave doit prêter attention :

Quiconque lit l'*ancienne Edda* devient vite conscient de sa merveilleuse force et concision d'expression, sa remarquable éloquence en peu de mots. Un tel lecteur admirera la formulation simple et plastique des phrases. Il en est de même des sagas sur les rois norvégiens, surtout celles de la plume de *Snorre Sturlason*. Plus le cœur est profondément remué, plus le mode d'expression est condensé et énigmatique. La langue est constamment hardie, sérieuse et digne. On soupçonne plus qu'on ne voit l'océan orageux des passions. L'éta-

lage de ses sentiments les plus intimes était considéré comme brutal. En ce qui concerne les sentiments aussi, le mode d'expression est aussi bref qu'il est pur... On peut dire que, d'une manière semblable, la chanson populaire reflète en musique le tréfonds de l'âme du peuple. Ce que les poètes ont réalisé dans ce domaine est ce que je me suis efforcé de faire en musique, peut-être par-dessus tout dans mes arrangements des profonds poèmes de poètes nationaux Vinje et Garborg. La richesse exagérée de l'apparat, si typique des Allemands, est étrangère aux Scandinaves.

Finck avait spécifiquement demandé de l'information biographique qui apporterait de la lumière et mènerait à une compréhension plus profonde de chansons spécifiques. Grieg écrit qu'il en aurait beaucoup à dire mais il ne s'exécute pas parce que plusieurs de ses chansons, et surtout les meilleures d'entre elles, «... sont étroitement reliées à des expériences personnelles intimes. J'ai moi aussi reçu ma part de la gêne ci-haut mentionnée à me révéler trop entièrement, ce qui est une caractéristique fondamentale du caractère national norvégien. Vous allez bien sûr penser que cette sorte de matériel biographique intéresserait le lecteur et l'inspirerait dans sa connaissance des chansons. Peut-être que oui mais, comme disent les Anglais : <My house is my castle>, je dis <Ma vie intérieure est ma forteresse imprenable !> »

D'un autre côté, Grieg parle longuement des traductions. Ses commentaires se trouvent dans une discussion sur les raisons de la bonne acceptation de ses chansons partout en Scandinavie mais de certaines réserves dans d'autres parties du monde. Pour lui, cela dépend tout simplement du manque de bonnes traductions. En même temps, il exprime ce qui, selon lui, est essentiel à l'arrangement d'un poème en musique :

Quand je compose des chansons, mon but principal n'est pas d'écrire de la *musique* mais d'abord de rendre justice aux intentions les plus secrètes du

poète. De laisser le poème se faire le plus remarquer – voilà ma tâche. Si le travail est bien fait, la musique aura elle aussi du succès. Autrement elle essuiera un échec, même si elle est en elle-même d'une beauté sublime. Mais quand les poètes scandinaves, dont les étrangers ne comprennent ni ne chantent la langue, sont mutilés par les traductions, la souffrance est partagée et par le poète et par le compositeur. Malheureusement, j'ai souvent eu beaucoup de malchance pour trouver de bonnes traductions. Il faut reconnaître évidemment que le travail de traduction présuppose une flexibilité très rare car le traducteur doit connaître à la fois la poésie, les langues et la musique.

Dans une lettre à Finck, Grieg discute aussi pourquoi les chansons en vinrent à jouer un rôle aussi important dans son œuvre. « Tout simplement parce que j'ai eu, comme d'autres mortels, une fois dans ma vie (pour citer Goethe), mon moment de génie. Et c'est l'amour qui m'a donné cette gloire. J'aimais une jeune fille dont la voix était aussi merveilleuse que son talent d'interprète. Elle est devenue ma femme, ma compagne de vie jusqu'à aujourd'hui. J'ose affirmer que, pour moi, elle est la seule véritable interprète de mes chansons. » Nina Grieg possédait une ravissante voix de soprano lyrique mais ce n'était pas le type de voix en soi qui importait à Grieg. La capacité de pénétrer et d'interpréter une chanson était l'alpha et l'oméga pour lui. Dans une lettre à Frants Beyer le 10 juin 1888, il écrivit sur Ellen Nordgren, ensuite Gulbranson – une soprano dramatique wagnérienne à la voix complètement différente de celle de Nina – qu'il avait entendue pour la première fois la veille : « Ellen Nordgren – retenez le nom – qui a essayé de me rencontrer à plusieurs occasions, est finalement venue et son chant nous a remués aux larmes. Nina et moi étions tous deux vraiment emballés. Voix, esprit, nature, vérité, beauté – tout ! [...] J'ose prétendre de ne jamais avoir entendu quelque chose d'aussi agréable dans le domaine de la chanson. »

Grieg avait bien saisi l'importance de la contribution de l'interprète. Les ar-

tistes étaient souvent responsables du succès ou de l'échec d'une chanson. Dans une lettre à Finck, il rapporte une expérience qui en dit qui en dit long sur l'importance de l'interprète pour lui :

Un incident m'a appris quelque chose que j'avais considéré avant comme impossible, soit que tout – même ce qui est le plus intensément personnel – peut être utilisé dans la salle de concert à condition seulement que *le juste interprète soit disponible*. Je fus horrifié, il y a quelques années, de voir que ma *Berceuse* (op. 9/2) était au programme d'un récital au Gewandhaus de Leipzig. Pour moi, cette chanson ne convenait pas du tout à la salle de concert. Le chanteur était cependant *Johannes Messchaert* et le pianiste, *Arthur Nikisch*. Après les premières mesures, je fus frappé par le grand silence qui envahit l'auditorium. J'ai commencé à espérer car l'interprétation était incomparablement ravissante. Et mes espoirs se réalisèrent ! La dernière mesure fut suivie d'un long tonnerre d'applaudissements. Tout le monde avait été emballé. Je suis sûr que le public avait rarement entendu une intensité aussi profonde dans du *piano* et *pianissimo* ou une déclamation aussi idéale.

© *Rune Andersen* 2010

Cet album comprend les 172 chansons contenues dans l'édition critique des œuvres d'Edvard Grieg, *Grieg Gesamtausgabe* (GGA), sortie chez C.F. Peters, Francfort-sur-le-Main. Les volumes 14 et 15 renferment 171 des chansons tandis qu'une version antérieure de *Ragnhild* (op. 44/3) se trouve dans le volume 20. (Une version antérieure de *Møte* [*Le Rendez-vous d'amour* op. 67/4] est reproduite en miniature sur la page 298 du volume 15.)

Presque toutes les chansons de Grieg furent originalement composées avec accompagnement de piano. Trois furent écrites comme chansons pour orchestre

– les *Trois chansons tirées de Peer Gynt* (op. 23) écrites en 1874–75, numéros 17, 19 et 26. Mais en mars 1876 déjà, le mois suivant leur création, Grieg les publia avec accompagnement de piano. *Den Bergtekne* (*L’esclave de montagne* op. 32) fut d’abord composée pour baryton solo, orchestre à cordes et deux cors. Grieg approuva un arrangement pour piano de Holger Dahl, l’incluant dans la première édition de 1882. A un nombre limité d’occasions, Grieg s’engagea dans la direction opposée, arrangeant des versions pour piano en accompagnements orchestraux : *Fra Monte Pincio* (*Du Mont Pincio*, op. 39/1), *En Svane* (*Un cygne*, op. 25/2) et *Våren* (*Dernier printemps*, op. 33/2) ainsi que *Henrik Wergeland* (op. 58/3) qui, en compagnie de *Solveigs sang* (*Chanson de Solveig*) et *Solveigs vuggesang* (*Berceuse de Solveig*) de l’op. 23 sortirent chez Peters en 1895/96 comme *Six chansons pour orchestre* (sans numéro d’opus). *Det første møde* (*Le premier rendez-vous*, op. 21/1) existe avec accompagnement de piano et dans un arrangement pour orchestre à cordes (publié pour la première fois dans GGA, volume 20). Seulement une des chansons de Grieg existe à la fois en version pour piano et avec accompagnement d’orgue : *Ved en ung hustrus bære* (*Au tombeau d’une jeune épouse*, op. 39/5, dans GGA, volume 20 no 5).

Les textes de Grieg proviennent de cinq langues originales : norvégien (les deux dialectes), danois, allemand, anglais et latin. Seule une romance a un texte anglais – EG 154 *To a Devil* (*A une diablesse*), écrite en anglais par le poète danois Otto Benzon – et une romance repose sur un texte latin – EG 150 *Ave, maris stella* (*Salut, étoile de la mer*). Une romance a un texte anglais comme fond, soit EG 156 où *Gentlemen-Rankers* de Rudyard Kipling est mis en musique dans une version norvégienne de Rosenkrantz Johnsen. De plus, *Fædrelandssalme* (*Hymne patriotique*), op. 61 no 7 semblerait reposer sur un texte original suédois – Nordahl Rolfsen a traduit en vers un texte suédois de J. L. Runeberg. Outre l’op. 2 et EG 146 qui ont seulement un texte respectivement

allemand et anglais, toutes les chansons de Grieg sont disponibles en norvégien, allemand et anglais dans GGA.

19 chansons sont des arrangements de poèmes allemands. Les auteurs les mieux connus sont Johann Wolfgang von Goethe, Adelbert von Chamisso, Heinrich Heine et Emanuel Geibel. Des 50 chansons sur des textes danois, deux sont considérées comme des interprétations de poèmes allemands : EG 123 dont les paroles de Benjamin Feddersen reposent sur un poème de C. Groth tandis que les paroles de H.C. Anderson pour EG 125 proviennent d'un original d'Adelbert von Chamisso. Les mieux connus des poètes danois sont N.F.S. Grundtvig et H.C. Andersen. 104 des chansons sont des arrangements de poèmes norvégiens (des deux dialectes) de 21 auteurs différents dont Henrik Ibsen, Bjørnstjerne Bjørnson, Aasmund Olavsson Vinje, Arne Garborg, Johan Sebastian Welhaven, Andreas Munch, Jørgen Moe, Jonas Lie et Vilhelm Krag.

Edvard Grieg a composé des romances toute sa vie – on ne trouve vraiment pas de pause dans ce travail. Plusieurs de ses chansons sont si bien connues en Norvège qu'elles peuvent être considérées comme faisant partie de l'héritage commun, du trésor national de chansons. Cela ne s'arrête pas là car certaines – dont *Våren (Le dernier printemps, op. 33/2)* et *Ved Rondane (A Rondane, op. 33/9)*, toutes deux sur des poèmes de A.O. Vinje – font maintenant partie de l'héritage de tous les pays nordiques. Une des chansons de Grieg, un arrangement de *Jeg elsker Dig (Je n'aime que toi, op. 5/3)* de H.C. Andersen, a obtenu la même célébrité dans le répertoire que *Ave Maria* de Schubert ou *Im wunderschönen Monat Mai* de Schumann. Probablement aucune autre chanson d'amour ne jouit d'une popularité comparable à la sienne.

© Rune Andersen 2010

MONICA GROOP ÉCRIT AU SUJET DES CHANSONS D'EDVARD GRIEG

Il me fait grand plaisir de présenter cette collection de toutes les 172 chansons solos de Grieg. J'ai toujours ressenti une affinité spéciale et instinctive pour Edvard Grieg et sa musique, peut-être à cause de ses racines profondément ancrées dans la musique populaire. On rencontre toujours dans les chansons de Grieg des éléments qui pourraient avoir été empruntés des airs folkloriques joués sur le violon de Hardanger. J'admire le don de pouvoir écrire de la musique simple et naturelle et je me suis efforcée d'exprimer cela en les chantant. Grieg souligna lui-même dans ses lettres à quel point il appréciait les interprétations candides de sa femme Nina et qu'elle était toujours la meilleure interprète de ses chansons. Grâce à elle, il a aussi approfondi sa connaissance de la voix et de ses possibilités.

Grieg choisissait normalement ses poèmes avec beaucoup de soin et ses arrangements musicaux montrent un haut niveau de sensibilité quant à l'expression des paroles en musique. Mon travail le plus important a été d'en donner une interprétation assortie. Certains doutes m'ont d'abord envahie devant l'invitation à enregistrer toutes les chansons d'Edvard Grieg. Certaines des chansons, comme *Den Bergtekne* (*L'esclave de montagne* op. 32) par exemple, sont écrites expressément pour voix d'homme. D'un autre côté, une mezzo-soprano est habituée à des rôles de pantalons, cela ne m'a donc pas causé de sérieux problèmes. J'ai transposé les tonalités originales au besoin pour garder l'expression véritable.

La prononciation des textes norvégiens peut varier. Le norvégien se compose en fait de deux langues – *bokmål* et *nynorsk* (nouveau norvégien) – et, dans le cas de textes plus anciens, du début du 20e siècle alors que le danois était encore un facteur important en Norvège, plusieurs prononciations sont possibles et toutes correctes. Un expert m'a aidée à naviguer entre les nombreux pièges. Mes propres racines finlando-suédoises de la province de la Bothnie orientale, où l'on parle

plusieurs dialectes rappelant le nynorsk, m'ont aussi beaucoup aidée. J'ai aussi choisi en général la prononciation norvégienne pour les poèmes d'écrivains danois.

Grieg classait *Haugtussa* (op. 67), son arrangement d'une suite de poèmes d'Arne Garborg, parmi ses meilleures chansons et ce cycle a occupé une place centrale dans mon répertoire tout le long de ma carrière. Dans des récitals partout au monde, ces chansons soulèvent invariablement des réactions positives chez les auditeurs. Le troisième volume de cet album contient aussi les six chansons que Grieg, après beaucoup de réflexion, exclut du cycle. Parmi elles se trouve mon absolue préférée, *Ku-lok* (*L'appel aux vaches*, EG 1521).

Les chansons d'Edvard Grieg méritent d'être chantées hors de la Scandinavie mais la langue pose un problème. Le norvégien et le danois – à l'occasion – ne sont pas des langues internationales et il est difficile de rendre justice au caractère immédiat des chansons dans une traduction. J'espère pourtant que ces disques aideront les chansons de Grieg, dans une plus grande mesure qu'avant, à faire leur chemin sur la scène de concert et à prendre leur place justifiée dans le répertoire. Ce fut un grand honneur pour moi d'être demandée pour cet important projet et je voudrais remercier BIS Records pour cette chance et l'excellente collaboration avec les responsables des enregistrements.

En dernier lieu, je voudrais remercier chaleureusement mes merveilleux pianistes, Love Derwinger, Ilmo Ranta et Roger Vignoles dont les commentaires invaluables et l'expérience ont apporté une importante contribution à ces interprétations. Merci aussi aux gens qui m'ont aidée de diverses manières : Professeur assistant Rune Andersen pour avoir partagé avec moi sa connaissance de Grieg, mon mari Per-Henrik pour la planification du projet et, non la moindre, Solveig Blix pour son aide indispensable pour la prononciation. Sans eux, le projet ne se serait pas réalisé.

Monica Groop

La grande carrière de la mezzo-soprano finlandaise **Monica Groop** repose sur un répertoire musicalement très audacieux – un mélange riche et varié de musique baroque, du répertoire classique et des maîtres modernes. Elle a commencé sa carrière professionnelle de chant comme soliste en musique baroque et oratorios, un domaine dans lequel elle a longtemps collaboré avec Eric Ericson, Helmut Rilling, Sigiswald Kuijken et Philippe Herreweghe entre autres. Elle fit ses débuts d'opéra en 1987 comme Charlotte dans *Werther* de Massenet avec l'Opéra National Finlandais et, deux ans plus tard, sa carrière fit un grand pas en avant quand elle se rendit à la finale du concours mondial de chant à Cardiff, aux côtés de Bryn Terfel et Dmitri Hvorostovsky. Monica Groop a été un pilier aux plus célèbres maisons d'opéra internationales depuis ses débuts londoniens au Covent Garden en 1991 dans le cycle de *L'Anneau* de Wagner dirigé par Bernard Haitink. Elle a aussi travaillé sur la scène ou en concert avec d'autres chefs éminents dont Carlo Maria Giulini, Sir Roger Norrington, Neeme Järvi, Esa-Pekka Salonen, Seiji Ozawa, Zubin Mehta et Sir Georg Solti. Une récitaliste accomplie, Monica Groop s'est produite au Carnegie Hall et à l'Alice Tully Hall de New York, au Wigmore Hall de Londres et au Musikverein de Vienne. Elle est la première cantatrice finlandaise à avoir été invitée à donner un récital de chansons au festival de Salzbourg, accompagnée par András Schiff avec lequel elle travaille régulièrement. Les pianistes Rudolf Jansen, Roger Vignoles et Ilmo Ranta figurent parmi ses autres accompagnateurs réguliers. Monica Groop a enregistré de nombreux disques, participant à plus de soixante sorties sur différentes étiquettes. L'un de ses plus grands projets a été le présent enregistrement des 172 chansons d'Edvard Grieg et elle a aussi contribué avec Anne Sofie von Otter entre autres à l'intégrale des chansons de Sibelius, incluse dans l'Édition Sibelius sur BIS.

Love Derwinger a fait ses débuts à seize ans comme soliste dans le *Concerto pour piano no 2* de Liszt. Il a depuis donné des récitals partout en Europe, aux Etats-Unis, Canada, Japon, Moyen-Orient et en Amérique du Sud. Derwinger a été accompagné par les grands orchestres scandinaves, l'Orchestre Symphonique de la Radio Belge et la Sinfonietta d'Amsterdam entre autres. Il a joué sous la baguette de Myung-Whun Chung, Jun'ichi Hirokami et Paavo Järvi et il a participé au festival de piano d'Oviedo, festival des Arts de Kilkenna, festival des Lumières de Montréal et festival d'Hiver de Yuri Temirkanov à Saint-Pétersbourg. Love Derwinger porte aussi beaucoup d'attention à la musique de chambre, la musique contemporaine et le répertoire des *lieder*. Il fait partie de l'ensemble de musique contemporaine «MA» en tant que pianiste et chef. Dans cette dernière fonction, il a donné avec succès l'opéra *Neither* de Morton Feldman avec l'Orchestre Symphonique de Norrköping, l'un des sommets du festival international de Musique Nouvelle de Stockholm en 2005. Derwinger est aussi le pianiste attitré de la soprano Barbara Hendricks. Il a fait de nombreux enregistrements sur étiquette BIS dont une exécution chaudement acclamée du *Concerto pour piano* de Max Reger.

Ilmo Ranta a étudié avec Liisa Pohjola à l'Académie Sibelius, poursuivant ses études à Munich avec Klaus Schilde. Ranta s'est produit en soliste avec les principaux orchestres finlandais et il est reconnu comme un éminent chambriste et un pianiste de lied en Finlande et à l'étranger. Il a collaboré régulièrement avec Karita Mattila, Monica Groop, Jorma Hynninen, Petteri Salomaa et Topi Lehtipuu, en plus de participer à de nombreux enregistrements de récitals de chansons. Ilmo Ranta est aussi un interprète hautement apprécié de musique contemporaine et il a donné les créations mondiales de plusieurs œuvres d'Usko Meriläinen, Paavo Heininen, Jouni Kaipainen et Eero Hämeenniemi. Il a également

enregistré de la nouvelle musique finlandaise avec le flûtiste Mikael Helasvuo. Ilmo Ranta a été directeur artistique du festival de musique de Joroinen et de la série de concerts à l'Académie Sibelius où il enseigne la musique de chambre et le piano.

Roger Vignoles est reconnu internationalement comme l'un des meilleurs pianistes accompagnateurs et musiciens de l'heure. Il accompagne régulièrement des chanteurs étoiles dans de grandes salles partout au monde et il est considéré comme une autorité du répertoire de la chanson. Ses plus récents partenaires comptent Thomas Allen, Christine Brewer, Susan Graham, Angelika Kirchschlager, Bernardi Fink, Kate Royal, Anne Schwanewilms, Joan Rodgers, Mark Padmore, John Mark Ainsley, Christopher Maltman, Robert Holl, Florian Boesch, Jonathan Lemalu, Measha Brueggergosman, Miah Persson, Katarina Karnéus, Elizabeth Watts, Werner Güra, Andrew Kennedy, Ailish Tynan et Renata Pokupić. Il est aussi un professeur extraordinaire et il a donné des classes de maître à Amsterdam, Bruxelles, Copenhague, Stockholm, New York, Boston, Baltimore, Montréal et Toronto. Il est présentement directeur de Sommer Lied Weinberg en Autriche, de l'annuel Ciclo de Lied Galega à St-Jacques-de-Compostelle en Espagne et du festival de Tetbury (Royaume-Uni). Son imposante discographie renferme plusieurs enregistrements chaudement salués, des *lieder* allemands et mélodies françaises aux *canciones* espagnoles et aux chansons de cabaret.

Sechs Lieder, Op. 4

1. Die Waise

(Adelbert von Chamisso)

Sie haben mich geheiß'n nach Heidelbeeren geh'n:
Ich habe nach den Beeren im Walde nicht gesch'n.
Ich bin hinaus gegangen zu meiner Mutter Grab,
Woau' ich mich gesetzt und viel geweinet hab'.

„Wer sitzt auf meinem Hügel, von der die Tränen sind?“
Ich bin's, o liebe Mutter, ich, dein verwaistes Kind.
Wer wird hinfort mich kleiden und flechten mir das Haar?
Mit Liebeswort mir schmeicheln, wie's deine Weise war?

„Geh' hin, o liebe Tochter, und finde dich darein,
Es wird dir eine Zweite, statt meiner, Mutter sein.
Sie wird das Haar dir flechten und kleiden dich hinfort,
Ein Jüngling wird dir schmeicheln mit zartem Liebeswort.“

2. Morgentau

(Adelbert von Chamisso)

Wir wollten mit Kosen und Lieben
Genießen der köstlichen Nacht.
Wo sind doch die Stunden geblieben?
Es ist ja der Hahn schon erwacht.

Die Sonne, die bringt viel Leiden,
Es weinet die scheidende Nacht;
Ich also muss weinen und scheiden
Es ist ja die Welt schon erwacht.

Ich wollt', es gäb' keine Sonne,
Als eben dein Auge so klar.
Wir weilen in Tag und in Wonne,
Und schliefe die Welt immerdar.

3. Abschied

(Heinrich Heine)

Das gelbe Laub erzittert,
Es fallen die Blätter herab,
Ach! alles, was hold und lieblich,
Verwelkt und sinkt ins Grab!

Six Songs

1. The Orphan

They told me to go and pick bilberries:
I did not go and look for berries in the forest.
I went to my mother's grave,
And sat down on it and wept copiously.

'Who is sitting on my mound, and whose are the tears?
It is I, dear mother, your orphaned child.
Who will dress me now and who will braid my hair?
Who will flatter me with endearments as you were wont to do?'

'Let it go, dear daughter, accept what has happened,
A second mother will take my place.
She will braid your hair and she will dress you,
A young man will whisper endearments to you.'

2. Morning Dew

We wanted with love and caresses
To enjoy the delightful night.
But where have the hours gone?
The cockerel is already awake.

The sun brings much suffering
And the parting night weeps;
And I must weep and part
For the world has already awoken.

I wish the sun did not shine,
As your bright eye shone just now.
We tarry in the day and in bliss,
And the world ever sleeps there.

3. Parting

The golden foliage trembles
And the leaves fall.
Oh, all that is lovely and lovable
Fades and declines into the grave.

Die Wipfel des Waldes umflimmert
 Ein schmerzlicher Sonnenschein;
 Das mögen die letzten Küsse
 Des scheidenden Sommers sein.

Mir ist, als müsst' ich weinen
 Aus tiefstem Herzensgrund –
 Dies Bild erinnert mich wieder
 An unsre Abschiedsstund.

Ich musste dich verlassen
 Und wusste, du stirbst bald.
 Ich war der scheidende Sommer,
 Du warst der sterbende Wald.

[4] 4. Jägerlied

(J. Ludwig Uhland)

Kein' bessere Lust in dieser Zeit,
 Als durch den Wald zu dringen,
 Wo Drossel singt und Habicht schreit,
 Wo Hirsch' und Rehe springen.

O säß' mein Lieb' im Wipfel grün,
 Tät wie 'ne Drossel schlagen!
 O spräng' es, wie ein Reh', dahin,
 Dass ich es könnte jagen!

[5] 5. Das alte Lied

(Heinrich Heine)

Es war ein alter König,
 Sein Herz war schwer, sein Herz war grau;
 Der arme alte König,
 Er nahm eine junge Frau.

Es war ein schöner Page,
 Blond war sein Haupt, leicht war sein Sinn;
 Er trug die seidne Schleppe
 Der jungen Königin.

Kennst du das alte Liedchen?
 Es klingt so süß, es klingt so trüb!
 Sie mussten beide sterben,
 Sie hatten sich viel zu lieb.

On the crest of the forest glimmer
 Painful rays of sunlight;
 They may be the final kisses
 Of the departing summer.

I feel that I must weep
 From the very depths of my heart;
 This image reminds me again
 Of the moment of our parting.

I had to leave you
 Knowing that soon you would die.
 I was the parting summer,
 And you were the dying forest.

4. Hunting Song

No greater delight at this time
 Than to push into the forest
 Where the thrush sings and the hawk shrieks,
 Where stags and roe deer run.

If only my love were perched on a green branch
 Calling out like a thrush!
 Oh that she ran there like a roe deer
 That I might chase her!

5. The Old Song

There was an old king,
 His heart was heavy, his heart was grey;
 The poor old king,
 He took a young wife.

There was a handsome page,
 His head was blond, his mood was gay;
 He carried the silken train
 Of the young queen.

Do you know the old song?
 It sounds so sweet, it sounds so sad!
 Both of them had to die,
 They loved each other far too much.

6. Wo sind sie hin?*(Heinrich Heine)*

Es ragt ins Meer der Runenstein,
 Da sitz' ich mit meinen Träumen.
 Es pfeift der Wind, die Möwen schrei'n,
 Die Wellen, die wandern und schäumen.
 Ich habe geliebt manch' schönes Kind,
 Und manchen guten Gesellen.
 Wo sind sie hin? Es pfeift der Wind,
 Es schäumen und wandern die Wellen.

**Hjertets Melodier af
 H. C. Andersen, Op. 5**
1. To brune Øjne

To brune øjne jeg nylig saa,
 i dem mit Hjem og min Verden laa,
 der flammed Snillet og Barnets Fred;
 jeg glemmer dem aldrig i Evighed!

2. Du fatter ei Bølgernes evige Gang

Du fatter ej Bølgernes evige Gang,
 ej Aanden, som svulmer i Tonernes Klang,
 ej Følelsen dybt i Blomstens Duft,
 Sollysets Flamme mod Storm og Luft,
 de Fugles Kviden af Længsel og Lyst,
 og tror dog, Du fatter en Digters Bryst?

Der svulmer det mer end i Bølgens Gang,
 der findes jo Kilden til hver en Sang,
 der vokser Blomsten med evig Duft,
 der brænder det uden den kølende Luft,
 der kæmpe Aander i Længsel og Lyst,
 de kæmpe mot Døden dybt i hans Bryst!

6. Where Have They Gone?

The rune stone towers in the sea
 And I sit there with my dreams.
 The wind whistles and the gulls shriek
 And the waves roll and froth.

I have loved many a lovely child
 And many a good apprentice.
 Where have they gone? The wind whistles
 And the waves froth and roll.

**Melodies of the Heart
 by H. C. Andersen**
1. Two Brown Eyes

Two brown eyes I recently spied
 And in them lay my home and my world
 There talent flamed and peace of the child;
 I shall not forget them in eternity.

2. The Poet's Heart

You understand not the eternal beating of the waves
 Nor the spirit that dwells in the sound of the notes
 Nor the feeling deep in the scent of the flowers,
 The flame of the sun against storm and air
 The longing and lust of the twittering birds
 And yet you believe that you can grasp a poet's breast?

For it swells more than the beating waves,
 And is the source of every song.
 The flower grows there, its scent everlasting
 And there is fire with no cooling air.
 Spirits struggle there, longingly, lustfully,
 Fighting with death, deep in his breast.

9 3. Jeg elsker Dig

Min Tankes Tanke ene Du er vorden,
Du er mit Hjertes første Kærlighed,
jeg elsker Dig, som ingen her paa Jorden.
Jeg elsker Dig i Tid og Evighed!

10 4. Min Tanke er et mægtigt Fjeld

Min Tanke er et mægtigt Fjeld,
der over Himlene gaar;
mit Hjerte er et Hav saa dybt,
hvor Bølge mod Bølge slaar.

Og Fjeldet løfter dit Billed
højt mod Himlens blaa.
Men selv Du lever i Hertet,
hvor dybe Brændinger gaa.

Sex Digte af Henrik Ibsen, Op. 25

11 1. Spillemand

Til hende stod mine tanker
hver en sommerlys nat,
men veien den bar til elven
i det duggede orekrat.

Hej, kender du gru og sange,
kan du kogle den deiliges sind,
så i store kirker og sale
hun mener att følge dig ind!

Jeg maned den våde af dybet;
han spilled mig bent fra Gud; –
men da jeg var bleven hans mester,
var hun min broders brud.

I store kirker og sale
mig selv jeg spilled ind,
og fossens gru og sange
veg aldrig fra mit sind.

3. I Love but Thee

You have become the thought of my thoughts.
You are the first love of my heart.
And I love you like no-one on the earth.
I love you now and for ever.

4. My Mind is Like the Mountain Steep

My mind is like the mountain steep,
That towers above the skies;
My heart is a sea so deep
Where wave beats against wave.

And the mountain bears up your image
High against the blue sky.
But you dwell in my heart
Where the deep waves break.

Six Songs by Henrik Ibsen

1. Fiddlers

My thoughts were of her
Every light summer night,
But the road led to the river
By the dewy alder.

Say, do you know magic and songs
To bewitch my fairest mind,
So that into great churches and halls
She will think she will enter with you!

I called forth the sprite from the deep;
He led me away from God; –
But when I had learnt all his teachings
She was my brother's bride.

Into great churches and halls
I played myself
And the magic and songs of the falls
Were never far from my mind.

12 2. En svane

Min hvide svane
du stumme, du stille,
hverken slag eller trille
lod sangrøst ane.

Angst beskyttende
alfen, som sover, –
altid lyttende
gled du henover.

Men sidste mødet,
da eder og øjne
var lønlige løgne,
ja da, da lød det!

I toners føden
du sluttet din bane.
Du sang i døden;
du *var* dog en svane!

13 3. Stambogsrim

Jeg kaldte dig mit lykkebud;
jeg kaldte dig min stjerne,
Du blev da også, sandt for Gud,
et lykkebud, der gik – gik ud; –
en stjerne –, ja, et stjernesud,
der slukned i det fjerne.

14 4. Med en vandlilje

Se, Marie, hvad jeg bringer;
blomsten med de hvide vinger.
På de stille strømme båren
svam den drømmetung i våren.

Vil du den til hjemmet vie,
fæst den på dit bryst Marie;
bag dens blade da sig dølge
vil en dyb og stille bølge.

2. A Swan

My white swan
Silent and still,
Neither call nor song
Gave promise of your voice.

Anxiously protecting
The sprite who sleeps; –
Ever listening
You glided past.

But the last meeting
When oaths and eyes
Held but furtive lies, –
Then, then it was heard.

In the birth of those tones
You ended your path.
You sang in death;
For you *were* a swan.

3. Album Lines

I called you my bearer of good tidings;
I called you my star.
You were indeed – it is God's truth –
Good tidings that came – and went –
A star – indeed a shooting star,
That faded in the distance.

4. With a Water-lily

Look, Marie, what I bring
The flower with its white wings.
Floating on the gentle current
Dreamily it swam in springtime.

Will you take it home
And pin it to your bosom, Marie;
Behind its petals then hides
A deep and calm wave.

Vogt dig, barn for tjernets strømme,
Farligt, farligt der at drømme!
Nøkken lader som han sover;
liljer leger ovenover.

Barn, din barn er tjernets strømme.
Farligt, farligt der at drømme,
liljer leger ovenover;
nøkken lader som han sover.

15 5. Borte!

De sidste gæster vi fulgte till grinden;
farvellets rester tog nattevinden.
I tifold øde lå haven og huset,
hvor toner søde mig nys berused.
Det var en fest kun før natten den sorte;
hun var en gæst kun, og nu er hun borte.

16 6. En fuglevise

Vi gik en dejlig vårdag alléen op og ned;
lokkende som en gåde var det forbudne sted.

Og vestenvinden vifted, og himlen var så blå;
I linden sad en fuglemor og sang for sine små.

Jeg malte digterbilleder med legende farvespil;
to brune øjne lyste og lo og lytted til.

Over os kan vi høre hvor det tisker og ler;
men vi, vi tog et smukt farvel, og mødtes aldrig mer.

Og når jeg ensom driver alléen op og ned,
så har for de fjærede småfolk jeg aldrig ro og fred.

Fru sparv har siddet og lyttet, mens vi troskyldigt gik,
og gjort om os en vise og sat den i musik.

Den er i fuglemunde; thi under løvets tag
hvor næbbet sanger nynnner om hin lyse forårsdag.

Child, be wary of the current in the pond,
Dangerous it is to dream there!
The watersprite pretends that he is sleeping;
Lilies play above.

Child, your breast is the current of the pond.
Dangerous it is to dream there!
Lilies play above,
The watersprite pretends that he is sleeping.

5. Departed!

We accompanied the last guests to the gate;
The night-wind took the last farewells.
Tenfold deserted lay harbour and house,
Where, previously, the music had intoxicated me.
It was only a party, before the black night;
She was only a guest, and now she is gone.

6. A Bird-song

On a lovely spring day we walked up and down the avenue;
Forbidden to us, it drew us like a mystery.

And the west wind blew and the sky was blue;
In the limetree a mother-bird sat and sang for her young.

I painted poetic images with playful brushstrokes;
Two brown eyes shone and smiled and listened.

Above us we can hear twittering and merriment;
But we two took a fond farewell and never met again.

And as I wander alone up and down the avenue
I am never left in peace by the little feathered creatures.

Mistress sparrow had been listening as we walked
And she had written a poem about us and set it to music.

It is in the birds' mouth; for under the leafy roof
Every beak sings of the bright spring day.

Barnlige Sange, Op. 61

Fra Nordahl Rolfsens "Læsebog"

17 1. Havet

(J. Nordahl Rolfsen)

Skjær og ø!
Hav og sjø
stadig paa døren trommer;
losen ligger med flag paa top
udenfor døren og lukker op
for alle skibe som kommer.

Skagerak,
mange tak!
du kan vaske om kindet;
Ishav, Nordsjø, Atlanterhav!
Sne og skodde og grund og grav
er hos alle at finde.

Ud fra led,
hus og fred
seiler de norske gutter;
pløier sjøen og passer sit,
enten havet er blaat eller hvidt;
seiler til livet slutter.

18 2. Sang til juletræet

(Johan Krohn)

Du grøne, glitrende tre, god dag!
Velkommen, du, som vi ser saa gjerne,
med julelys og med norske flag
og høit i toppen den blanke stjerne!
Ja, den maa skinne, for den skal minne
oss om vor Gud.

Den første jul, i et fremmed land,
sin store stjerne Vorherre tendte;
den skulle vise vor jord, at han
den lille Jesus til verden sendte.
I stjerneglansen gik engledans
om Bethlehem.

7 Children's Songs

1. The Ocean

Rocks and islands!
Sea and waves
Drum ever on the door;
The pilot is there with his flag raised
Outside the door and he unlocks it
For all the visiting ships.

Skagerak,
Many thanks!
You can wash your cheeks;
Arctic Ocean, North Sea, Atlantic!
Snow and fog and shoals and depths
Can be found in all of them.

Out from the channel
From home and from peace
They sail, Norwegian lads
Ploughing the sea and keeping watch
Whether the sea be blue or white;
Sailing until the end.

2. The Christmas Tree

You green and glittering tree, good morning!
Welcome to you whom we love to see
With candles and the Norwegian flag
And on the top the shiny star!
Yes, let it shine, for it shall remind us
Of our God.

That first Christmas in a foreign land,
Our Lord lit his mighty star;
It was to show the earth that He
Sent the baby Jesus to the world.
By the light of the stars the angelic dance
Went round Bethlehem.

Om Jesusbarnet fortalte mor
saa mangel aften vi satt her hjemme;
vi kann hans bud og hans milde ord,
vi vet, at aldrig vi dem maa glemme.
Naar stjernen skinner, om ham oss minner
vort juletre!

[19] 3. Lok

(Bjørnstjerne Bjørnson)

Kom, bukken til gutten,
kom, kalven til mor,
kom, mjauende katten
i snehvide skor,
om, andunger gule,
kom, frem ifra skjølet,
kom, kyllinger smaa
som nepper kan gaa,
kom duerne mine
med fjærene fine!
Se græset er vaadt;
men solen gjør godt,
og tidlig, tidlig
er det paa sommern,
men rop paa høsten, saa kommer'n.

[20] 4. Fiskervise

(P. Dass)

Det hænder vel ofte,
du kaster fra toffe
dit snøre fra bord,
men har ikke lykke
til flyndren at rykke
med angel og snor.

Ti flyndren, som laksen,
hun bider ei straksen,
er heller lidt sen.
Jeg kjender de drenge
som siddet har længe,
fik aldrig et ben.

Mother told us about the Jesus child
On so many evenings as we sat at home;
We know this message and his gentle words,
We know that we shall never forget them.
When the star shines, our Christmas tree
Reminds us of Him.

3. Farmyard-Song

Come goat to the lad,
Come calf to mother,
Come miewing cat
With snow-white shoes,
Come yellow ducklings,
Come out of the shed,
Come little chicks
That can scarcely walk,
Come my doves
With your pretty feathers!
See, the grass is wet;
But the sun is warm
And it's early, so early
In the summer,
But call for autumn and it'll come.

4. Fisherman's Song

It is often the case
That from your bench you cast
Your line overboard
But do not have the joy
Of drawing up a flounder
On your hook and line.

For flounder and salmon
Do not bite straight away,
Preferring to wait.
I know lads
Who have sat for ages
And caught nothing at all.

Naar snøret er runden
og sænket til bunden,
staar lykken hos Gud.
Han giver ei skarnet;
kast derfor kun garnet
i Jesu navn ud!

Gud signe din engel,
at ei den har mangel
paa torsk eller skrei!
Og gid han maa føre
til dig og dit snøre
den levrede sei!

21 5. Kveldssang for Blakken

(J. Nordahl Rolfsen)

Fola, fola, Blakken!
Nu er Blakken god og træt;
Blakken skall bli god og mæd;
fola, fola, Blakken!
Uf, den leie bakken
og den lange, stygge hei!
Den var rigtig dryg for dig,
du gamle, gamle Blakken.

Far han kasted frakken;
Blakken kan ei kaste sin,
svetter i det gamle skind,
den snillde, snillde, Blakken.
Snart skall Blakken sove,
Ikke mere slit i dag,
ikke mere slege nag!
Og ikke mere traave!

Fola, fola, Blakken!
Gaar du ind i stalden din,
kommer vesle gutten ind
og klapper dig paa nakken.
Ser du gutten smile?
hører du det bud han har?
Han skal hilse dig fra far:
I morgen skal du hvile.

When the line is played out
And has sunk to the bottom
Success is in God's hands.
He does not give just anything;
So cast out your line
In Jesus' name!

God bless your hook
That it may not lack
Cod in shoals!
And may he lead
To you and your line
The lively sei.

5. Good-night Song for Dobbin

Come, come Dobbin!
Now Dobbin is very tired;
Dobbin shall eat his fill;
Come, come Dobbin!
Up the steep hill
And the broad, tiring heath!
Almost too much for you,
You old, old Dobbin.

Father threw off his coat;
Dobbin cannot throw his off,
Sweats inside his old skin,
Dear old Dobbin.
Soon Dobbin will sleep,
No more work today,
No more harness!
And no more pulling!

Come, come Dobbin!
Go into your box
And the little lad will come
And stroke you on the neck.
Do you see the lad smile?
Do you hear his message?
He is to tell you from father:
Tomorrow you shall rest.

Drøm om det, du Blakken:
Bare æde, bare staa,
kanske rundt paa tunet gaa
med veslegut paa nakken.

22 6. De norske fjelde

(J. Nordahl Rolfsen)

Ifald du følger mig over heien,
saa skal jeg vise dig sæterveien,
saa skal vi fare i fjeldet ind,
hvor solen gylder den hvide tind.

Vi har saa lidet af agerflekker,
og mere er det som skogen dækker;
men fjeldet dækker nog aller mest
i nord og sø og især i vest.

I Gudbrandsdalene først vi frister;
der vokser furu paa høje rister;
der faar vi krabbe os fod for fod;
saa har vi Rondane midt imod.

Og nord paa Dovre, paa vide vidder,
der er det Snehæta mægtig sidder;
hun sidder rumt paa sin dronningstol,
og hun har svøbt sig i sne og sol.

Men vil du vide, hvor bedst du finder
de fagre flyer, de fine tinder,
saa følg mig ind under Jotunfjeld
en rigtig skinnende sommerkveld.

Da skal vi sidde ved Glitretinden,
hvor skodden viger saa smaat for vinden;
da skal det hviske i hjertet dit:
"Aa nei, aa nei! aa er dette mit?"

23 Fædrelandssalme

(J. Nordahl Rolfsen, after Johan Ludvig Runeberg)

Du Herre som er sterk og stor,
du verge vore fædres jord!
Vær du vort skjold i fred og strid,
i sorgens og i glædens tid.

Dream about it Dobbin:
Just eating and resting
And perhaps a walk around the place
With the lad on your neck.

6. The Norwegian Mountains

If you follow me over the heath,
I shall show you the summer path,
And we shall go up into the mountains
Where the sun gilds the white tops.

We have so few fields
For the forests cover much land;
But the mountains take up even more
To the north and south and specially to the west.

In Gudbrandsdal we trek first;
Where spruces grow on the high slopes;
There we climb, step by step;
And we are opposite Rondane.

And north on Dovre, on the wide spaces,
Where Snehæta mightily sits;
She sits there on her queenly throne,
And she has wrapped herself in snow and sunshine.

But if you would know where to find
The loveliest slopes, the finest peaks,
Follow me in beneath Jotunfjeld
On a bright summer's evening.

Then we shall sit at Glitretind
Where the mist is driven away by the wind;
Then it will whisper in your heart:
'Oh no, oh no! Oh is this mine?'

Fatherland Hymn

You Lord who are strong and mighty,
You protect our father's land!
Be our shield in peace and strife,
In times of sorrow and joy.

Her ser vi hvad oss huger bedst,
her har vi hvad vi elsker mest.
Det land ei findes, fjært og nær,
som er for oss hvad dette er.

Ja skjerm, o Gud, vort kjære land
fra fjeld til fjeld, fra strand til strand.
Sænk over det din milde vagt
lik morgendugg på engen lagt.

Here we see what we feel for most,
Here is what we love most.
There is no country near or far
That means to us what this means.

Protect, o God, our country dear
From peak to peak, from shore to shore.
Lay upon it your gentle guard
Like morning dew on the meadow.

”Haugtussa”. Sang-cyklus af Arne Garborg, Op. 67

24 1. Det Syng

A veit du den Draum og veit du den Song,
so vil du Tonarne göyma;
og gilja det for deg so mang ein Gong,
rett aldri so kan du det glöyma.
Hildrande du! med meg skal du bu,
i Blåhaugen skal du din Sylvrokk snu.

Du skal ikkje fæla den mjuke Nott,
då Draumen slær ut sine Vengjer
i linnare Ljos en Dagen hev att,
og Tonar på mjukare Strengjer.
Det voggar um Li, det svævest av Strid,
og Dagen ei kjenner den Sæle Tid.

Du skal ikkje ræddas den Elskhug vill,
som syndar og grætt og gløymer;
hans Famn er heit og hans Hug er mild
og Bjønner arge han tøymer.
Hildrande du! med meg skal du bu,
i Blåhaugen skal du din Sylvrokk snu.

25 2. Veslemøy

Ho er mager og myrk og mjå
med brune og reine Drag
og Augo djupe og grå
og stilslegt, drøymande Lag.

The Mountain Maid. Song Cycle from Arne Garborg's ‘Haugtussa’

1. The Enticement

Oh if you know the dream and know the song
You will want to hide the notes;
And if it bewitches you so many times
You will never forget it.
O magical you! With me you shall live,
On Blåhaugen you will spin your silver.

You shall not fear the mild night,
When dreams spread out their wings
In a milder light than that of day
And notes on softer strings.
The hill is cradled, strife is dampened
And the day does not know this time of bliss.

You shall not fear what love desires
Which sins and weeps and forgets;
Its embrace is hot and its temper is mild
And it tames the angry bear.
O magical you! With me you shall live
On Blåhaugen you shall spin your silver.

2. Veslemøy. The Young Maiden

She is thin and dark and slender
With brown and clear features
And eyes that are deep and grey
And a calm dreamy nature.

Det er som det halvt um halvt
låg ein Sjevn yver heile ho;
i Rørsle, Tale og alt
ho hev denne døyvde Ro.

Under Panna fager, men låg
lyser Augo som bak ein Eim;
det er som dei stirande såg
langt inn i ein annan Heim.

Berre Barmen gjeng sprend og tung
og det bivrar um Munnen bleik.
Ho er skjelvande sped og veik
midti i det ho er ven og ung.

3. Blåbaer-Li

Nei sjå, kor det blåner her!
No ma me roa oss, Kyra!
Å nei, slike fine Bær,
og dei, som det berre kryr a'!
Nei Maken eg hev kje set!
Sumt godt her er då tilfjells.
No vil eg eta meg mett;
her vil eg vera til Kvelds.

Men kom no den Bjønner stor!
Her fekk bli Rom åt oss bår.
Eg torde kje seia eit Ord
til slik ein røsjeleg Vår.
Eg sa berre ver so god!
No må du kje vera bljug!
Eg et deg so væl i Ro;
ta for deg etter din Hug.

Men var det den Reven rau,
so skuld' han få smaka Staven;
eg skulde banke han dau,
um so han var Bror til Paven.
Slikt skarve, harmeleg Sleng!
Han stel både Kje og Lam.
Men endå so fin han gjeng,
hev korkje Agg hell Skam.

It is as if, half and half,
A sleep lay upon her.
Her bearing, her voice, everything
Expresses a gentle peace.

Beneath her forehead, pretty but low
Her eyes shine as through steam,
As though they gazingly saw
Far beyond to another world.

But her breast is tense and heavy
And her pale mouth quivers.
She is shiveringly thin and weak
While still so fair and young.

3. Blueberry Slope

Look how blue it is here!
Now we shall rest ourselves, cattle!
Oh, what fine berries
And such an abundance of them.
No, I have never seen anything like it!
Some things are good in the mountains.
Now I shall eat my fill;
Here I would stay until evening.

But if the big bear appeared!
There would have to be room for us both.
I would not dare say a word
To such a terrible beast.
I would say: 'berries; please have some!
Do not be shy,
I will leave you in peace;
Please take whatever you want.'

But were it the red fox,
He would taste my stick;
I would beat him to death,
Though he were the Pope's brother.
Such a despicable, awful devil,
He takes both kids and lambs.
But yet he walks so proudly
Lacking regrets or shame.

Men var det den stygge Skrubbe,
so arg og so hol som Futen,
eg tog mek ein Björkekubb
og gav han ein god på Snuten.
Han reiv sund Sauer og Lamm
for Mor mi så trådt og tidt;
ja sant! um han berre kom,
skuld' han so visst få sitt.

Men var det den snilde Gut,
der burte frå Skare-Brote,
han fekk vel ein på sin Trut,
men helst på ein annan Måte.
Å Töv, kva tenkjer eg på!
Det lid nok på Dagen alt.
Eg må til Buskapen sjå;
ho "Dokka" dröymer um Salt.

27 4. Møte

Ho sit ein Sunday lengtande i Li,
det ströymer på med desse söte Tankar,
og Hjerta fullt og tungt i Barmen bankar,
og Draumen vaknar, bivrande og blid.
Då gjeng det som ei Hilding yver Nuten;
ho raudner heit; der kjem den vene Guten.

Burt vil ho göyma seg i Örska brå,
men stoggar tryllt og Augo mot han vender;
dei tek einannan i dei varme Hender
og stend so der og veit seg inkje Råd.
Då bryt ho ut i dette Undringsord:
"Men snille deg då... at du er så stor!"

Og som det lid til svale Kveldings Stund,
alt meir og meir i Lengt dei saman sökjer,
og brådt um Hals den unge Arm seg krökjer
og övre skjelv dei saman Munn mot Munn.
Alt svimrar burt. Og der i Kvelden varm
i heite Sæle söv ho i hans Arm.

But were it the wicked wolf,
As angry and mean as the bailiff,
I would take a birch club
And hit him hard on the jaw.
He is always destroying
My mother's sheep and lambs.
Yes indeed! If he would only come
He would receive his just reward.

But were it the nice lad
Who comes from Skare-Brote,
He would get one on the mouth
But preferably in a different way.
How silly, what am I thinking of!
The day is progressing...
I must go to the cattle
For 'Dokka' is dreaming of salt.

4. The Tryst

She sits on Sunday on the hill
Filled with all these delightful thoughts,
And her full heart beats in her bosom
And a dream awakens, trembling and mild.
Then it is as though there was an apparition on the mountain;
She blushes; the handsome youth appears.

She would hide herself in her perplexity
But remains bewitched and turn her gaze towards him;
They grasp each other's warm hands
And stand there and know not what to do.
Then she exclaims in wonder:
'But you have grown so tall'.

And as the cool evening approaches
Ever more longingly they seek each other
And with young arms they suddenly embrace
And trembling mouth meets mouth.
Everything fades away. And in the warm evening
In pure bliss she sleeps in his arms.

28 5. Elsk

Den galne Guten min Hug hev dåra,
eg fangen sit som ein Fugl i Snåra;
den galne Guten, han gjeng so baus;
han veit, at Fuglen vil aldri laus.

Å gjev du batt med Bast og Bende,
å gjev du batt meg, so Bandi brende!
Å gjev du drog meg so fast til deg,
at heile Verdi kom burt for meg!

Ja kund' eg trolla og kund' eg hekka,
eg vilde inn i den Guten veksa,
eg vilde veksa meg i deg inn
og vera berre hos Guten min.

Å du, som bur meg i Hjarta inne,
du Magti fekk yver alt mit Minne
kvart vesle Hugsviv som frامum dreg,
det berre kviskrar um deg.

Um Soli lyser på Himlen blanke,
no ser hon deg, det er all min Tanke;
um Dagen dovnar og Skoming fell:
skal tru han tenkjer på meg i Kveld?

29 6. Killingdans

Å hipp og hoppe og tipp og toppe på denne Dag;
å nipp og nappe og tripp og trappe i slikt eit Lag.
Og er Kjæl-i-Sol, og det er Spel-i-Sol,
og det er Tit-r-i-Li, og det er Glitr-i-Li
og det er Kjæte og Lurvelæte ein Solskins dag.

Å nupp i Nakken, og stup i Bakken og tipp på Tå;
å rekk i Ringen og svipp i Svingen og hopp-i-hå.
Og det er Sleik-i-Sol, og det er Leik-i-Sol,
og det er Glim-i-Li, og det er Stim-i-Li,
og det er Kvitter og Bekkje-Glitter og lognt i Krå.

Å trapp og tralle, og Puff i Skalle, den ska du ha!
Og snipp og snute, og Kyss på Trute, den kan du ta.
Og det er Rull-i-Ring, og det er Sull-i-Sving,
og det er Lett-på-Tå og det er Sprett-på-Tå,
og det er heisan og det er hoppas og tralala!

5. Love

The wild lad has fooled my fancy
I am fast like a bird in a snare;
The wild lad walks so proudly;
He knows that the bird will never flee.

And should you bind me tight with cords
So tight that the cords burnt.
And should you draw me so tight to you
That all the world disappeared.

If I knew how to do spells and magic
I would grow within the lad.
I would grow into you
And just be with my lad.

Oh you who bear me within your heart,
You have power over my will;
Each little memory that comes to mind
It only whispers of you.

When the sun shines in the sky
She looks at you, such is my thought;
When the day grows weary and dusk falls:
Will he be thinking of me this evening?

6. Kidling's Dance

O skip and hop and trip and trop today;
O nip and nap and trip and trap in such a way.
And it's love in the sun and it's play in the sun
And it's song on the hill and it's bong on the hill
And it's longing and suchlike a sunny day.

And it's nip in the neck and fall down and tiptoe:
And in the ring and in the swing and hop and ho!
And it's fun in the sun and it's play in the sun,
And it's glimmering and it's stimmering
And it's twittering and glittering and peace in the corner.

And it's step and stop and a bang on the head for you.
And it's snip and snap and a kiss on the lips for you.
And it's roll in the ring and it's sing and it's swing
And up on our toes and spread your feet
And heigh and ho and tralala.

30 7. Vond Dag

Ho reknar Dag og Stund og seine Kveld
 til Sundag kjem; han hev so trufast lova,
 at um det regnde Småstein yver Fjell,
 so skal dei finnast der i 'Gjætarstova'
 Men Sundag kjem og gjeng med Regn og Rusk;
 ho eismal sit og græt attunder Busk.
 Som Fuglen, sårad under varme Veng
 so Blode tippar lik den heite Tære,
 ho dreg seg sjuk og skjelvande i Seng,
 og vrid seg Notti lang i Gråten såre.
 Det slit i Hjarta og det brenn på Kinn.
 No må ho døy; ho miste Guten sin.

31 8. Ved Gjætle-Bekken

Du surlande Bekk, du kurlande Bekk,
 her ligg du og kosar deg varm og klår.
 Og sprytar deg rein og glid yver Stein,
 og sullar so godt og mullar so smått
 og glitrar i Soli med mjuke Bår.
 Å, her vil eg kvila, kvila.

Du tiklande Bekk, du siklande Bekk,
 her gjeng du so glad i den Jose Li.
 Med Klunk og med Klukk, med Song og med Sukk,
 med Sus og med Dus gjennom lauvbygd Hus,
 med underlegt Svall og med Svæveng blid.
 Å, her vil eg dröyma, dröyma.

Du hullande Bekk, du sullande Bekk,
 her fekk du Seng under Mosen mjuk.
 Her dröymar du kurt og glöymar deg burt
 og kviskrar og kved i den store Fred
 med Svaling for Hugsott og Lengting sjuk.
 Å, her vil eg minnst, minnst.

Du vildrande Bekk, du sildrande Bekk,
 kva tenkte du alt på din lange Veg?
 Gjennom augde Rom? millom Busk og Blom?
 Når i Jord du smatt, når du fann deg att?
 Tru nokon du såg so eismal som eg.
 Å, her vil eg glöyma, glöyma.

7. Hurtful Day

She reckons the days and hours and late evenings
 Till Sunday shall come; he had so steadfastly promised
 That even if it rained pebbles on the mountain
 They would still meet in 'Gjætarstova'.
 But Sunday comes and goes with rain and storm;
 She sits alone and weeps beneath a bush.
 Like a bird, wounded beneath its warm wing
 So that blood drips like hot tears
 She creeps to bed, shivering and ill
 And tosses all night, weeping bitter tears.
 Her heart is torn and her cheeks burn.
 Now she must die; she has lost her young man.

8. At the Brook

You chattering brook, you gurgling brook
 Here you lie keeping warm and clear
 And you wash yourself clean and run over stones
 And you take it easy and gently hum
 And shine in the sunlight with gentle ripples.
 Oh here will I rest, will rest.

You singing brook, you swinging brook,
 You wander so joyfully on the hillside.
 With clucking and clinking, with singing and sighing
 With riots and revels in the leafy house,
 With wondrous chatter and peaceful sleep.
 Oh here will I dream, will dream.

You humming brook, you tinkling brook,
 Here is your bed 'neath the soft moss.
 Here your dreams are short and you forget
 And whisper and sing in great peacefulness
 With balm for cares and sickly longing.
 Here I will recall, will recall.

You scurrying brook, you swirling brook
 What did you think about on your long journey?
 Through barren places? Between bushes and blooms?
 When you hid below ground? When you reappeared?
 Was anyone quite as alone as me?
 Here I will forget, will forget.

Du tislände Bekk, du rislände Bekk,
 du leikar i Lund, du sullar i Ro.
 Og smiler mot Sol og lær i dit Skjøl
 og vandrar so langt og lærer so mangt...
 å syng kje um det, som eg tenkjer no.
 Å, lat meg få blunda, blunda.

Romancer, Op. 15

[1] Margretes Vuggesang

(Henrik Ibsen)

Nu løftes Laft og Lofte till Stjernehvælven blaa,
 nu flyver lille Haakon med Drømmevinger paa.
 Der er den Stige stillest fra Jord till Himmel op,
 nu stiger lille Haakon med Englene tiltop.
 Guds Engle smaa de vaage for Vuggebarnets Fred,
 Gud sign dig, lille Haakon, din Moder vaager med!

[2] Kjærlighed

(Hans Christian Andersen)

Se, Solen blusser saa elvskovsrød!
 den lægger sit Hoved i Bølgens Skjød.
 Dog, hvem kan skildre det ret med Ord!
 Tilbedende tier den hele Jord,
 kun Blomsterne nikke i Vinden,
 de kysse hinanden paa Kinden.

I Bugten hist, hvor Sivene groe,
 der gynge i Baaden de Elskende to;
 i Havet, i Havet, i Øiet og høit i det Blaa,
 alle tre Steder jo Himle staa,
 men allerherligst blandt distanse
 er Øiets Himmel tilvisse.

Den Himmel eier de reneste Blaa,
 og Tankerne der som Stjerner staae;
 der skuer man klart i Aandernes Land,
 man føler sig Barn, og dog en Mand;
 hver Tanke mod Himlen sig taber,
 og Hjertet tror paa sin Skaber.

You hurrying brook, you scurrying brook,
 You play in the meadow, you laze in peace.
 And smile at the sun and laugh in your shelter
 And wander so far and learn so much
 And sing not of that which I am thinking now.
 Oh let me shut my eyes, shut my eyes.

Four Songs

Margaret's Cradle Song

Now the timber cottage rises into the blue sky
 And little Haakon flies away on the wings of a dream.
 A ladder reaches up from earth to heaven
 And little Haakon rises up with the angels.
 God's little angels guard the cradle child,
 God bless you, little Haakon, your mother watches too.

Love

Look, the sun glows bewitchingly red
 As it lays its head in the lap of the waves.
 But who can justly describe it?
 All the earth bows down to it,
 Only the flowers nod in the wind
 Kissing each other's cheeks.

In the bay beyond where the rushes grow,
 The lovers climb into the boat;
 In the sea, the sea, in the eye and up in the blue,
 And everywhere are the heavens,
 But loveliest of all
 Is surely the eye's own heaven.

That heaven is of purest blue,
 And thoughts fill it like the stars
 There one is in the land of spirits,
 And feels like a child, rather than a man
 And every thought is absorbed in heaven
 And the heart responds to its creator.

[3] Langelandsk Folkemelodi

(Hans Christian Andersen)

Hun har mig glemt, min Sorg hun ei se!
 Ung Elskovs Død gør Hjertet saa Ve!
 Jeg vil gaa min lystige Gang,
 Solen skinner jo Dagen lang,
 Droslen fløjter sin Sang.

Hun har mig glemt, min Sorg hun ei se!
 Ung Elskovs Død gør Hjertet saa Ve!
 Vinden bærer fra Hjemmets Ø.
 Ud derud paa den aabne Sø.
 Alle Griller skal dø.

Hun har mig glemt, min Sorg hun ei se!
 Ung Elskovs Død gør Hjertet saa Ve!
 Nye lande jeg snart skal se,
 Øjet græd men nu skal det le,
 selv om Hjertet ha Ve!

Hun har mig glemt, min Sorg hun ei see!
 Ung Elskovs Død gør Hjertet saa Ve!
 Solen skinner jo Dagen lang,
 Maanen gaar taus sin gamle Gang.
 Hjertets Sorg bliver Sang!

[4] Modersorg

(Christian Ernst Richardt)

Saa du ham min lille Dreng
 med den lyse krøllede Lok?
 Saa jeg paa ham længe,
 jeg saa dog aldrig nok!
 Ak saa tom staar nu hans lille Vugge,
 mens mit stakkels Bryster fuldt af Sorg og dybe Sukke.

Milde Jesus, du var haard,
 da du tog ham bag Stjernerne smaa!
 Trængte du til Engle?
 ak Jorden har saa faa!
 Gav du ham et Vingepaar og Himlens lyse Glæde,
 hjælp da mig, som Ingen har, o hjælp mig til at græde!

Folk-song from Langeland

She has forgotten me, sees not my grief.
 The death of young love is so painful.
 I want to go on my happy way,
 With the sun shining all day
 And the thrush fluting its song.

She has forgotten me, sees not my grief.
 The death of young love is so painful.
 The wind blows from my homely island
 Out to the open sea.
 All my fancies will die.

She has forgotten me, sees not my grief.
 The death of young love is so painful.
 Soon I shall see new countries
 My eyes wept but now they will smile
 Even if my heart is sad.

She has forgotten me, sees not my grief.
 The death of young love is so painful.
 The sun shines the whole day long,
 The moon silently follows its path.
 The heart's grief turns to song.

A Mother's Grief

Did you see my little lad
 With his curly hair?
 Were I to look at him ever so long
 I would not be satisfied.
 So empty his little cradle stands there
 While my breast is heavy with grief and sighs.

Dear Jesus, you were hard
 When you took him beyond the stars.
 Did you need an angel?
 There are so few on earth.
 If you gave him wings and heaven's joy
 Help me too; I have no one, oh help me weep.

Romancer (ældre og nyere), Op. 39

5 Fra Monte Pincio

(Bjørnstjerne Bjørnson)

Aftenen kommer, Solen står rød,
farvende Stråler i Rummet henskyde
Lyslængslens Glands i uendelig Fylde,
Fjeldet forklares som Åsyn i Død.

Kuplerne gløde, men længere borte
Tågen langs Markernes blålige Sorte
vugger opover som Glæmselen før,
over hin Dal dækker tusind Års Slør.

Aftenen, hvor rød og varm,
blusser af Folkelarm,
glødende Hornmusik,
Blomster og brune Blik.

Tankerne stræber i Farver og Toner
trofast mod det, som forsoner.

Aftenen, hvor rød og varm,
blusser af Folkelarm,
glødende Hornmusik,
Blomster og brune Blik.

Stille det bliver, end dunklere Blå,
Himmelen våger og venter
opunder Fortid som blunder og Fremtid som stunder,
usikre Blus i det rugende Grå.

Men det vil samle sig; Roma fremstige
lystændt en Nat for Italiens Rige,
Klokkerne kime, Kanonerne slå,
Minderne flamme på Fremtidens Blå.

Håb og Tro, op mod Nygifte To
jubler en Sanger til Cither og Fløjtespil.
Stærkere Længsler få barnesød Hvile,
mindre tør vågne og smile.

Songs (Older and Newer)

From Monte Pincio

Evening falls, the sun is red,
Coloured rays pour into the room
Filling the world with glowing light
The hill is transfigured like a face in death.

The domes glow, but in the distance
The blueblack mist on the fields
Rises up, like oblivion has done,
To cover the valley with a veil of centuries.

The evening, red and hot
Is filled with the noise of the people,
Fiery brass bands
Flowers and tanned faces.

Thoughts struggle in colours and sounds
Faithful to that which reconciles.

The evening, red and hot
Is filled with the noise of people,
Fiery brass bands
Flowers and tanned faces.

Now it is calm, more deeply blue
And the sky watches and waits,
Above past that sleeps and future that waits
Doubtful flame in the brooding twilight.

But it will strengthen; Rome appears
Lit up for the night, beacon of Italy.
The bells chime, cannons roar,
Memories flicker on the blue of tomorrow.

Hope and faith, to the newly weds
A song rises to flute and cithern
Ardent desires find peaceful rest,
Lesser ones dare to wake up and smile.

6 Dulgt Kjærlighed

(Bjørnstjerne Bjørnson)

Han tvær over Bænkene hang,
Hun lystig i Dansen sig svang.
Hun legte, hun lo, med en og to,
hans Hjerte var nær ved at briste,
men, det var der ingen, som viste.

Hun gik bag ved Laden den Kvæld,
han kom for at sige Farvel.
Hun kasted sig ned, hun græd og hun græd,
sit Livshåb, det skulde hun miste,
men, det var der ingen, som viste.

Ham Tiden faldt frygtelig lang,
så kom han tilbage en gang.
Hun havde det godt, hun Fred havde fåt,
hun tænkte på ham i det Sidste;
men, det var der ingen, som vidste.

7 I Liden højt deroppe

(J. Lie)

I Liden højt deroppe
der ligger en Snarøj'd og sigter,
ligger en Klarøj'd og digter;
højt over Vrimlen og Stimlen
ser han Himlen blå, evig, herlig blå!
imellem Granernes Toppe.

Ved Elven dybt dernede,
som suser blandt Bjerke sit Kvæde,
står Digterens Glæde, hans Rede.
Just midt i Vrimlen og Stimlen
ser han Himlen blå, evig, herlig blå!
i kjære Øjne dernede.

Men rør ej, rør ej Redet!
Der ligger en Snarøj'd og sigter,
ligger en Digter og digter;
højt over Vrimlen og Stimlen
skal fra Himlen blå, evig, herlig blå!
nok Skytten Redet få fredet.

Hidden Love

He kept to the bench
While she danced all the time.
She played and she smiled with one and with two
And his heart was close to breaking
But no one was aware of this.

She slipped behind the barn that evening
He came to say goodbye.
She fell to the ground and wept and wept.
She would lose her hope in life.
But no one was aware of this.

Time seemed so long to him
And he came back once again.
She was all right, for she had found peace
And she thought of him to the end;
But no one was aware of this.

Upon a Grassy Hillside

On the hill up there
There is a sharp-eyed one,
A clear-eyed poet
High above the bustle and hustle
He sees the blue of the heavens, eternally blue,
Between the tops of the firs.

By the river far beneath
Singing its song among the birches
The poet has his nest.
Right among bustle and hustle
He sees the blue of the heavens, eternally blue,
In those lovely eyes down there.

But do not touch the nest.
There is a sharp-eyed one, aiming:
A poet up there, rhyming;
From above the bustle and hustle
From the heavens so blue, eternally blue,
The marksman protects his nest.

8 Millom Rosor

(Kr. Janson)

I Hagen sat Mod'ri med Barnet på Fang, millom Rosor,
ho log, og ho hyfste dat Dagen so lang millom Rosor,
ho kysste på Auga, ho kysste på Kinn,
Gud gjeve eg altid såg Kvilstaden din millom Rosor.

Og Hagen vardt bladlaus, han døjde kvar Leik,
millom Rosor,

I Stova låg Guten so kald og so bleik millom Rosor,
og Modri batt gråtful kring Kista ein Krans,
no skulde ho altid sjå Kvilstaden hans millom Rosor.

9 Ved en ung Hustrus Båre

(O. P. Monrad)

Blegnet hun, midt i Livets Glød;
segnet hun som ej aned Død.
Døden agted ej
Livets Blomstervej,
fagrest Blomst den brød!
Sorgens Toner lyde,
kan ej Fred betyde,
Længslens Suk og Råb,
kan det rumme Håb?

Båren sænkes i Jorden ned;
Tåren spejler det mørke Sted.
Han som misted jo
kjerlig Lykkes Ro,
Far og Mor stå ved.
Da usynlig kommer
Livets store Dommer,
lærer dem det Råb,
som kan rumme Håb.

10 Hör' ich das Liedchen klingen

(Heinrich Heine)

Hör' ich das Liedchen klingen,
Das einst die Liebste sang,
So will mir die Brust zerspringen
Vor wildem Schmerzensdrang.

'Neath the Roses

In the meadow sat the mother holding her child 'neath the roses,
She smiled and she cradled him all the day long 'neath the roses,
She kissed his eyes and she kissed his cheeks
May God ever give you a resting place 'neath the roses.

And the meadow was leafless and all play was dead
'neath the roses,

In the cottage the lad lay so cold and so pale 'neath the roses,
And tearfully the mother bound a wreath round the coffin,
Now she would ever gaze upon his resting place 'neath the roses.

At the Grave of a Young Wife

She has withered, in the midst of life's heat;
She has fallen, though she had no intimation of death.
Death had no respect
For life's flowery path,
Broke the loveliest of flowers.
Tones of mourning are heard
And will not bring peace.
Sighs and moans of longing,
Can they give consolation?

The coffin is lowered into the ground;
And tears anoint the dark place.
He who has lost the peace
Of true love.
Father and mother are at hand
As invisibly comes
Life's great judge,
Teaching them the cry
That may offer hope.

Hearing a Song or Carol

As I hear the song resound
That once sounded so warm
It is as though my breast would burst,
My wildly heaving breast.

Es treibt mich ein dunkles Sehnen
Hinauf zur Waldeshöh',
Dort löst sich auf in Tränen
Mein übergroßes Weh.

Romancer og Ballader af A. Munch, Op. 9

[11] Harpen

Et Sagn nu mig drages til Minde:
en Dame ved Harpen sad
de hvide Fingre lot rinde
igjennem Strengenes Rad.
De svulmende Toner hun bøjede
sammen til Enhedsklang,
og kunstrigt dem slynged' og føjede
til sin bevægede Sang.

Den trofaste Ridder stille
ved hendes Fødder laa,
og hørte Tonerne trille
og kunde dem bedst forstaa.
De klaged, de jubled jo alle
om Kjærligheds Sorg og Lyst,
han følte dem sammen falde
dybt i sit eget Bryst.

Det var i Afskedsstunden,
de sadde tilsammen saa
Naar Morgenens var oprunden,
han maatte i Langfærd gaa.
"Og hør, du Hjertenskjære
mit Ord du væl mærke paa
jeg veed, at min Sjæl maa være
hvor du monne Harpen slaa".

I choose the vaulted forest
So dark and so cool
Where in tears is dissolved
My limitless sorrow.

Songs and Ballads by A. Munch

The Harp

I remember an old tale:
A lady sat at her harp
And her white fingers ran
Through the rows of strings.
The swelling tones
She spun into music,
Artfully turning them
To a haunting song.

The faithful knight
Remained lying at her feet
Listening to the notes flowing
And was best able to comprehend them.
They sighed and they rejoiced, all of them
Of the sorrows and joys of love,
He felt them all come together
Deep in his own breast.

It was at the moment of parting,
They sat together, thus
When the morning dawned
He was to depart on a long journey.
'And listen, love of my heart
Mark well my words
I know that my soul will be
Wherever you pluck your harp'.

12 Vuggesang

Sov min Søn, o slumre sødt!
 endnu gaar din Vugge blødt,
 ak skjøndt Hun, dig Livet gav,
 ligger i den koldde Grav.
 Kan ej vaage ved din Blund,
 kysser ei din Rosenmund
 fanger ei dit første Smil
 fik ved dig kun Dødens Piil.

Sov min Søn, dog blidelig!
 Fader sidder end hos dig,
 vugger dig med uvant Fod,
 skjærmer dig med Liv og Blod.
 Ensomt er det om ham nu,
 Livet ham en Kval og Gru,
 Sorgens hele tunge Last
 bærer han for dig dog fast.

Aldrig skal din Morgenlyst
 mørknes af hans tunge Dyst,
 aldrig skal dit glade Blik
 see hans bitre Taaredrik.
 Sov min Glut, en slummer sødt!
 Trives vel, du Liv af Dod!
 Fader har jo ene dig;
 ak saa er han endnu rig.

Føler end din Moder nær
 i dit milde Uskyldsskjær.
 Er det hende, som du seer
 naar du sødt i Søvn leere?
 Fader selv kan Intet see,
 Intet uden Dødens Vee,
 kun din spæde Haand igjen
 hjælper ham udover den.

Sov min Søn, o slumre sødt!
 Endnu gaar din Vugge blødt,
 ak skjøndt Hun, dig Livet gav,
 ligger i den kolde Grav.

Cradle Song

Sleep my son and slumber sweet!
 Your cradle is rocking so softly
 Though she who gave you life
 Is lying in her chilly grave.
 Can no longer rock you to sleep,
 Nor kiss your rose-bud mouth
 Nor catch your first smile
 Received with you only death's arrow.

Sleep my son, but succintly!
 Father is sitting with you still,
 Rocking your cradle unaccustomedly,
 Protecting you with body and blood.
 He is lonely now,
 Life is for him but trials and grief,
 All the weight of sadness
 He carries for you too.

Never shall your bright mornings
 Be darkened by his heavy sorrow,
 Never shall your happy gaze
 Light upon his cup of bitter tears.
 Sleep my child, in slumber sweet.
 Keep thee well thou life from death!
 Father has only you;
 Yet he is still rich.

Feels your mother close
 In your innocent face.
 Is it her you see
 As you smile so sweetly in your sleep?
 Father sees nothing himself,
 Nothing but the misery of death
 Only your little hand again
 Helps him to recover.

Sleep my son, O slumber sweetly!
 Still your cradle rocks calmly
 Though she who gave you life
 Is lying in her chilly grave.

13 Solnedgang

Nu daler Solen sagte ned
bag Aasens fjerne Skove,
og sender guldrød Aftenfred,
udover Eng og Vove.
En sød veemodig Hvisken gaar
igjennem Birkens Blade
om Nattens Mulm, som forestaar
og vil sin Favn oplade.

Hvor Dagens Avskedstaare mild
paa Blomst og Straa nu falder!
Konkolvens Kalk sig lukker til,
som endt er Livsensalder.
Nu tie alle Fugle smaa,
og Dalen stille grunder ved
hvad der nu skal følge paa
naar Sol gaar ganske under.

Frygt ei mi Sjæl, sænk dig kuns ned
i Nattens Dyb mod Solen
derfra opvælder Kjærlighed
som Duft fra Natviolen.
Hvor Lysets Kilde gaar forud
did kan du trøstigt følge,
og lade Nattens dybe Skrud
din hede Længsel dølge.

14 Udfarten

Det var en dæmrende Sommernat,
et Skib laa tæt under Ø,
Hvor dunkle Lunde og hængende Krat
sig speilede i klaren Sø.

Alt gik en forfriskende Morgenluft
igjennem den stille Nat,
og Søens Aande og Græssets Duft
sødt havde sig sammensat.

Det dunkle Skib endnu roligt laa,
dets Master mod Himlen stod
dog havde det alt beredt sig paa
at sprede sin Vingegod.

Sunset

Now the sun slowly sinks
Behind the wooded ridge,
Sending the red-gold peace of evening
Over every meadow and lake.
A lovely melancholy whisper wanders
Through the leaves of the birches
About the coming nightly darkness
That will open its embrace.

How the day's parting tears fall mildly
On flower and plant!
The bindweed closes its chalice
As though at the close of life.
Now all the little birds are silent
And the valley quietly reflects on
What is to come
As the sun sinks below.

Fear not, my soul, but sink down
In the depths of night towards the sun
From whence love wells up
Like the scent from the butterfly orchid.
Where the source of life goes in advance,
Thither you can trustingly follow
And let night's deep cloak
Hide your passionate longing.

Outward Bound

It was a shimmering summer night,
A ship lay up close to the island.
Each dark coppice and hanging bush
Was mirrored in the clear water.

A fresh dawn breeze
Blew through the calm night
And the lake's spirit, the grass's scent
Mingled most sweetly.

The dark ship lay calm
With its masts rising to the sky
But they had all prepared
To spread their good wings.

Thi naar Dagens første Gyldenbud
sit Skjær over Aasen gav,
da skulde det stævne af Fjorden ud
mod det vilde fremmede Hav.

Og see! Paa Dækket forventningsfuld
min unge Hustru sad;
hun var saa fager hun var saa huld
som den rødmende Roses Blad.

Hun havde sin Haand i min ømt lagt
mens ud i det Fjerne hun saa
hendes Drøm var nu til Gjerning bragt:
Vi skulde tilsammen gaa

langt over Hav til fremmede Kyst
til Sydens deilige Land,
vi skulde vandre i Ungdoms lyst
ved Amos, ved Tiberens Strand.

For hende laa Livet saa morgenklart,
Saa daglangt, saa skjønhedsrigt
hun svævede ud paa den herlige Fart
som Dronningen i et Digt.

Gud være lovet hun da ei saa
ret dybt i Fremtiden ind:
ei længe der efter hun stille laa
under Muld med hviden Kind.

Digte af Vilhelm Krag, Op. 60

Liden Kirsten

Liden Kirsten hun sad så silde,
mens Gjøgen gol udi grønne Skov.
Liden Kirsten nynned en Vise,
imens hun sit Brudelin vov.

Liden Kirsten hun sad ved sit Vindve
og så på sin Ring af Guld,
skottet nedad sit sorte Skjørt
og smilte så tankefuld.

For when the first golden harbinger of dawn
Cast its gleam upon the ridge,
Then it was to pass out of the fjord
Into wild and foreign seas.

And look! Expectantly on the deck
Sat my young wife.
She was so lovely, she was so sweet
As the blushing petals of the rose.

She laid her hand gently in mine
While she gazed into the distance,
Her dream now brought to fruition.
Together we would travel far

Across the sea to a foreign coast
To the lovely lands of the south.
We should wander in the joy of youth
To the banks of the Arno and Tiber.

Life was for her so morning bright,
Delightful all the day so long.
She floated away on the blissful trip
Like a queen in a fable.

Thanks be to God that she did not
See so far into the future:
For not long after she lie still
Beneath the earth with deathly cheeks.

Five Songs by Vilhelm Krag

Little Kirsten

Little Kirsten she sat so late
While the cuckoo called from the green woods.
Little Kirsten she hummed a song,
While she wove her wedding garment.

Little Kirsten she sat by the window
Looking at her golden ring,
Smoothed down her black skirt
And smiled so pensively.

Liden Kirsten lagde sit Hoved til ro
 på Armens snehvide Lin.
 Og Hægen dufted, mens Kirsten
 drømte om Kjæresten sin.

Liden Kirsten løste sit gule Hår
 og gik til ro i sin Kove.
 Liden Kirsten folded de Hænder små,
 mens Gjøgen gol udi Skove.

16 Modernen synger

Gretchen ligger i Kiste
 dybt i den sorte Muld.
 Gav jeg hende en Kyse,
 foret med røden Guld.

Sænkede i sorten Kiste
 Gretchen så skjær og fin
 Lade kolde små Hænder
 over det hvide Lin.

Ene i Natten jed sidder,
 Stormene går over Hav,
 river alle de Blomster
 fra lille Gretchens Grav.

17 Mens jeg venter

Vildgjæs, vildgjæs i hvide Flokker,
 Solskinsvejr.
 Ællingen spanker i gule Sokker,
 fine Klær.
 Ro, ro til Fiskeskjær,
 lunt det er omkring Holmen her,
 Sjøen ligger så stille.
 Bro, bro brille.

Løs dit Guldhaar og snør din Kyse,
 du min Skat.
 Så skal vi danse den lune,
 lyse Juninat.

Little Kirsten she laid her head
 On her snow-white sleeve.
 And there was a scent of the wild cherry
 As she thought of her sweetheart.

Little Kirsten let down her golden hair
 And went to bed in her little room.
 Little Kirsten folded her little hands
 As the cuckoo called from the woods.

The Mother's Lament

Gretchen lies in her coffin
 Deep in the black earth.
 I gave her a bonnet
 Lined with reddest gold.

Lowered in the black coffin
 Gretchen so fresh and fine;
 Laid the cold little hands
 On top of the white sheet.

Alone I sit at night
 As the storms pass over the sea
 Tearing all the flowers
 From little Gretchen's grave.

On the Water

Wild geese, wild geese in white flocks,
 Sunny weather.
 Ducks displaying their yellow stockings,
 Elegant attire.
 Row, row out to the rock,
 It is calm round the island here,
 The water is so still
 Hey ho awell.

Let down your gold hair and tie your bonnet,
 My joy.
 Then we shall dance in the calm, light
 June night.

Vent, vent, til Sanktehans
 står vort Bryllup med lystig Dans.
 Alle Giger skal spille.
 Bro, bro brille.

Vug mig, vug mig du blanke
 Vove langt og let.
 Snart går min Terne til Dans i Skove
 søndagsklædt.
 Vug, vug i Drøm mig ind,
 hver tar sin, så tar jeg min,
 hør hvor Gigerne spille!
 Bro, bro brille.

18 Der skreg en Fugl

Der skreg en Fugl over øde Hav,
 langt fra Lande.
 Den skreg så sårt i den høstgrå Dag,
 flaksed i brudte afmægtige Slag,
 seiled på sorte Vinger bort over Hav.

19 Og jeg vil ha mig en Hjertenskjær

Og jeg vil ha mig en Silkevest,
 ja, ja en Silkevest.
 Og jeg vil ha mig en snehvid Hest,
 prustende snehvid Hest.

Og jeg vil ha mig en Stigebøil,
 ja, ja en Stigebøil.
 Og jeg vil ha mig en Bluse af Fløil,
 en sølvknappet Bluse af Fløil.

En Heirefjær vil jeg ha i min Hat,
 ja, ja i min røde Hat.
 Og det skal være en Jonsoknat,
 Gud, for en Jonsoknat!

Og jeg vil ha mig en Hjertenskjær,
 ja, ja en Hjertenskjær.
 Så svinger jeg Hatten med Heirefjær,
 i Sadlen jeg løfter den Jomfru skjær,
 og frem over dugvåde Marker det bær
 den dejlige Jonsoknat.

Wait, wait – on St John's Day,
 We'll marry with lively dancing.
 All the fiddles a'playing will
 Hey ho, awell.

Rock me, rock me, you gentle waves
 Long and gently.
 Soon my beloved will dance in the wood,
 Sunday fine.
 Rock, rock me into dreams.
 Take thee thine and I'll take mine
 Hear what the fiddles will
 Ho hey, awell.

A Bird Cried Out

A bird cried out over the empty sea
 Far from shore.
 It screamed so piercingly in the grey autumn day,
 Beating its wings most wearily,
 Sailed on black wings away across the sea.

Midsummer Eve

And I want a silken waistcoat,
 Indeed a silken waistcoat.
 And I want a snow-white horse,
 A frousting snow-white horse.

And I want a pair of stirrups,
 A pair of stirrups.
 And I want a velvet jacket,
 A silver-buttoned velvet jacket.

A heron's feather in my hat,
 Yes, in my red hat.
 And it will be a Midsummer Eve,
 Dear God, what a Midsummer Eve!

And I want a sweetheart.
 Yes, yes, a sweetheart.
 I'll doff my hat with its heron feather
 And lift the maid onto my saddle
 And ride away over dewy meadows
 On this lovely Midsummer's night!

20 Dig elsker jeg! EG 127*(Caralis [Caspara Preetzmänn])*

Dig elsker jeg, dig elsker jeg!
 Det Ord en Verden er.
 Det er min Drøm i Nattens Mulm,
 i Dagens Straaleskjær.

Det toner fuldt ifra mit Bryst
 til dig, min Hjertens kjær:
 dig elsker jeg, dig elsker jeg!
 Det Ord en verden er!

Dig elsker jeg, dig elsker jeg!
 Dit Øjes milde Glans,
 din Pande høj, omhælvket af
 de mørke Lokkers Krans.

Men mest dit Hjertes rene Guld,
 din Sjæl saa tog og rig,
 den elsker jeg, den elsker jeg
 dog mest af alt hos dig!

21 Jeg elsket, EG 153*(Bjørnstjerne Bjørnson, fra oratoriet "Fred")*

Jeg elsket, elsket uten Ord,
 et Barn tør ej sin Lykke dele;
 men nu, naar jeg har tabt det hele,
 jeg deler Tabet med hans Mor.

Til Æren at faa være hans,
 nu kanske ingen anden stunder
 og ingen heller mig misunder
 af dig at faa min Brudekrans.

Fortæl mig om ham alt du ved,
 nu blir jeg hos dig, tag dig af mig,
 saa gir jeg lidt af hvad han gav dig,
 han er jo i min Kjærlighed.

I Love You, Dear

I love you, how I love you!
 That word is a whole world.
 It is my dream in the depths of night
 And in the brightness of day.

It sounds fully from my breast
 To you, my own sweetheart:
 I love you, how I love you.
 That word is a whole world!

I love you, how I love you!
 Your gentle eyes,
 Your noble forehead surrounded by
 A wreath of dark curls.

But most of all the gold of your heart
 And your soul so rich and true,
 I love you, I love it most
 Of everything of you.

I Loved Him

I loved him, loved him without words
 A child dare not share its joy;
 Yet now that I have lost everything,
 I share the loss with his mother.

To the honour of being his,
 Perhaps now no other aspires
 And no one grudges me
 My bridal wreath.

Tell me all you know of him,
 I'll stay with you now, take care of me,
 And I will give of what he gave you.
 For he is in my love.

22 Attegløyma, EG 142*(A. O. Vinje)*

Hardt å halda ut:
 enno ingen gut!
 Det er langt so lenge vona!
 Mangein gut såg eg,
 som såg blidt på meg,
 men han tok meg ikje til sin kona!

Ung var eg ein gong
 full af dans og song.
 Som den friske blom eg blømde.
 Gutar raudna då,
 når dei på meg såg,
 men eg eldest og dei frå meg rømde.

Ragnhild, ho var klok
 som sin Gunnar tok
 om han enn vart kalla "Knokken".
 Hade også eg
 tænkt som så med meg:
 "Best å bita på den fyrste kroken!"

23 Ave, maris stella, EG 150*(etter gammel latinsk hymne)*

Ave, maris stella,
 Dei mater alma,
 Atque semper virgo,
 Felix cœli porta.

Solve vincla reis:
 Profer lumen cæcis,
 Mala nostra pelle
 Bona cuncta posce.

Vitam præsta puram,
 Iter para tutum,
 Ut, videntes Jesum,
 Semper collætetur.

The Forgotten Maid

It's hard to bear:
 Still I have no man!
 It is late, one may suppose.
 I saw many a lad
 Who looked tenderly upon me,
 But did not take me as his wife.

Once I was young,
 Full of dancing and singing.
 And I flowered like the freshest bloom.
 Lads blushed then
 When they looked at me.
 But I got older and they fled from me.

Ragnhild she was wise,
 Who took her Gunnar
 Though he was called skinny.
 Would that I had thought
 Like that myself.
 'Best to take the first bait.'

Hail Star of the Sea

Hail star of the sea
 Kind mother of God
 Now and ever virgin
 Blessed gate of heaven.

Loose the chains of the guilty,
 Bring light to the blind,
 Drive away our evils,
 Ask for all good things.

Grant us a pure life,
 Prepare a safe journey
 So that seeing Jesus
 We may ever rejoice together.

Sit laus Deo Patri,
 Summum Christo decus,
 Spiritui sancto;
 Tribus honor unus.

Glory to God the father,
 Most high praise to Christ
 To the Holy Spirit,
 One honour to the three.

Vier Lieder, Op. 2

1. Die Müllerin

(Adelbert von Chamisso)

Die Mühle, die dreht ihre Flügel,
 Der Sturm, der sauset darin,
 Und unter der Linde am Hügel,
 Da weinet die Müllerin:

Lass sausen den Sturm und brausen,
 Ich habe gebaut auf den Wind.
 Ich habe gebaut auf Schwüre,
 Da war ich ein törichtes Kind.

Noch hat mich der Wind nicht belogen,
 Der Wind, der blieb mir treu.
 Und bin ich verarmt und betrogen,
 Die Schwüre, die waren nur Spreu.

Wo ist, der sie geschworen?
 Der Wind nimmt die Klagen nur auf;
 Er hat sich auf's Wandern verloren,
 Es findet der Wind ihn nicht auf.

Four Songs, Op. 2

1. The Maid of the Mill

The mill turns her sails,
 The storm roars within
 And under the lime tree on the hill,
 The mill girl weeps.

Let the storm roar and rage,
 I have built my hopes on the wind,
 I have built my hopes on vows,
 Then I was a silly child.

The wind has not lied to me yet,
 The wind has remained faithful.
 And if I became poor and was deceived
 Those vows would be but chaff.

Where is the one who made the vows?
 The wind bears away my lamentations;
 He has got lost on his journey,
 And the wind cannot find him.

2. Eingehüllt in graue Wolken

(Heinrich Heine)

Eingehüllt in graue Wolken
 Schlafen jetzt die großen Götter.
 Und ich höre, wie sie schnarchen,
 Und wir haben wildes Wetter.

Wildes Wetter! Sturmeswüten
 Will das arme Schiff zerschellen –
 Ach, wer zügelt diese Winde
 Und die herrenlosen Wellen!

2. Closely Wrapp'd in Misty Billows

Closely wrapp'd in misty billows
 The great gods sleep now.
 And I can hear them snoring
 And the weather is wild.

The wildness of the storm
 Will destroy the poor ship –
 Oh, who is controlling these winds
 And those ungoverned waves!

Kann's nicht hindern, dass es stürmet,
 Dass da dröhnen Mast und Bretter,
 Und ich hüll' mich in den Mantel,
 Um zu schlafen wie die Götter.

[3] 3. Ich stand in dunkeln Träumen

(Heinrich Heine)

Ich stand in dunkeln Träumen
 Und starrt' ihr Bildnis an,
 Und das geliebte Antlitz
 Heimlich zu leben begann.

Um ihre Lippen zog sich
 Ein Lächeln wunderbar,
 Und wie von Wehmutstränen
 Erglänzte ihr Augenpaar.

Auch meine Tränen flossen
 Mir von den Wangen herab.
 Und ach, ich kann's nicht glauben,
 Dass ich dich verloren hab'!

[4] 4. Was soll ich sagen?

(Adelbert von Chamisso)

Mein Aug' ist trüb, mein Mund ist stumm,
 Du heißest mich reden, es sei darum.
 Dein Aug' ist klar, dein Mund ist rot,
 Und was du nur wünschst, das ist ein Gebot.

Mein Haar ist grau, mein Herz ist wund,
 Du bist so jung, und bist so gesund.
 Du heißest mich reden und machst mir's so schwer,
 Ich seh' dich so an und zittre so sehr.

I cannot prevent the storm
 Nor it resounding in the mast and boards
 And I wrap my cloak around me
 To sleep like the gods.

3. I Stood before Her Portrait

I stood darkly dreaming,
 Staring at her portrait
 And the beloved face
 Mysteriously came alive.

On her lips a wonderful
 Smile began to form
 And as though from tears of sadness
 Her eyes began to sparkle.

Tears ran down
 My cheeks too.
 And oh, I cannot believe
 That I have lost you!

4. What Shall I Say?

My eyes are dim, my mouth is silent;
 You wish me to talk and I do.
 Your eyes are bright, your lips are red,
 And your every wish is my command.

My hair is grey, my heart is wounded;
 You are so young and full of health.
 You wish me to talk, yet make it difficult,
 I look at you and I tremble.

Fire Digte fra "Fiskerjenten" af Bj. Bjørnsson. Op. 21

5 1. Det første møde

Det første mødes sødme,
det er som sang i skogen,
det er som sang på vågen
i solens sidste rødme,
det er som horn i uren
de tonende sekunder
hvori vi med naturen
forenes i et under.

6 2. "God morgen!"

Dagen er oppe, glæden er tændt,
mismodets skyborg stormet og brændt,
over de glødende fjelde,
lyskongens hærskarer tjelde:
"oppe, oppe!" fugl i lund,
"oppe, oppe!" barnemund,
oppe mit håb med solen.

7 3. Jeg giver mit digt til våren

Jeg giver mit digt til våren,
skjønndt endnu den ej er båret,
jeg giver mit digt til våren,
som længsler til længsler lagt.
Så slutter de to en pagt:
At lokke på sol med liste,
så vinteren nød må friste,
at slippe et kor af bække,
så sangen ham må forskrække,
at jage ham ud af luften
med idelig blomsterduften,
jeg giver mit digt til våren!

Four Songs by Bj. Bjørnsson

1. The First Meeting

The sweetness of the first meeting
Is like a song in the forest,
It is like a song on the wave
In the dying rays of the sun,
It is like a horn in the quarry;
The sounding moments
When we in nature
Are united in a miracle.

2. 'Good Morning!'

The day has dawned, joy is lit;
The clouds of melancholy stormed and burned,
Over the glowing hills
The hosts of the king of light are camped.
'Get up, get up' sings the bird in the copse,
'Get up, get up' sings the childish mouth,
Up my hope with the sun.

3. To Springtime My Song I'm Singing

To springtime my song I'm singing
Though it is still to be born,
I give my verses to the spring,
Like longings added to longings.
Then these two will make a pact:
To entice the sun with subterfuge
So that the winter will endure hardness
To release a choir of streams
Whose song will appal him,
To drive him out of the air
With incessant scent of flowers
To springtime my song I'm singing.

8 4. Takk for dit råd

Tak for dit råd, men jeg legger min båd
ind i Brændingens brus til det fristende sus.
Om end rejsen skal blive den sidste jeg gjør,
jeg må prøve, hvad ikke jeg prøvede før.

Ej blot til lyst jeg forlader din kyst
jeg må storsjøen nå, jeg må havstyrten få
jeg må kjølen se, nær det krængende skjær,
jeg må friste hvor langt og hvor længe det bær!

Sanger fra "Haugtussa"

som ikke er med i opus 67

(Arne Garborg)

9 Sporven, EG 152d

Småsporven gjeng i Tunet
og tippar Korn og ribbar Strå
og hev så god ein Une
og ler åt Katten grå.
Pip, pip, det så seg lagar
alle Dagar,
at Monseman meg jagar
men kan meg aldri få.

Eg er så lett på Vengen,
og Mons må sleikja seg om Trut;
kvitt, kvitt den gamle Drengen,
han fekk så mang ein Sut.
Og om i vide Ringar
Hauken svingar,
eg bort meg kvern og kringar
og slepp av Leiken ut.

Eg lever Dagar lette
og er fornøgd, å ja, å ja!
Kvar Dag eg fær min Mette
som eg den best vil ha.

4. Say What You Will

Say what you will but I launch my boat
In the noise of the waves and the rushing surf.
Though the trip be the last I make
I must try what I have not tried before.

Not just for delight I leave your coast;
I must reach the ocean, feel the deep ocean's breath,
See the overhanging cliffs, reach the stormy rocks,
I must see how far and how long I can go!

Songs from "Haugtussa"

not included in Op. 67

The Sparrow

The little sparrow walks in the farmyard
And picks at grains and plucks at straw
And is so contented with life
And he laughs at the grey cat.
Peep, peep, that's how life is
Every day,
Pussy chases me
But never manages to catch me.

I am so quick on the wing
And pussy may lick his chops.
Quit, quit, the old boy,
He has so many cares.
But if the hawk circles above
Round and round
I rapidly disappear
And withdraw from the game.

I lead a happy life
And I am contented, yes, indeed..
Every day I eat my fill
As best I will.

Pytt, pytt, kven spør om Føda?
 Nok i Løa!
 Der ligg den rike Grøda;
 der kan eg berre ta.

Og tidt eg fær i Joli
 ein Godbit fin av Veslemøy;
 og frys det, hev eg Skjol i
 det gode, varme Høy.
 Og så kvitt, kvitt, Gomå'm!
 så kjem Våren;
 då fri på Vengen boren
 eg byggjer Reir på Øy.

[10] I Slåtten, EG 152f

No Ljåen han syng på den saftige Voll,
 og alle Småblomane slær han i koll,
 og Graset av Roti han sopar.
 Det gjeng seg så lett i den doggmjuke Eng;
 i Skårane svingar seg Dreng etter Dreng
 og slær så or Vegen det ropar.

Ja, svinga, du Slåttar, og Vollane snøy!
 Det angar så godt av det nyslegne Høy,
 som Verdi var full utav Blomar.
 Det legg seg ein Goddåm om Bakke og Bygd;
 det er som ei Ørske av Nøgd og av Trygd;
 det angar så hjarteleg Sumar.

Og gjev det vil skifte med Sol og med Vind,
 så all den Guds Gåva dei godt kan få inn!
 Det vil eg så inderleg beda.
 Ja gjev oss ein Terre så god og så traust!
 Då tarv me kje redast den folnande Haust;
 og sidan kjem Jolehelsglede.

[11] Veslemøy undrast, EG 152g

Jenton' breier der Gutan' slær;
 så ropar dei til kvarander og ler.
 Me veit, når det er så laga.

Tut, tut, who asks about food,
 There's plenty in the barn.
 There the rich grains are found
 Just for the taking.

And often at Christmas,
 There's a fine titbit from Veslemøy;
 And when it's cold
 There's shelter in the warm hay.
 And so, peep, peep, good morning!
 Then spring arrives.
 And bome on my wings
 I build my nest on the island.

In the Hayfield

And the scythe sings on the rich meadow,
 And cuts down all the little flowers,
 And slices off the grass.
 It is so easy in the dewy meadow;
 And the mowers sweep their scythes by turn
 And call to get out of their way.

Yes, swing you mowers and shave the meadow;
 The new-mown hay smells so good
 As though the world was full of flowers.
 The whole neighbourhood is perfumed;
 It is like a dream of contentment and security.
 There is such a scent of summer.

And may the wind and sun alternate,
 So they may harvest all of God's gifts!
 I pray so strongly for this.
 Grant us dry weather as a consolation.
 Then the fading of autumn will not worry me.
 And then there will be the joy of Christmas.

Veslemøy Wondering

The girls spread out the hay after the mowers;
 And they call to each other and laugh.
 We know that this is destiny.

Ja lett det gjeng med Lentor og Fjas
 på Vollen der i det falne Gras.
 Me veit, når det er så laga.

Og skjemte og fjasa, lat gå med det;
 det gjer eg kanskje ein Gong, eg med.
 Me veit, når det er så laga.

Ja tenk om eg råka den Guten snille,
 som ikkje åt Haugtussa flira ville!
 Me veit, når det er så laga.

Ja skjemte og fjasa, det skil ikkje meg;
 men tenk at Jenton' vil gifte seg!
 Me veit, når det er så laga.

Om Guten er ven når han liten gjeng,
 så vert han ljot når han veks til Dreng.
 Me veit, når det er så laga.

Og endå om Drenge seg vise kan,
 så vert han eit Troll så snart han er Mann.
 Me veit, når det er så laga.

Ja tenk! at dei lokkar dei til å frie!
 Og tenk at dei vil til Kyrkje ride!
 Me veit, når det er så laga.

Skjemte og fjasa eit grunn, låt gå;
 men kysse eit Skjegg! Å langt derifrå!
 Det var, om det var så laga?

[12] Dømd, EG 152h

Eg hev som vigde Mammons Træl
 for vesal Vinning selt mi Sjel;
 for dette arme stykke Jord
 eg frå meg Fred og Frelse svor.
 No finn eg aldri Heim og Hamm
 Gud hjelpe meg i Jesu Namn!

Den ut er dømd or Himmerik,
 som her i Verdi gjorde Svik;
 han miste Ord, han miste Tru
 og kan kje mellom Vener bu.
 No veglaus driv min brotne Stamm,
 Gud hjelpe meg i Jesu Namn!

Yes, the work went easily with joking and teasing
 In the meadow on the mown grass.
 We know that this is destiny.

And the teasing and joking, enough of that,
 Perhaps I shall take part in it one day.
 We know that this is destiny.

Just think if I meet the wonderful lad
 Who will not laugh at Haugtussa.
 We know that this is destiny.

Joking and play, they don't worry me;
 But think, the girls want to marry!
 We know that this is destiny.

If the lad is neat when he is young,
 He turns nasty when he grows up.
 We know that this is destiny.

And though he is passable when young
 He becomes like a troll when he grows into a man.
 We know that this is destiny.

Just imagine if the girls persuade them to propose
 And just think that they want to ride to church.
 We know that this is destiny.

And the teasing and joking – let them be;
 But I shall never kiss a beard.
 Yet if – if that should be destiny?

Doomed

I have, like Mammon's consecrated slave
 Sold my soul for a tiny profit,
 For this poor lot of land
 I swore away my peace and freedom.
 Now I shall never find home and harbour.
 God help me in the name of Jesus.

He who is excluded from heaven,
 Who has broken his trust in this world;
 He lost his reputation, he lost people's faith
 And he cannot live among friends.
 My broken frame wanders aimlessly,
 God help me in the name of Jesus.

Eg gjekk som ærelause Svein
og flytte denne Deildestein;
eg braut mitt Ord, eg braut mi Tru
og kan kje mellom Vener bu.
Eg finn kje Fred og Faderfamn,
Gud hjelpe meg i Jesu Namm!

I acted like a despised peasant
And moved this boundary stone;
I broke my word and broke a trust
And cannot live among friends.
I find not peace nor father's embrace,
God help me in the name of Jesu!

13 Veslemøy lengtar, EG 152j

No stend ho steller i Kjøkenkrå, ho Mor;
ho er så gammal ho er så grå, ho Mor.
Å var eg Katten i mjuke Skinn,
som Kjæle fær seg som Barnet inn til ho Mor.

Eg veit så vel kva ho tenkjer på, ho Mor,
når der ved Grua ho mødd må stå, ho Mor.
Så tidt ho gløymer sitt Træl og Mas
og stirer ut gjennom Kjøkenglas, gjer ho Mor.

Ho gløymer Strev og ho gløymer Stell, ho Mor,
og stirer opp mot dei ville Fjell, ho Mor.
"Kor gjeng det Veslemøy, arme Ting,
som renne må alle Berg i kring?" spør ho Mor.

Å tru den Tidi fekk rundt seg snutt, ho Mor.
Eg reknar Time og kvar Minutt, ho Mor.
Å kunne eg stige med Sjumilssteg
og sitja ei ørliti Stund hjå deg, du mi Mor.

Veslemøy Longing

She stands working in the kitchen, our mother;
She is so old and she is so grey, our mother.
If only I were the cat with its soft fur,
That may snuggle up to her like a child, to our mother.

I know so well what she is thinking, our mother,
As she tiredly stands by her hearth, our mother.
But often she forgets her drudgery, our mother
And she looks out of the kitchen window, does mother.

She forgets her work and forgets her place, our mother,
And she stares up at the wild mountains, does mother,
'How is Veslemøy, poor thing,
Wandering about the mountains?' asks mother.

If only time would hurry, our mother.
I count the hours and the very minutes, mother.
I wish I could walk like a giant
And sit with you for a while, my own mother.

14 Ku-Lok, EG 152i

Å Kyri mi vene, å Kyri mi!
Her sviv me no glade i sumars Tid;
i Fjellet finn me dei finaste Strå;
i Dalen strøymer den stride Å.
Og Vinden stryker så ljuv og linn
som signande Sus frå den klare Tind.
Å Kyri, å Kyri mi vene, å Kyri mi!

Å Kyri mi gode, å Kyri mi!
Her skal du vel trivast i grøne Li;
her sildirar Kjelda med Surl og Skval,
og Graset er mjukt og Skugen sval.

Cow-Call

Oh Kiri mi pretty, oh Kiri mine.
We cheerfully wander in the summertime,
On the mountain there is the finest pasture;
In the valley the rapid river flows
And the wind caresses so softly
Like a blessed sigh from the clear peak.
Oh Kiri, oh Kiri mi pretty, oh Kiri mine.

Oh Kiri mi dear, oh Kiri mine.
Surely you will enjoy yourself in the green meadow;
Here there are springs that bubble and ripple
And the grass is soft and the shade is cool.

Ja Nordanåslíi, der er det godt;
 der gjeter Huldri kvar einaste Nott.
 Å Kyri, å Kyri mi gode, å Kyri mi.

Å Kyri mi vene, å Kyri mi!
 Drøym godt om meg og den grønne Li;
 Der sullar me sæle den Sumar lang;
 Til Hausten skal me på Heimevang.
 Då kjem du til Gards som ei Dronning, du
 og alle ropar: å nei, for Ku!
 Å Kyri, å Kyri mi vene, å Kyri mi!

Sechs Lieder, Op.48

[15] 1. Gruß

(Heinrich Heine)

Leise zieht durch mein Gemüt
 Liebliches Geläute,
 Klinge, kleines Frühliedslied,
 Kling, hinaus ins Weite.

Zieh hinaus, bis an das Haus,
 Wo die Veilchen sprießen,
 Wenn du eine Rose schaust,
 Sag', ich lass sie grüßen.

[16] 2. Dereinst, Gedanke mein

(Emanuel Geibel)

Dereinst, Gedanke mein,
 Wirst ruhig sein.
 Lässt Liebesglut dich still nicht werden,
 In kühler Erden,
 Da schläfst du gut,
 Dort ohne Lieb, und ohne Pein
 Wirst ruhig sein.

Yes the Nordanås pasture is good;
 The witches go there every night.
 Oh Kiri, oh Kiri my dear, oh Kiri mine.

Oh Kiri my pretty, oh Kiri mine.
 Dream kindly of me and the green meadow;
 I warble cheerfully for the whole summer.
 In the autumn I shall come home.
 Then you will come to the farm like a queen
 And everyone will shout: oh no, what a cow!
 Oh Kiri, oh Kiri my pretty, oh Kiri mine.

Six Songs

1. Greeting

Gently infusing my mood
 Is a lovely tinkling,
 Sound forth, my little spring song,
 Sound forth in the world.

Spread forth as far as the house
 Where the violets are in bloom,
 If you should see a rose
 Give her my greetings.

2. One Day, O Heart of Mine

One day, o heart of mine,
 You will be calm.
 If the heat of passion troubles you,
 In the cooling earth
 You will sleep well,
 With neither love nor suffering
 You will be calm.

Was du im Leben
Nicht hast gefunden,
Wenn es entschwinden,
Wird's dir gegeben,
Dann ohne Wunden
Und ohne Pein
Wirst ruhig sein.

17 3. Lauf der Welt

(Ludwig Uhland)

An jedem Abend geh' ich aus,
Hinauf den Wiesensteig.
Sie schaut aus ihrem Gartenhaus,
Es stehet hart am Weg.
Wir haben uns noch nie bestellt,
Es ist nur so der Lauf der Welt.

Ich weiß nicht, wie es so geschah,
Seit lange küsst ich sie,
Ich bitte nicht, sie sagt nicht: ja!
Doch sagt sie: Nein! auch nie.
Wenn Lippe gern auf Lippe ruht,
Wir hindern's nicht, uns dünkt es gut.

Das Lüftchen mit der Rose spielt,
Es fragt nicht: Hast mich lieb?
Das Röschen sich am Taue kühlt,
Es sagt nicht lange: Gib!
Ich liebe sie, sie liebet mich,
Doch keines sagt: Ich liebe dich!

18 4. Die verschwiegene Nachtigall

(Walther von der Vogelweide)

Unter den Linden, an der Heide,
Wo ich mit meinem Trauten sass
Da mögt ihr finden, wie wir beide
Die Blumen brachen und das Gras.
Vor dem Wald mit süßem Schall
Tandaradei! Tandaradei!
Sang im Tal die Nachtigall.

What in this life
You have not found,
You will receive
Once it is over.
Then without suffering
And without pain
You will be calm.

3. The Way of the World

Every evening I go out
Up the meadow path.
She is looking out of her little house
Which is just by the path.
We have not arranged this,
It is the way of the world.

I do not know how this happened,
I have long been kissing her,
I did not ask, she did not agree
Yet she never said no.
When lips yearn to rest on lips
We do not prevent it, it seems good.

When the breeze is playing with the rose,
It does not ask: do you love me?
The little rose cools itself with the dew,
And does so without asking.
I love her, she loves me,
But no one says: I love you.

4. The Nightingale's Secret

Beneath the lime trees on the heath,
Where I was sitting with my betrothed,
There you might see how we two
Crumpled the flowers and the grass.
By the forest with a sweet voice
Tandaradei! Tandaradei!
The nightingale sang in the valley.

Ich kam gegangen zu der Aue,
 Mein Liebster kam vor mir dahin.
 Ich ward empfangen als hehre Frau,
 Dass ich noch immer selig bin.
 Ob er mir auch Küsse bot?
 Tandaradei! Tandaradei!
 Seht, wie ist mein Mund so rot!
 Wie ich da ruhte, wüsst' es einer,
 Behüte Gott, ich schämte mich.
 Wie mich der Gute herzte, keiner
 Erfahre das, als er und ich;
 Und ein kleines Vögelein,
 Tandaradei! Tandaradei!
 Das wird wohl verschwiegen sein.

5. Zur Rosenzeit

(Johann Wolfgang von Goethe)

Ihr verblühet, süße Rosen,
 Meine Liebe trug euch nicht;
 Blühet, ach! dem Hoffnungslosen,
 Dem der Gram die Seele bricht!

Jener Tage denk ich trauernd,
 Als ich, Engel, an dir hing,
 Auf das erste Knöspschen lauernd,
 Früh zu meinem Garten ging;

Alle Blüten, alle Früchte
 Noch zu deinen Füßen trug,
 Und vor deinem Angesichte
 Hoffnung in dem Herzen schlug.

Ihr verblühet, süße Rosen,
 Meine Liebe trug euch nicht;
 Blühet, ach! dem Hoffnungslosen,
 Dem der Gram die Seele bricht.

I was on my way to the meadow;
 My betrothed arrived before me.
 I was welcomed as a noble lady
 So that I am still blissful.
 Did he offer me a kiss?
 Tandaradei! Tandaradei!
 Look how red my lips are!

If anyone knew how I lay there,
 O God, I would be so ashamed.
 How my lover dallied no one
 Must know, except we two
 And a little bird,
 Tandaradei! Tandaradei!
 It will surely be silent.

5. The Time of Roses

You are fading, sweet roses,
 My love did not support you;
 Oh bloom for him who has lost hope,
 Whose soul is broken by grief.

I grieve over those days
 When, angel, my hopes were on you,
 When, keeping watch for the first bud,
 I went to my garden each morning.

All the flowers, all the fruit
 I brought to your feet,
 And at the sight of you
 Hope leaped within my heart.

You are fading, sweet roses,
 My love did not support you;
 Oh bloom for him who has lost hope,
 Whose soul is broken by grief.

20 6. Ein Traum*(Friedrich von Bodenstedt)*

Mir träumte einst ein schöner Traum:
 Mich liebte eine blonde Maid,
 Es war am grünen Waldesraum,
 Es war zur warmen Frühlingszeit:
 Die Knospe sprang, der Waldbach schwoll,
 Fern aus dem Dorfe scholl Geläut,
 Wir waren ganzer Wonne voll,
 Versunken ganz in Seligkeit.
 Und schöner noch als einst der Traum,
 Begab es sich in Wirklichkeit:
 Es war am grünen Waldesraum,
 Es war zur warmen Frühlingszeit;
 Der Waldbach schwoll,
 Die Knospe sprang,
 Geläut, erscholl vom Dorfe her:
 Ich hielt dich fest, ich hielt dich lang
 Und lasse dich nun nimmermehr.
 O frühlingsgrüner Waldesraum,
 Du lebst in mir durch alle Zeit!
 Dort ward die Wirklichkeit zum Traum,
 Dort ward der Traum zur Wirklichkeit!

21 Siehst du das Meer, EG 121*(Emanuel Geibel)*

Siehst du das Meer, siehst du das Meer?
 Es glänzt auf seiner Flut
 Der Sonne Pracht;
 Doch in der Tiefe, wo die Perle ruht,
 Ist finstre Nacht.
 Das Meer bin ich, das Meer bin ich.
 In stolzen Wogen rollt
 Mein wilder Sinn,
 Und meine Lieder ziehn
 Wie Sonnengold darüber hin.

6. A Dream

Once I dreamed a beautiful dream;
 I was loved by a fair-haired maid,
 It was in the green halls of the forest
 And in the warm springtime.
 The buds were bursting, the stream was swollen;
 From the village far away came the sound of bells.
 We were full of delight,
 Wholly immersed in bliss,
 And far more beautiful than my dream
 Was what happened in reality;
 It was in the green halls of the forest
 And in the warm springtime.
 The stream was swollen,
 The buds were bursting,
 The sound of bells came from the village.
 I held you tight, I held you long,
 And I shall never let you go.
 Oh, green halls of the forest,
 You live in me through the ages!
 There reality became a dream
 And dream became reality.

Look to the Sea

Look to the sea, look to the sea!
 On its bright surface
 The sun's glory shines;
 But in the depths, where pearls rest
 There is deepest night.
 I am the sea, I am the sea.
 In the proud waves
 My wild mood rolls,
 And my songs flow
 Like sun-gold over the water.

Sie flimmern oft, sie flimmern oft
 Von zauberhafter Lust,
 Von Lieb und Scherz;
 Doch schweigend blutet in verborgner Brust
 Mein dunkles Herz, mein dunkles Herz.

22 Der Jäger, EG 157

(W. Schulz)

Die Morgensohn die Vöglein weckt.
 Es hat sich an den Hut gesteckt
 Ein Reis der Jäger fein.
 Und huß, huß, huß hetzt er den Hund,
 Er setzt sein Horn wohl an den Mund
 Und bläst trara darein.

Trüg auch den Rock zerschlissen er,
 Im Wald wär König er und Herr,
 Trara, trara, trarei.
 Drum ist so stolz und frisch sein Mut,
 Und es gefällt ihm nichts so gut
 Als wie die Jägerci.

Und träf statt Hirsch und Reh im Tann
 Er auch ein adlig Fräulein an,
 Er tät sie küssen frei.
 Sein müsst sie sein wie das Getier
 Im frischen grünen Waldrevier,
 Trara, trara, trarei.

23 Under Juletræet, EG 144

(J. Nordahl Rolfsen)

Vi løfted din Rod!
 I vildene Skoven, med Natten og oven,
 med Stjerner om Hoved og Sneen om Fod
 du skjælvende stod.

Saa bar vi dig ind,
 hvor Lysene brænder og Glæden du kjen-
 der, hvor Kjærlighed flammer med flammende Skin
 den furede Kind.

The songs shimmer, the songs shimmer
 With magical desire,
 With love and play;
 But silently in my hidden breast
 My dark heart is bleeding.

The Hunter

The little birds are woken by the dawn.
 The hunter has put a fine twig
 On his hat.
 And eagerly he bustles the dog,
 He puts his horn to his lips
 And blows a call.

And though his coat were torn
 He would be lord and king of the forest,
 Trara, trara, trarei.
 And so he is proud and lively
 And nothing seems as good to him
 As the chase.

And though instead of buck or doe in the wood
 He were to meet a noble maid,
 He would kiss her without ado,
 She must be his just like the animal
 In his fresh green territory,
 Trara, trara, trarei.

Beneath the Christmas Tree

We uprooted you!
 In the wild forest with night above
 With the stars above our heads and the snow beneath our feet;
 You stood there trembling.

We then carried you in
 Where candles were burning and you could feel the joy,
 Where love flames with a flaming light
 On wrinkled cheeks.

Hvis engang jeg staar
med Natten foroven i vildene Skoven,
mens Snelage højere, højere gaar
og Hjerter mit naaer,

Det give da Gud,
at kjærlige Hænder, at Tanker som brænder,
maa bære og lyse med Julebud
af Natten mig ud.

Da hører jeg Ord
fra blinkende Grene: "Du staar ej alene,
du staar midt i Kransen, der bølger om Jord
af Søster og Bror".

24 Julens Vuggesang, EG 155

(Adolf Langsted)

Du har saa blød en Vuggeseng,
mit Barn! som nogen Prinsedreng,
men derfor minder jeg dig om,
din Frelasers var et Krybberum.

Din vugge er saa bred af Fang,
og lunet trindt af Silkehang;
thi vil jeg, Du skal tænke paa,
din Frelasers var kun redt med Straa.

Din Vugge har en Gang saa let
og Moders Fod blev aldrig træt:
thi vil jeg, Du skal agte paa,
din Frelasers maatte stille staa.

Den stod paa Jord foruden Gang,
foruden Dun og Silkehang:
thi beder jeg dig; tag ham ind
og vug ham i dit bløde Sind.

If once I find myself
With night above in the wild forest
As the snow deepens
And reaches to my heart,

May God grant
That loving hands, that warm thoughts
May carry me and illuminate me with the Christmas message
Out of the night.

Then I hear words
From the sparkling branches: 'You are not alone,
You are in the middle of the circle that girdles the earth
Of sisters and brothers.'

Yuletide Cradle-Song

You have such a soft cradle, my child,
Just like a prince,
Therefore I remind you
That your saviour's was a stable.

Your cradle is so spacious
And so warmly hung with silk.
So I would that you remember
That your saviour's was only filled with straw.

Your cradle rocks so easily
And mother's foot never tires:
Therefore I would like you to note
That your Saviour's crib stood still.

It stood on earth, unmoving,
Without down and silken hangings,
So that I pray you to take him in
And rock him in your soft heart.

Fem digte af John Paulsen, Op. 26

1. Et Håb

Jeg kunde juble for alle Vinde
min Glæde ud! Vil man den forstå?
Nei, bedst jeg varsomt den lukker inde
her hos mig selv i mit Hjertes Vrå.

Mit Hjerte brænder, det bæver, banker
i Takten, o, til en Jubelsang!
Mit Hoved gløder af Vårens Tanker.
Hvor vild og lystelig deres Gang.

Foran mit Øre det bruser, sjunger
som Tonerne fra et Englekor.
Med tusind sladrende, søde Tunger,
det røber mig, hvad i Fremtid bor.

Ak! tør jeg tro det! Jeg vil så gerne.
Hvor Håbet flammer og kaster Skin!
Ud fra det tause, det dunkle Fjerne
en Stjerne stråler – og det er min!

2. Jeg rejste en dejlig Sommerkveld

Jeg rejste en dejlig Sommerkveld
I gennem en ensom Dal.
Så blankt stod Fjeldet ved Solfadstid
Og blå var Fjorden og grøn hver Lid,
Mens Sommerluften og Birkeduftens strøg om mig blid.

En rankvokst Jente med røde Bånd
Om Flettens vægtige Guld,
På Vangen sad med sit Strikketøj.
En Flok af Gjeder om hende fløj,
Den Vogter stille, mens Elv og Kilde gled uden Støj.

Hvad mon hun tænkte den Jente rank
I Somrens drømmende Kveld?
Alene, ene i Dalen trang!
Mon Længslen ej over Fjeld sig svang?
Tys, Luren svarer! Mod Fjeldet farer en Vemodsklang.

Five Songs by John Paulsen

1. Hope

I could sing out my joy
On all the winds! Would people understand?
No, best to shut it carefully away
Here within myself in the depths of my heart.

My heart burns, it trembles and it throbs,
Keeping time with a jubilant song.
My head glows with thoughts of spring.
How wild and delightful their progress.

To my ear it sighs and sings
Like the sound of a choir of angels.
With thousands of chattering, sweet tongues,
They speak to me of what the future holds.

Oh, do I dare to believe it? I would so gladly.
Where hope flames and spreads its rays!
Out of the misty distant darkness
A star shines – and it is mine!

2. I Walked One Balmy Summer Eve

I walked one balmy summer eve
Through a lonely valley.
The mountains glistened at sunset.
The fjord was blue and green was the valley,
While the summer air and the scent of the birches caressed me.

A slender maiden with a red ribbon
On her plait of purest gold,
Sat in the meadow with her knitting.
A flock of goats surrounded her,
Their silent guardian, while river and stream flowed silently.

What was she thinking of, the slender girl
In the dreamy summer evening?
Quite alone in the valley!
Did her longing stretch over the mountains?
Quiet, the horn answers! To the mountains travels a sad ring.

3. Den Ærgjerrige

I Haven her du hvisket engang, jeg var dig kjær.
Nu ser du bort og tier: Du elsker mig ej mer.
Du fulgte Ærens Stjerne og glemte Dalens Fred.
Du steg i gyldne Sale men jeg var ikke med!

Kan Æren vel opveje et Hjertes ømme Tro!
Alt har du nu, min Elskte, kun ikke Hjertets Ro!
Jeg skal ej for dig skygge din Stjernehimmls Hvælv.
Vel tabte jeg min Lykke; men du har tabt dig selv!

4. Med en primula veris

Du Vårens milde, skønne Barn, tag Vårens første Blomme,
og kast den ej, fordi du ved, at Somrens Roser komme.
Ak, vist er Somren lys og smuk og rig er Livets Høst,
men Våren er den dejligste med Elskovs Leg og Lyst.
Og du og jeg, min ranke Mø, står jo i Vårens Rødme!
Så tag da min Blomst, men giv igjen dit unge
Hjertes Sødme.

5. På Skogstien

Sig, husker du i Sommer, hvor her vi vandred tidt?
Hvert Blad var grønt som Håbet, hvert Vinddrag solskinsblidt.
Nu Løvet suser falmet henover blomstløs Jord,
Og i de nøgne Grene højt sukker Stormens Kor.
Ak, var det blot Naturen, som kold sig svøbte ind,
Men du, min Ven, du også som den har skiftet Sind!

3. You Whispered that You Loved Me

In this garden you once whispered, I love you.
Now you look away and are silent: You love me no more.
You followed the star of ambition, forgot the peace of the valley.
You walked through golden halls, but I was not with you.

Can ambition balance the delicate faith of a heart!
You have everything now, my darling, except a peaceful heart!
I shall not hide from you the starry vault.
I have lost my joy; but you have lost yourself!

4. The First Primrose

You lovely spring child, take the spring's first flower,
And do not throw it away because summer's roses are coming.
Oh, summer is surely bright and pretty, and life's autumn is rich,
But loveliest is the spring with passionate games of love.
And you and I, my slender maid, are in the blush of youth.
So take my flower but give in exchange the sweetness of your
young heart.

5. Autumn Thoughts

Do you recall last summer, how we wandered close together?
Every leaf was green as hope, every breeze was sunny.
Now leaves are rustling as they fly over the flowerless ground,
And in naked branches the storm's choir sighs.
Oh if it were only in Nature that chill winds blew
But you too, my friend, have changed your mood.

Tolv Melodier til Digte af A.O. Vinje, Op. 33

[6] 1. Guten

Du ferer vidt og du verdtrøtt
og Foten skjær.
Du græt, so Puta ofte bløtt
af Tårer er.
Med dette Salt du vaskas ut,
til dess du fær
i deg den sleipe, hvasse Lut,
som Livet tvær.

Då veit du, hvad det segja vil,
at døy ifrå
det, som Ein lagde Hugen til
og Elskan på.
Det Grøne såg du krullas turt,
som Blom til Høy
det Mindste var; hun visnat burt
di Ungdoms Møy.

Dersom du ikkje sviken var
so mangein Gang,
du Kjerleik aldrig sunget har
med rette Sang.
Du på Ruineme må stå
af Livet dit,
først rigtig då du ret kan sjå
ikring deg vidt.

[7] 2. Våren

Enno ein Gong fekk eg Vetren å sjå
for Våren å røma;
Heggen med Tre som der Blomar var på,
eg atter såg bløma.
Enno ein Gong fekk eg Isen å sjå
frå Landet å fljota,
Snjoen å bråna og Fossen i Å
at fyssa og brjota.

Twelve Songs to poems by A.O. Vinje

1. The Youth

You travel far and you are tired
And your feet ache.
You weep so that your cheeks are often wet
With tears.
You are washed with their salt
Until you acquire
The slimy, biting caustic
That life brings.

Then you know what it means
To die away from
That which one longed for
And desired.
You saw how the green shoots curl and wither,
Like flowers to hay
Was the very smallest; she withered away
The maid of your youth.

If you had not been disappointed
So many times,
You had never sung of love
With the right song.
You may stand on the ruins
Of your life,
Only then will you be able properly to see
Far and wide.

2. Last Spring

Once again I have seen the winter
Give way to spring;
The bird cherry trees in full bloom,
I saw once again.
Once again I saw the ice
Break free from the land,
Saw the snow melt and the foam of the river
Swirl and rage.

Graset det grøne eg enno ein Gong
fekk skoda med Blomar;
enno eg hørde at Vårfuglen song
mot Sol og mot Sumar.

Sågiddren endå meg unntas å sjå
På Vårbakken dansa,
Fivrelld å fløksa og fjuka ifrå
Der Blomar seg kransa.
Alt dette Vårliv eg atter fekk sjå,
som sidan eg miste.
Men eg er tungsam og spyrra med må:
tru det er det siste?
Låt det so vera: Eg mykje av Vent
i Livet fekk njota;
Meire eg fekk, enn eg hade fortent
og Allting må trjota.

Eingong eg sjølv i den vårlege Eim,
som mettar mit Auga,
eingong eg der vil meg finna ein Heim
og symjande lauga.
Alt det, som Våren imøte meg bar
og Blomen, eg plukkad',
Federnes Ånder eg trudde det var,
som dansad og sukkad',
Derfor eg fann millom Bjørkar og Bar
i Våren ei Gåta;
derfor det Ljod i den Fløyta eg skar,
meg tyktes at gråta.

8 3. Den Særde

Mit Hjarta har voret i Livets Strid
og mangt eit Sår har det fengjet;
det låg sjukt og sårt i so mang ei Rid,
men enddå har det til denne Tid
frå Leiken med Livet gjenget.

Men Ær på Ær efter Sår på Sår
der er på hver einast Sida,
og up dei brjota hver evig Vår,
når Lauvet spretter og Isen går
og Gauken gjelar i Lida.

And the plants and flowers once again
I saw them bloom;
And again I heard the spring song of the birds
Expectant of sun and summer.

Again I saw the mists of spring
Dance on the hillside,
Butterflies fluttering and flitting
Among the garlands of flowers.
All the life of the spring I saw again
That I so missed.
But I am weary and I ask myself:
Is this the last one?
Let it be so: much that was fair
In life I have enjoyed;
I have received more than I deserved
And all must end.

One day, myself, in the full flow of spring
That fills my sight,
One day, myself, I will find there a home
And convivial company.
All that the spring presented to me
And even the flowers I plucked,
And I thought it was the ancestral spirits
That danced and sighed,
And so between birch and fir tree I found
A mystery in the spring;
And so the sound of the flute that I cut
Seemed full of tears.

3. The Wounded Heart

My heart has been in the battle of life
And many a wound has it sustained;
It lay sick and wounded so many a time
Yet still it has, until now,
Left the game alive.

But scar upon scar from wound after wound
It carries on every side,
And they open up again each spring
As leaves appear and the ice breaks
And the cuckoo sings in the meadow.

Men Blomar bløma i desse Ær,
 og blømande Blom er tåret.
 Det soleids ogso med Jordi er:
 når Regn og Dogg ho fra Himlen fær,
 so veksa Blomar i Såret.

9 4. Tytebæret

Tytebæret uppå Tuva
 voks utav ei liti Von.
 Skogen med si grøne Huva
 fostrar mang ein raudleitt Son.

Eingong seint om Hausten lagde
 liten Svein til Bær-Skogs ut:
 "Raudt eg lyser," Bæret sagde,
 "Kom åt meg, du vesle Gut.

Her ifrå du må meg taka:
 mogjet Bær er utan Ro.
 Mal meg sundt, at du kan smaka
 Svala drykken af mitt Blod!

Mognar du, so vil du beda
 just den sama Bøn som eg.
 Mogjen Mann det mest må gleda,
 burt for Folk å gjeva seg."

10 5. Langs ei Å

Du Skog! som bøyer deg imot
 og kysser denne svarte Å,
 som grever av di Hjarterot
 og ned i Fanget vil deg få.

Lik deg eg Mang ein munde sjå
 og allerhelst i Livsens Vår,
 at han den Handi kyste på,
 som slo hans verste Hjartesar.

Du Skog!

But flowers flourish in these scars
 And each flower is wet with tears.
 Likewise it is with the earth:
 When she receives rain and dew from heaven,
 Then flowers grow in the wound.

4. The Berry

The berry on the tuft
 Grew from small beginnings.
 The forest with its green hat
 Brings forth many a bright red offspring.

Once in the late autumn
 A young boy went to pick berries:
 'I shine so red', the berry said,
 'Come and eat me, you little fellow

You must take me from here:
 Ripe berries know no peace.
 Crush me so that you can taste
 A cool drink of my own blood!

If you ripen you will pray
 Just the same prayer as I.
 It will cheer a mature man most
 To offer himself for his people.'

5. Beside the Stream

You forest that bends towards
 And kisses this black stream,
 That undermines the root of your heart
 And seeks to imprison you.

Like you I have seen many a mouth –
 Especially in the spring of life –
 That kissed the hand
 That struck the fiercest wound in the heart.

You forest!

11 6. Eit Syn

Ei Gjente eg såg,
som gjorde meg fjåg,
det var, som eg det skulde drøyma.
Eg såg meg så sæl,
eg minnes der vel:
eg aldrig det kjem til å gløyma.

Som nagla eg stod
og raudna som Blod,
det gjekk for Øyra mit som Lundar;
eg såg henne der,
eg såg henne der,
eg såg henne best når eg blundar.

Om Let og om Lag
og Andletets Drag,
og all hennar Venleik og Sæla,
og Augo som brann,
eg seia ei kan:
eg ser det, men kan inkje mæla.

Eg fær det vel sjå,
men aldrig kan få!
Hvi syna seg for meg ho turvte?
So ljøs og so rein
som Soli ho skein,
men burte og burte og burte!

12 7. Gamle Mor

Du gamle Mor! du sliter arm,
so Sveitten er som Blod,
men enddå i dit Hjarta varm,
og du meg gav min sterke Arm
og dette ville Mod.

Du turka Tårer af mit Kinn
so mang ein Herrens Gong,
og kyste meg som Guten din
og bles meg uti Barmen in
min sigerfulle Song.

6. A Vision

A maiden I spied
Who made me glad,
It was as though I was dreaming.
I felt so blissful,
I remember it well:
In fact I shall never forget it.

I stood fixed to the spot
And I blushed bright red,
And I heard a song in my ear;
I saw her there,
I saw her there,
I saw her best with my eyes shut.

Of her colour and appearance
And the features of her face,
And all her friendliness and joy,
And eyes like fire
I cannot narrate:
I see everything but cannot relate it.

I may look upon it,
But shall never possess it.
Did she need to show herself to me?
So bright and so pure
She shone like the sun,
But she fled and fled and fled!

7. The Old Mother

My old mother! you work so hard
That you seem to sweat blood
Yet your heart is warm,
And you gave me my strong arm
And this wild courage.

You wiped the tears from my cheeks
On so many occasions,
And you kissed me as your little fellow
And breathed into my breast
My victory song.

Og gamle du, du gav til meg
 mi mjuke Hjarterot,
 og difor må eg elska deg,
 kvar helst eg vankar på min Veg,
 om so på villan Fot.

13 8. Det Første

Det fyrste du har å gjera, Mann,
 det er å døy,
 når ikkje du lenger elska kan
 den fagre Møy.
 For då er det ute med språke Gut
 og Mannens Verd,
 for då er Livet alt brunni ut,
 det Oske er.

Og derfor stødt som det beste galt
 eit Hjartelag,
 Og derfor Mannen han elsker alt
 til Døyan Dag,
 Og lever der Nokon, som ikkje Liv
 af Kjærleik saug,
 då gjeng han atter og sviv og driv
 som bleike Draug.

14 9. Ved Rondane

No ser eg atter slike Fjöll og Dalar,
 som deim eg i min fyrste Ungdom såg,
 og sama Vind den heite Panna svalar;
 og Gullet ligg på Snjo som fyrr det låg.
 Det er eit Barnemål, som til meg talar,
 og gjer meg tankefull, men endå fjåg.
 Med Ungdomsminni er den Tala blandad:
 Det strøymer på meg, so eg knapt kan anda.

Ja Livet strøymer på meg som det strøynde,
 når under Snjo eg såg det grøne Strå.
 Eg drøyer no, som fyrr eg alltid drøynde,
 når slike Fjöll eg såg i Lufti blå.
 Eg gløymr Dagens Strid, som fyrr eg gløymde,
 når eg mot Kveld af Sol eit Glimt fekk sjå.
 Eg finner vel eit Hus, som vil meg hysa,
 når Soli heim til Notti vil meg lysa.

And it was you who gave me
 My tender heart,
 And for this I love you
 Wherever life takes me,
 On my wandering feet.

8. The First Thing

The first thing you have to do, man,
 Is to die,
 When you are no longer capable of loving
 The fair maiden.
 For then all is over for lusty lad
 And for the pride of man,
 For then life has burnt itself out
 And turned to ashes.

And for this reason the best thing is
 A warm heart,
 And therefore man loves everything
 Until his dying day,
 And if there is someone who does not draw
 His life from love,
 Then he will never find peace, and will roam
 Like a pale ghost.

9. At Rondane

Now again I see mountains and valleys
 As I saw them in my early youth,
 And the same wind cools my fevered brow;
 And the gold gleams on the snow as it was before.
 This is a child's voice that speaks to me,
 And makes me thoughtful, yet still happy.
 The words are mixed with childhood memories;
 They flow over me so that I can hardly breathe.

Yes, life flows over me as it flowed,
 When I saw the green shoots beneath the snow.
 Now I dream as I always dreamed before
 When I saw such mountains in the blue air.
 I forget the torments of the day, as I forgot them before,
 When I caught a glimpse of the evening sun.
 Surely I shall find a house to shelter me,
 When the sun shall light my way home for the night.

15 10. Et Vennestykke

Tro ei Venner,
Om du kjender
End dem aldrig så,
En af disse mine,
vogt dig du for dine,
tog den Gjente,
som jeg kjendte
Og tog Sigte på.

Han tog "Fuglen."
Jeg er Uglen,
Siddende på Kvist.
Mange ere fløjne
Bort med blanke Øjne
Fra mig Gamle,
Som må famle
Uden Ro og Rist.

16 11. Trudom

Guds Rige er et Fredens Rige,
Men det til Ufred vendes om.
Der føres Strid foruden Lige,
Så Nåden får så lidet Rum.
De Bedste Livet lade må,
Fordi de mer end Andre så.

Gud vil os dog end nådig være
Og fra det Onde få os bort;
Om Sværd vi på vor Broder bære,
Han ved, det for hans Skyld blev gjort.
I Nåde den han tænker på,
Som drap, for Himlen selv at få.

17 12. Fyremål

Vegen vita, på Villstig venda,
fram å fara og Færdi enda:
vi mot Målet må soleis halda
ellers vil vi på Vegen falla.

10. A Piece on Friendship

Don't trust friends,
However well
You know them.
One of my friends,
– Watch out for them –
Took the girl
That I was courting
And hoped to win.

He took the 'bird'.
I am the owl
Sitting on a branch.
Many have flown
Off with shining eyes
From old me,
Who must survive
Without peace and quiet.

11. Faith

God's kingdom is a kingdom of peace,
But it is turned into a world of strife.
Unparalleled battles rage,
So that mercy has little space.
The best may reap life
For they have sown more than others.

Yet God is still merciful to us
And wants to steer us away from evil;
If we raise a sword against our brother,
He knows, that it was for his sake.
With mercy he reflects upon those
Who killed, to gain heaven themselves.

12. The Goal

The path of life takes wrong turnings,
Set out upon the only journey:
In this way we shall keep to our goal
Else we fall upon the way.

Enn eit År over bratte Bakkar,
 Haug og Hamrar og håge Slakkar,
 Fjell og Fjøre og Fjord som bryter,
 Flod som fløymer og Foss som tyter,
 må vi vandre og Vegen fara,
 måtte Magti og Mergi vara!

Kom då, Snille, vi slita saman.
 For den Gilde er Gant og Gamman.
 Trygt og trufast vort Norsk vi tala,
 med det sama Slags Mål vi mala.
 Kom då, Snille, vi slita saman,
 for den Gilde er Gant og Gamman.

Vegen vita, på Villstig venda,
 fram å fara og Færdi enda:
 vi mot Målet må soleis halda
 ellers vil vi på Vegen falla.

Enn eit År over bratte Bakkar,
 Haug og Hamrar og håge Slakkar,
 Fjell og Fjøre og Fjord som bryter,
 Flod som fløymer og Foss som tyter,
 må vi vandre og Vegen fara,
 måtte Magti og Mergi vara!

18 Min lille Fugl, EG 126 *(Hans Christian Andersen)*

Min lille Fugl, hvor flyver Du,
 Imellem grønne Grene?
 Ak mon jeg rinder Dig i Hu?
 Mit Hjerte briste vil itu – !
 – O Gud, hvor jeg dog er ene!

Du sagde, at Du var mig god;
 Ja, godt mig Alle mene,
 Men hvis Du ret min Sorg forstod,
 Du kom, Du sang mig Sjæle-Mod,
 Da sad jeg ikke alene!

Another year of steep hills,
 Now steeply up, now down again,
 Mountains and tides and fjords,
 Rivers that run and steep falls,
 We shall have to cross as we follow the path,
 Must be strong and bold.

Come, my talent, let us struggle together
 For the feast is merry and glad,
 Steadfastly we speak our Norwegian tongue,
 Conversing in the same dialect.
 Come, my talent, let us struggle together
 For the feast is merry and glad.

The path of life takes wrong turnings,
 Set out upon the only journey:
 In this way we shall keep to our goal
 Else we fall upon the way.

Another year of steep hills,
 Now steeply up now down again,
 Mountains and tides and fjords,
 Rivers that run and steep falls,
 We shall have to cross as we follow the path,
 Must be strong and bold.

My Little Bird

My little bird, whither are you flying,
 Among the green branches?
 Oh, do you remember me?
 My heart feels like bursting – !
 – O God, how alone I am!

You said that you were good to me;
 Yes, everyone says they are,
 But if you really understood my grief
 You would come and bring me comfort,
 Then I should not sit alone!

Min lille Fugl, Du kommer ei
Fra dine grønne Grene;
Jeg stille vandre må min Vej;
Ak, ingen elsker Dig som jeg!
– O Gud, hvor jeg dog er ene!

19 Blåbæret, EG 145

(Didrik Grønvold)

På Tunet gik Smågutten med Hugen tung af Nag,
Småsøskende foruten og sang den halve Dag.
Men Blåbær stod langs Veien i Tusener de små
helt op til svarte Heien med Leten lyseblå,
med Leten lyseblå.

Og Blåbæret det runde, til Gutten talte så:
"Vil, Gut, du til at blunde,
før Kvelden kommer grå?
Pluk heller mig, du vesle, bag lysegrønne Blad,
det stikker ei som Nesle, og jeg, jeg gjør dig glad,
og jeg, jeg gjør dig glad.

I Godlag skal jeg blive til vin og Syltetøi.
Det Rødvin ny skal give med kvidlaust Mor og Skøj.
Og når du træt må kjæmpe
din Livsnes sidste Strid,
din Kvide skal jeg dæmpe med Svaledrykk så blid,
med Svaledrykk så blid."

20 Til L. M. Lindemans Sølvbryllup

EG 135

(V. Nikolaisen)

På Fjeldet Huldren sidder,
og udover Dalens Vidder
hun sender sin Klage saa øm:
"Hvor er du, jeg saa i min Drøm!"
Fra Vangen rundt omkring
stiger Lystighed og Spil
under Gjenlyd fra Li og fra Skoven,

My little bird, you do not come
From your green branches;
I must simply follow my path;
Oh, no one loves you like I do!
– O God, how alone I am!

The Blueberry

The little boy walked on the hillside, his thoughts all dark,
With his brothers and sisters around him singing half the day.
But the blueberries grew in their thousands along the path
Right up to the black heath with their bright blue hue,
With their bright blue hue.

And the blueberry, so round, spoke to the boy;
'Will you close your eyes, boy,
Before dusk falls?
Pick me instead, beneath the bright green leaves,
That do not sting like nettles, and I, I shall make you glad,
And I, I shall make you glad.

Willingly I shall become wine and jam.
The red wine that will bring unfettered joy and delight
And when you wearily fight
Your final struggle,
I shall relieve your agony with a mild, cooling drink,
With a mild, cooling drink.'

For L. M. Lindeman's Silver Wedding

On the mountain sits the sprite
And over the width of the valley
She sings her tender plaint:
'Where are you, whom I saw in my dream!'
From the slopes all around
Merriment and music are heard
And an echo from pasture and forest,

thi Nissen sving i sving
 øver Dands og Skrømt dertil,
 medens Maanen den lyser fra oven.
 !:Tra la, la, la, la, la, la:!

"Kom op til mig paa Fjeldet
 til Hvide i Birkehødet,
 !:O, kom dog og hør mine Kvad,
 thi ellers jeg aldrig bli'r glad!" :!
 På Vangen rundt saa smaat
 Nissen morer sig og ler,
 raaber: "Nu kan du teres i Venten,
 ja, ha' det nu saa godt
 fæle Styggeting du er,
 du, som bergtog saa Mangen fra Jenten!"
 !:Tra la, la, la, la, la, la:!

Men flux fra Skolebænken
 Vor Ludvig sig løsev af Lænnen,
 !:til Fjelds over Stene og Stok
 han droges af Huldrens Lok.:!
 Men Rektoren så lærd,
 Lexehører og Pedel,
 brummed: "Gutten er vidskræmt og galen,
 han er ei Møie værd,
 jamen var det til hans Held,
 om det Kvindtroll han svoked med Halen!"
 !:Tra la, la, la, la, la, la:!

Han sad i Aar saa lange
 hos Huldren, hun kvad sine Sange:
 !:"I berget nu følg med mig ind!
 Hvi døves af Rædsel dit Sind?" :!
 Fra Vangen da paa Tærg
 gjorde Nissen svart Spilop,
 legte Bytting og Syneforkværvning:
 Jag't Huldren blev i Berg, –
 og da Ludvig livned op,
 sad han kvar hos en syngende Kjærring.
 !:Tra la, la, la, la, la, la:!

Fra Fjeldet ned han vanker
 saa underlig mødig i Tanker,
 !:men Tonerne følge ham tro,
 i dem fandt han Lindring og Ro.:!

For the elf turns and turns
 Over the dance and the magic,
 While the moon shines from above.
 !:Tra la, la, la, la, la, la:!

'Come up to me on the mountains
 To rest among the birches
 !:O come and here my song,
 For otherwise I never shall be happy!' :!
 On the slopes all around
 The elf enjoys himself and smiles,
 Cries out: 'Now you can suffer while waiting,
 Enjoy yourself all the while,
 Such a monster you are,
 You who took so many young men from the girl!"
 !:Tra la, la, la, la, la, la:!

But up from his desk in school
 Our Ludvig liberated himself,
 !:To the hills, over rocks and treetrunks
 He was drawn by the call of the sprite: :!
 But the headmaster who was so learned,
 Examiner and janitor,
 Proclaimed: 'The boy is superstitious and mad,
 He is not worth the trouble.
 He should be so lucky
 That the sprite would whip him with her tail!"
 !:Tra la, la, la, la, la, la:!

He spent such a long time this year
 With the sprite while she sang her songs:
 !: 'Follow me into the mountain!
 Why are you so afraid?' :!
 From the meadows on the hillside
 The elf played tricks on them,
 Appeared as a changeling and an illusion:
 Chased the sprite into the mountain, –
 And when Ludvig woke again,
 He was sitting there with a crooning old lady.
 !:Tra la, la, la, la, la, la:!

He came down from the mountainside,
 Exhausted in his mind,
 !:But the songs remained with him,
 Gave him relief and peace.:!

Ja takkes Nissen maa,
 at i Berg han Huldren jog,
 saa vor Ludvig i Aaringer mange
 sin Arne kunde faa,
 hvor en Hustru til ham drog
 og stod bi, mens han sang sine Sange.
 l:Tra la, la, la, la, la, la !

Thanks to the elf he was able
 To escape from the sprite in the mountains,
 So that for many years our Ludvig
 Could have his Arne
 As a wife
 And she stood by as he sang his songs.
 l:Tra la, la, la, la, la, la !

21 Til Kirken hun vandrer, EG 123

(C. Groth, trans. Benjamin Feddersen)

Til Kirken hun vandrer saa stille og from.
 Vort Marked var øde hvis hun ikke kom.
 De skønneste Øjne hos hende jeg saa,
 som Bølgen saa dybe, som Himlen saa blaa.

Hvem ser vel i Bølgen og tænker ej lidt?
 Med Blikket mod Himlen gaar Ønskerne vidt.
 Og slummer i Øjet det sødeste Digt,
 hvem tænker da ikke paa Engle og slikt?

Devoutest of Maidens

To the church she walks so calm and pious.
 Our fields would be empty if she did not come.
 I saw that she had the finest of eyes,
 As deep as the sea, as blue as the sky.
 Who can look into waves and not start to think?
 Our wishes grow as we gaze at the sky.
 And when the sweetest lyric slumbers in the eye,
 Who then does not think of angels and suchlike.

22 Den hvide, røde Rose, EG 137

(Bjørnstjerne Bjørnson)

Den hvide, røde Rose,
 saa kaltes Søstre to, ja to.
 Den hvide var saa stille,
 den røde altid lo.
 Men omvendt ble det siden, ja,
 for saa kom Friertiden, ja.
 Den hvide blev saa rød, saa rød,
 den røde blev saa hvid.

Ti ham den røde elsked,
 ham ville Far ej ha, ej ha.
 Men ham den hvide elsked,
 han fikk paa Timen ja.
 Den røde, ak, hun falmer, ja,
 med Suk og Sorg og Salmer, ja,
 Den hvide blev saa rød, saa rød,
 den røde blev saa hvid.

The White and Red, Red Roses

The white, the red rose,
 Two sisters were called.
 The white one was so calm,
 The red one always lively.
 But later their rôles were reversed
 For then came the time for courting.
 The white one blushed so red, so red,
 And the red one became so pale.

For the one the red rose loved
 Her father would not countenance.
 But the one the white rose loved
 Was accepted within the hour.
 The red rose, she withered,
 With sighs and tears and hymns,
 The white rose blushed so red, so red,
 While the red rose grew so pale.

Nej, saa blev Far skam bange
 og maatte til med ja, aa ja!
 Og saa klang glade Sange
 til bryllupsskudd, hurra!
 Og snart sprang mindre Roser, ja,
 paa Sko og bitte Hoser, ja,
 den rødes de var hvide,
 men den hvides alle rød'!

23 Odalisen synger, EG 131 (C. Brun)

Nu synger Solen i Asiens Dale,
 Bjergene gløde;
 nær Bosp'rus blomstrer i Sultanens Sale
 Roserne røde;
 I Øjet tindrer den fallende Dug,
 sødt Barmen hæves ved Hjertets Suk,
 ved Hjertets Suk for Soliman.

Nu kysser Solen de fjernere Tinder,
 Bølgerne funkler;
 her trædes Dansen af dejlige Kvinder
 med Øjne dunkle.
 Lad Himlen hylle sit Hoved til,
 her blusser Blodet med evig Ild,
 med evig Ild for Soliman.

Halvmaanen glimter og Stjernerne tændes
 i Allahs Rige;
 hun bliver saa hed mens Dansen endes,
 den Lykkelige
 der drikker et Drag af hans Læbes Strøm
 og drømmer en Nat den saligste Drøm,
 den saligste Drøm med Soliman.

No, and father became deeply ashamed
 And finally said yes, said yes!
 And so joyful songs were heard
 To the tread of a wedding dance, hurrah!
 And soon little roses appeared
 With shoes and stockings,
 The red rose's were white,
 And the white rose's were all red!

The Odalisque

Now the sun sings in the valleys of Asia,
 The mountains glow;
 Near the Bosphorus in the Sultan's palace
 Red roses bloom;
 In its eye the falling dew glistens
 And the bosom heaves as the heart sighs
 As the heart sighs for Suliman.

Now the sun kisses the distant spires
 And the waves glitter;
 Here lovely women tread the dance
 With dark eyes.
 Let the heavens salute their chief,
 Here the blood burns with an eternal flame,
 An eternal flame for Suliman.

The crescent moon glows and the stars are lit
 In Allah's kingdom;
 She grows so warm as the dance ends,
 The happy one
 Who drinks a draft of the flow from his lips
 And dreams one night the most blessed dream,
 The most blessed dream with Suliman.

24 Paa Hamars Ruiner, EG 140

(Aasmund Olavsson Vinje)

Vi står og synger på Hamars Grav,
 hvor Neslen gror under Foten,
 selv Minnesteinen er broten av
 og Alting rubbet med Roten.
 At Storhed her var svundet hen
 ei Nogen drøyme skulde,
 hvis Kirkens Bogar ei stod igjen,
 som Kjæmpens Knokar af Mulde,
 som Kjæmpens Knokar af Mulde.

Men Hedemarken er like rik,
 med Blomsterkrandse kring Panden,
 og Mjøsens smiler i hver ei Vik,
 som før den gjorde mod Stranden.
 Og Furnesfjordens Leik og Lag
 vi sjaa men kan ei skjeldre;
 den ligger end den dag i Dag
 som Drikkehornet til Veldre,
 som Drikkehornet til Veldre.

Og enno ringer sig Akers Vik
 saa væn, som nogen er fænne,
 og Vang og Stange dei ligg lik
 eit Elskovs Smil ikring Munnen.
 Og up fra Mjøsens dybe Grund sig hæver Helgeøya;
 den er så rik, den er så rund,
 den er som Barmen paa Møya,
 den er som Barmen paa Møya.

25 Jenta, EG 141

(Aasmund Olavsson Vinje)

Ver ikkje so modlaus, unge jenta,
 og tak ikkje livet hardt,
 du tarv ikkje længe på guten venta;
 med eldande auga bjart,
 kjem han vel til deg snart
 femnande i ein fart.

On the Ruins of Hamar

We stand and sing at Hamar's grave,
 Where the nettles grow under our feet,
 The gravestone is broken
 And everything has been destroyed.
 That greatness was once in this place
 No one could dream of,
 If the vaults of the church had not remained
 Like the hero's bones,
 Like the hero's bones.

But the heath is just as rich
 With garlands of flowers round its head,
 And the gulls laugh in every creek
 As once they did on the beach.
 And the life of the Furnes fjord
 We can see but cannot depict;
 It lies there day after day
 Like the drinking horn in Veldre,
 Like the drinking horn in Veldre.

And still the Sound of Aker winds,
 As lovely as ever was seen,
 And meadows and copses lie there
 Like a passionate smile on the lips.
 And up from the rocks rises the island of Helge;
 It is so rich and it is so round,
 It is like a maiden's breast,
 It is like a maiden's breast.

The Lass

Be not so sad, young maiden,
 And do not take life so hard,
 You won't need to wait long for the lad;
 With fire-bright eyes,
 Surely he will soon come to you
 And embrace you right away.

Livet er rikt, i rosor det ringas,
du ser mot eit draumfullt land;
men hjarta må roleg i bringa tvingas
med heile sin ungdoms brand,
teiarde om det fann
den som det varmest vann.

Livet og håpet kan aldri ljuga,
når det er av rette gjerd;
om draumen med svevnen for sol må fljuga,
du tankar i dagen fær,
smilande då du ler,
hugsande draumen kjær.

Skulde du lysti og leiken tapa
med ungdomsblomen på kinn;
for verdi du kan deg ein himil skapa:
du meire og meire vinn,
berre deg sjølv du finn,
betre enn guten din.

Life is rich and is wreathed in roses,
You look towards a land of dreams;
But force your heart to be calm in your breast,
With all its youthful fire,
Remaining silent if it found
The one it so warmly won.

Life and hope can never lie
When they are rightly made;
If dreams, along with sleep, must flee the sun,
Daytime will bring you thoughts,
And happily you smile,
Remembering the dear dream.

And should you lose the game
Along with the blush of youth on your cheek,
You can still make yourself a heaven;
You will get more and more,
As long as you find yourself,
Rather than your lad.

26 Til Generalkonsul Chr. Tønsberg

EG 136

(Text: J. Bøgh)

Du sidder i Mindets Lund
og ser tilbage, du Gamle.
Nu har du en fredet Stund,
nu kan du det Svundne samle:
det suser omkring
i boltende Ring
og nynner en Sang, vil du høre?

Den klinger med Fjeldslaats Klang,
du kjender nok Melodien,
saamangen en Gut den sang
en Kveldstund paa Sæterstien,
fra Fjeld og fra Fjord
i manende Ord
den tegner et "Folkelivsbilled".

To Chr. Tønsberg

You sit in memory's meadow
And look back, old man.
Now you have a moment's peace,
And and mull over what has passed:
It all whirls around
In a gyrating circle
Humming a song – would you hear it?

It echoes the sounds of the hills,
You will recognize the tune,
That many a lad sang
Of an evening on the path to the farm,
From the hills and from the fjords
In challenging words
They paint a picture of Norwegian life.

Men Sangen vokser i Magt,
frem nye Billeder rinder;
de staar i en fager Pagt
med Landets sejrende Minder:
dit freidige Mod i Breschen jo stod
da Folket fik "Norges Historie".

Den gaar med en Understrøm
af dybe, dirrende Strænge,
som tolker en Ungdomsdrøm,
du drømte fagert og længe:
af Elsk til vort Land du tappert holdt Stand
begeistret i Gjerningens Yrke.

Men hvad der i Kveld gir Skin,
og tænder oss Festens Kjærlige,
det gaar fra dit lyse Sind;
det slaar i det varme Hjerte.
Vi som staar dig nær, vi ved hvad du er
i Kjærlighed, Troskab og Sandhed.

Du sidder i Mindets Lund,
og ser tilbage du Gamle;
i Kveldens dæmrende Stund
de svundne Minder sig samle!
Gid Kveldstundens Fred, for Alt det du stred
end længe dit Sind maatte Kvæge!

But the song grows in strength,
And new images run up;
They form a colourful pact
With the country's victorious memories:
With noble courage in the breach you stood,
When the people gained 'Norway's Story'.

There flows an undercurrent
Of deep, vibrating strings,
That narrates a youthful dream,
That you dreamt fine and long:
From love for our land you held your ground,
Inspired by the profession of deeds.

But what is it that shines in the evening,
And lights the mood of the party,
It emanates from your bright spirit;
It beats in your warm heart.
We who are close to you, we know what you are
In love, faith and truth.

You sit in memory's meadow,
And look back, old man;
As evening falls upon us
Forgotten memories crowd upon you!
May the peace of the evening, on all you fought for,
Long spread its balm.

Fire Romancer af Chr. Winther, Op. 10

1. Taksigelse

Jeg takker dig for hver en Stund,
naar du med Øje og med Mund
helbredede mit Hjerte,
og fik min Kummer lagt i Blund
og fried' mig fra Smerte.

Jeg takker dig for hver en Gang,
du fik mig vakt til Liv og Sang
og tændt mig Lys i Tanken,
saa jeg mig let fra Mørket svang
med salig Hjertebanken.

Four Songs by Chr. Winther

1. Thanks

Receive my thanks for ev'ry time
Your lovely eyes and lips sublime
Assuag'd my spirit's sorrow,
And like the sun in summertime
Renew'd me for the morrow.

Receive my thanks for ev'ry day
You chas'd my gloomy thoughts away,
And lit the lamp of gladness,
Whose bright and sparkling, happy ray
Then banish'd ev'ry sadness.

Jeg takker dig for hver et Blik,
som venligt mig imøde gik,
lig Duft med Sommervinden,
og favned' om en Lægedrik
mig Glædens Blomst paa Kinden.

Jeg takker dig for hver et Fjed,
du vandrede, mens jeg gik med
og støttede med Armen
din Arm, som Hjertet blusser ved,
og fik min Del af Varmen.

Jeg takker dig for Alt i Alt,
for hvert et Solglimt, der mig faldt
Haab fuldt om Morgenrøden;
du har mig jo din Sanger kaldt,
det bliver jeg til Døden.

2. Skovsang

Der sad en Fugl paa Bøgekvisst,
den sang saa kjønt i Lunden,
den lytted til mit Hjerter vist,
og sang det efter Munden.

Og Hjertet var saa frit og glad,
at det var intet Under,
om Begges Sange fulgtes ad
og gav sig gode Stunder.

Lun streifed Luften henad Mark,
mens Solen gik sin Bane,
tvers over dunkelgrønne Park
der gled den stille Svane.

Den smaa Kjærminde smilede ømt,
med Øjet fyldt af Duggen
og røbed, hvad den havde drømt
den Sommernat i Vuggen

Til Gæst hos Kløvret Humlen gik
alt i sin lodne Kofte;
muusvaagen svæved som en Pril
højt under Himlens Lofte.

Receive my thanks that with your smile
My willing heart you did beguile,
Like tender springtime flower;
Then, innocent as any child,
My face with kisses shower.

Receive my thanks for quiet talks,
For ne'er forgotten mountain walks,
When I, the danger heeding,
Did help you over jagged rocks,
And feel your heart fast beating.

My song I sing now thankfully
For ev'ry touch so lovingly
Bestow'd at sun's ascending;
'Your singer' you have chrisen'd me,
I'll sing until life's ending.

2. Woodland Song

Upon a branch a little bird
Its song was sweetly singing;
The song it must have overheard
That in my heart was ringing.

So happy was my heart that day,
It's surely not surprising
Our songs should harmonize that way,
Glad moments realizing.

Its daily journey through the sky
The sun intently cover'd,
As on the pond that lay nearby
A swan serenely hover'd.

The bud was wet with dew, it seems,
As though it had been weeping;
It smil'd and told of happy dreams
Last night when I was sleeping.

The shaggy-sweater'd bumble-bee
Went calling in the clover;
So high above one scarce could see,
An eagle hover'd over.

Jordbærret, duftende og rødt,
imellem græsset blinket;
fra Hybenbusken Rosen sødt
med Elskovsblik mig vinked.

Og der var Nok at kvæde om
for den, der kunde kvæde,
og Tanken gik, og Tanken kom,
saa det var rent en Glæde.

Vi sang og jubled op og ned
i Løb og Triller klare,
og mente, den Livsalighed
vel evigt kunde vare.

Men op fra Horisontens Kyst
sig vælted Skyer vilde;
da Fuglen tav, – og i mit Bryst
der blev det ogsaa stille.

3. Blomsterne tale

Fra Vinterens Kulde vi komme herind
for ydmygt, du Hulde! at kvæge dit Sind.
Vi kan ej Mirakler, men du er saa kjær,
at tage os Stakler saadan som vi er.

Vi kunne ej sjunge, som Fuglen i Luft,
vi bruge som Tunge vort Smil og vor Duft.
Vi die, vi sanke ved Moderens Bryst
saa mangel sød Tanke, til Vemod og Lyst.

Og det kan ej fejle, paa duftende Strøm
kan Smerten hen sejle en Stund som i Drøm.
Fra Vinterens Kulde vi vandre herind
for yndigt, du Hulde! at kvæge dit Sind

4. Sang paa Fjeldet

I Aftenens Glans mon gløde
Bjergenes Krop.
Og Fuldmaanen hist! den røde;
hæver sig op;

The rip'ning berries, plumb and red,
'Midst verdant leaves were gleaming;
A rosebud sweetly rais'd its head
And set my soul a-dreaming.

So much there was to waken song
In souls inclin'd to singing,
Such joyful music all day long
Throughout the grove was ringing.

So much there was to waken song
In souls inclin'd to singing,
Such joyful music all day long
Throughout the grove was ringing.

But as we danc'd we scann'd the west
And lo! Dark clouds abounded;
The birds grew still, and in my breast
A song no longer sounded.

3. Song of the Flowers

From wintertime's coldness we greet you, dear friends,
Forgive us our boldness, we'll soon make amends.
Though we can't work magic, we'll do what we say:
We'll banish the tragic and summon the gay.

You'll not hear us singing like birds in the air,
The gifts that we're bringing are fragrances fair.
We know the deep longing that lurks in our breast
When memories thronging disquiet your rest.

Our fragrance will banish all longing and pain,
Like dreams they will vanish and ne'er come again.
From wintertimes's coldness we greet you, dear friends,
Forgive us our boldness, we'll soon make amends.

4. Song on the Mountain

The evening sun is shining,
Mountains loom high;
A round autumn moon is climbing
Up in the sky.

I Dalen er Alt saa mørkt og tyst.
 Sødt Kilderne kvæge Kildens Bryst,
 Orangen højt, den søde,
 sig vugger i Træets Top.

Forsigtigt mit Æsel træder
 Kløftbroens Bræt.
 Til Fodret han alt sig glæder,
 Foden er træet.
 Han støder sin Røst i Luften hen.
 Det klinger fra Bjerg og Dal igjen;
 han ryster Trensens Kjæder,
 og spidser sit Øre net.

Selv langsomt Foden jeg flytter,
 stejl er min Gang;
 mod Fjeldvæggen Haanden støter,
 Stien er trang.
 I Vinhangen brænder rødt et Baal,
 der venter mig huldt min Længsels Maal.
 Jeg ved jo, híst hun lytter,
 og hører nok alt min Sang.

De sortbrune Øjne tindre
 Stjerneerne lig.
 De sige mig "Hjertets Indre
 brænder for dig."
 Højt lyder Kapellets Klokkeklang,
 da nynner hun fromt den Aftefang:
 Madonna, huldt du lindre
 min Længsel evindeligt.

O! Nina, min unge Kvinde!
 Liflig og varm!
 Snart skal jeg omkring dig vinde
 kraftigt min Arm.
 Trygt kysser jeg Læbens Rosenblad,
 som skulde vi aldrig skilles ad:
 og Morg'ens Sol skal finde
 os slummrende Barm mod Barm.

The valley is cloth'd in shadows long,
 The meadowlarks end their happy song,
 The distant bells are chiming
 As darkness draws slowly nigh.

My donkey is slowly treading,
 Over the stones;
 So weary he now is getting,
 Loudly he groans.
 His voice in the quiet ev'ning air
 Comes echoing back from ev'rywhere;
 The thought that home he's heading
 Now quickens his aging bones.

And slowly I too am climbing,
 Inching along;
 The path up the mountain winding
 Taxes the strong.
 But home where the fire is burning bright,
 The one that I love awaits the night,
 She hears afar bells chiming,
 And listens to catch my song.

Her lovely brown eyes are burning
 Like stars above;
 They tell me, 'My heart is yearning
 But for your love.'
 The church bell sounds gently through the air,
 Devoutly she hums an evening prayer:
 'Thy watchful eye be turning
 On him I am thinking of'.

O Nina, my joy enshrining,
 Precious and warm!
 Soon 'round you I'll be entwining
 Firmly my arms.
 Ah, fiercely I'll kiss your lips, and then
 We'll vow that we ne'er will part again;
 The morning sun will find us
 Still dreaming of love's sweet charms.

Tre sanger fra "Peer Gynt", Op. 23

(Henrik Ibsen)

5 Peer Gynts Serenade

Jeg stængte for mit Paradis
og tog dets Nøgle med.
Det bar tilhavs for nordlig Bris,
mens skønne Kvinder sit Forlis
på Havsens Strand begred.

Mod Syd, mod Syd skar Kjølens Flugt
de salte Strømmes Vand.
Hvor Palmen svaier stolt og smukt,
i Krans om Oceanets Bugt,
jeg stak mit Skib i Brand.

Ombord jeg steg på Slettens Skib,
et Skib på fire Ben.
Det skummed under Piskens Hieb,
jeg er en flygtig Fugl, o grib,
jeg kvidder på en Gren!

Anitra, du er Palmens Most,
det må jeg sande nu...!
ja, selv Angoragjedens Ost
er neppe halvt så sød en Kost,
Anitra, ak som du!

6 Solveigs Sang

Kanskje vil der gå både Vinter og Vår,
og næste Sommer med, og det hele År,
men engang vil du komme, det ved jeg vist,
og jeg skal nok vente, for det lovte jeg sidst.

Gud styrke dig, hvor du i Verden går,
Gud glæde dig, hvis du for hans Fodskammel står.
Her skal jeg vente til du kommer igjen;
og venter du histoppe, vi træffes der, min Ven!

Three Songs from 'Peer Gynt'

Peer Gynt's Serenade

I locked up my Paradise,
And took the key away.
A northerly breeze bore me!
While lovely women wept
For their loss on the shores of the sea.

South, to the south the keel flies
Through the salt waters of the sea.
Where lovely palms sway so proudly,
Circling an ocean bay,
There I burned my boats.

I stepped aboard the ship of the plains,
A four-legged ship.
Beneath my whip it foamed along;
I am like a migrant bird;
I chirp upon a branch!

Anitra, you are the sap of the palm tree;
Indeed you are!
Cheese of the angora goat itself
Is not half as delicious,
As you are, Anitra!

Solveig's Song

Perhaps both winter and spring will pass,
And next summer too and all the year;
But some time you will come, I am sure;
And I shall wait because I promised you.

May God support you wherever you are!
May God give you joy, if you are standing at his feet!
I shall wait here until you come again;
And if you're waiting up above, I'll see you there, my friend!

7 Solveigs Vuggevisse

Sov du, dyreste Gutten min!
 Jeg skal vugge dig, jeg skal våge.
 Gutten har siddet på sin Moders Fang,
 De to har leget hele Livsdagen lang.
 Gutten har hvilet ved sin Moders Bryst
 hele Livsdagen lang. Gud signe dig, min Lyst!
 Gutten har ligget til mit Hjerte tæt
 hele Livsdagen lang. Nu er han så træt.
 Sov du, dyreste Gutten min! Sov! Sov!
 Jeg skal vugge dig, jeg skal våge. Sov! Sov!

”Rejseminder fra Fjeld og Fjord” af Holger Drachmann, Op. 44

8 1. Prolog

Jeg ved ej hvad der rører sig
 så sølsomt i mit Bryst;
 mon Kvinden, som sig venter,
 sitrer i samme Lyst:
 en Anelernes Gysen
 med stille Brand i Kind,
 og så med Et,
 så skjærer Lykken
 som en Jubel ind.

Jeg ved ej hvad der fører mig
 i disse Verdner ind;
 hvad har jeg vel til fælles
 med Snefond og med Tind:
 Jo, jo, mit eget lille
 fast uselige Jeg,
 o Fjeldeskjød vil ind
 og blive Foster hos dig.

Og når dit Hjerte rører sig,
 så slår det i mit Bryst,
 vi To, som samme Verdner
 sitrer i samme Lyst.

Solveig's Cradle Song

Sleep, my dearest boy!
 I shall rock you, I shall hold you.
 The child has sat on his mother's lap
 Playing all the livelong day..
 The child has lain on his mother's breast
 All the livelong day. God bless you my dearest!
 The child has lain close to my heart
 All the livelong day. Now he is so tired.
 Sleep, my dearest boy! Sleep, sleep.
 I shall rock you. Sleep, sleep.

‘Reminiscences from Mountain and Fjord’ by Holger Drachmann

1. Prologue

I wonder what is stirring now
 So strangely in my breast;
 Does she whom I am seeing
 Tremble to greet her guest?
 A vague anticipation
 Is burning deep within;
 Then all at once
 The jubilation,
 Like a shout, breaks in.

I know not what is calling me
 These snowy peaks to climb;
 My soul is not accustom'd
 To visions so sublime.
 And yet I hear them calling
 As high above they loom:
 ‘You are of us; come in
 And be reborn in our womb!’

Ah, then your heartbeat day by day
 Would be my heartbeat too;
 My weary soul would quicken,
 Trembling with life anew.

En strøm af Renhed stræber op
højt over Bræ og Tind,
og gennem Elvens Hulken
som en Fødselsjubil ind.

9 2. Johanne

En Fillehytte var dit Bo,
dit Udstyr var kun ringe
ej Får, ej Svin, ej Hest, ej Ko,
du magted med at bringe;
du boed højt på Fjeldets Rund,
du stod kun lavt, så sagde hun,
din stoute Rivalinde.
Du bar fra Fjeldet ned til ham
din Kjærlighed og så den skam;
som Godt-folk kunde finde.

En Fuglerede var dit Bo,
din Medgift der du lagde:
det var ej Kalv, det var ej Ko,
men efter hvad man sagde
det var en Jenteunge rund,
en dejlig Glut så frisk og sund,
som Nogen kunde finde,
hun kom med Sol, hun kom ved ham,
hun kom fra Gud, er det en Skam,
for nogen jord-født Kvinde.

Velsignet du, som gik til ham
og gav ham, hvad du ejed:
som Bygdehån og Jenteskam
på Hjertets Vægtskål vejed
og fandt at Skålen vipped op
imod den Hytte, på hvis Top
den gule Græstørv luer:
Velsignet du, hvis smil er bredt,
hvis Sjæl er ren og Hjertet hedt
mer end hos mange Fruer.

Around your peaks a river flows,
A stream of purity;
It answers ev'ry longing
With a shout of jubilee.

2. Johanne

Your dwelling was a mountain shack,
Your furnishings were scanty;
No cow, no sheep, no hay to stack
Beside that humble shanty.
High, high upon the mountain's height
You liv'd alone, yet felt the slight
Of gossip's vicious chatter;
Because you were of humble birth
They counted you of lesser worth,
As if their view could matter!

They said you dar'd to spend the night
With him who never married;
Soon tongues were wagging with delight
Because a child you carried.
By pious people now revil'd
Alone you bore your little child,
And fill'd her life with caring.
She could not bear her father's name,
But let none dare to call it shame:
God's image she was bearing!

I honour you, o maid forlorn,
For loving and for giving;
You paid the price of cruel scorn
To give the gift of living.
What matter if the murmur'ring crowd,
So arrogant, so smugly proud,
Defile the air with jeering?
Your heart is warm, your soul is pure,
Your smile sincere, your vision sure:
Just live and love unfearing.

10 3. Ragnhild

Å, der var en Jente
som vi så om bord,
alt det velbekjendte
fik da nye Ord.
Alt tog til at synge,
Fjord og Fjeld i klynge,
da vi drog afsted,
så vi selv sang med.

Når den Rejse endte
ved jeg ej forvist,
men den vakre Jente
bød farvel til sidst.
Da lå Fjeldet øde,
for det sidste Møde
Bølgens Mund var lukt,
Dagens Lys blev slukt.

Men i hver en Jente
da hun længst var væk
øjned jeg bekjendte
store, skønne Træk,
og bag Fjeldemuren
gjennem Alnaturen
over Sneen blå
Ragnhild grant jeg så.

11 4. Ingebjørg

Din Hånd er barket Ingebjørg,
er solbrændt, ru og rød,
den klapper Deig til sammen
og triller det til Brød,
den sørger for Turistens Tarv,
dens Ledemod har Bondens Marv,
den satte Folk mod Væggen,
ifald de kom for nær,
ifald de kom for nær.

Dit Bryst er hvelvet, Ingebjørg,
lig Bræns høje Sne,
men ingen Fjeldbestiger får
Underet at se;

3. Ragnhild

O, there was a maiden,
Ragnhild was her name;
Once I met that maiden
Nothing was the same.
Ev'ryone was singing,
Fjords and hills were ringing;
As we sail'd along,
We, too, join'd the song.

When the journey ended
I can scarce retell;
Then that lovely maiden
Bade a sad farewell.
Barren was the mountain,
Still'd was ev'ry fountain,
Dreary now the day;
She had gone away.

Now in ev'ry maiden
I behold her face,
Catch her bright eyes smiling,
Long for her embrace.
High on ev'ry mountain,
By each flowing fountain,
In each flow'r, each tree,
Ragnhild's form I see.

4. Ingebjørg

Your hand is callous'd, Ingebjørg,
From sun and wind burnt red;
It kneads the dough together
And forms it into bread.
It tends the trav'ler's ev'ry need,
But if some guest by word or deed
Should dare to get too brazen,
It knocks him in the head,
It knocks him in the head!

Your breasts are glorious, Ingebjørg,
Like glaciers white and bold;
But no poor mountain climber
May those wondrous breasts behold.

som Fjeldets Fon bag Skodden stærk,
 det drømmer bag en Blågarns Særk
 og vågner det hos Nogen,
 det er i Guttens Favn,
 det er i Guttens Favn.

Din Sjæl er nobel, Ingebjørg
 ja, ja, det tror jeg godt,
 når i en Højfjeldsverden
 Ens Børnsko blev trådt.
 Ej Sært om Alt hvad du har gjort
 og tænkt og følt blev rent og stort;
 vel mødt i Højloftsalen,
 vær hilset, Ingebjørg,
 vær hilset, Ingebjørg.

12 5. Ragna

O Ragna, hvor dog Tiden går,
 forleden var du fire år
 og dine Barneøjne så
 så dybt på mig, så dunkelblå.

Indunder Fjelde siden grå,
 et Tjern, et drømmende jeg så,
 hvori jeg fandt slet ingen Bund,
 da taled Tjernet's Pigemund:

"Her nede drømmer Livet selv;
 det næres af en rastløs Elv,
 det stiger langsomt år for år,
 tilsidst en Huldre for dig står."

O Ragna, hvor dog Tiden går...

13 6. Epilog

Vi ser på tærsklen os tilbage;
 hist ligger under skoddens rand,
 med Sollyn ud fra Snefonsflage,
 Forjettelsens Vidunderland;
 det klarer op, der står en Brand
 så klar, så lys fra Top tog Tinde;
 ja, vis os Vejen,

Beneath your blouse they chastely lie asleep,
 Conceal'd from prying eye.
 But one day they will waken
 And know the thrill of love,
 And know the thrill of love!

Your soul is noble, Ingebjørg,
 Of that I am quite sure;
 This life upon the mountain
 Has made your spirit pure.
 No wonder, then, that all you do
 And think and feel is pure and true;
 So I and my companions
 Salute you, Ingebjørg,
 Salute you, Ingebjørg.

5. Ragna

O Ragna, how the time has flown,
 How big my little girl has grown;
 But yesterday your tiny eyes
 Gaz'd up at me in rapt surprise.

Once high upon a mountainside
 A deep mysterious tarn I spied;
 It seem'd to moan so plaintively,
 And murmuring it spoke to me:

"'Tis life itself that dreams my dreams,
 Life fed by everflowing streams;
 It slowly grows, then suddenly
 A lovely maid full grown you see!"

O Ragna, how the time has flown...

6. Epilogue

One final longing look we savour:
 'Neath swirling fog the mountains stand;
 Faint rays through windblown snow now waver
 Across this glorious wonderland.
 The clouds disperse; behold a fire
 From ev'ry snowcapp'd peak is gleaming;
 Show the pathway we desire;

til vi kan vort Selv så rent som dit gjenfinde,
om Lykken end blir nok så tynd,
o Jotunheim du viser Vejen;
"auf der Alm, auf der Alm, auf der Alm
da gibt's ka' Sünd!"

Farvel du Verden, i hvis Skygge
der gløder et elektrisk skjær,
hvor forklaerte Ånder bygge
Kapeller op fra grønne Brær.
Når fjærnt fra dig enhver især
sin Kirke for sin Andagt søger
når vi kanske blandt Skovens Trær
slår op Naturens Salmebøger,
så nikker En: begynd, begynd,
o Tvindehaug, dig gjelder Teksten:
"auf der Alm, auf der Alm, auf der Alm
da gibt's ka' Sünd!"

The way that leads to life's redeeming.
Though happiness may lack within,
O Jotunheim, you know the secret:
'In the hills, in the hills,
In the hills there is no sin!"

Farwell, thou world within whose shadow
Bright visions shine eternally,
Where ev'ry slope and ev'ry meadow
A haven for our souls may be.
This hallow'd place will ne'er forget,
Though other gods claim our devotion;
We'll humbly bow, rememb'ring yet
The thrill of nature's own emotion.
Then comes a cry: Begin! Begin!
O Tvindehaug, we hear you calling:
'In the hills, in the hills,
In the hills there is no sin!"

Seks Digte af Holger Drachmann

Op.49

[4] 1. Saa du Knøsen, som strøg forbi

Saa du Knøsen, som strøg forbi,
Skælmen med tindrende Øjne?
Tror du hans Fart blev standset, fordi
hans Fødder var nøgne?
Tror du hans Stemme er hæs og raa,
fordi han ikke har Kappe paa?
Hør hans Stemme og se hans Gang;
der staar Røg af hans Fjed, der er Ild i hans Sang.

I Morgenluften saa frisk og sval
svajer de grøne Kranse,
Skoven blev bygget til Dansesal;
kom, lad os danse!

Tør du vel flætte dit Trin i mit,
da er mit Hjærte til Hansdag dit;
Dagligt Brød giver daglig Kiv,
følg mig paa Farten og vær min Viv!

Six Songs by Holger Drachmann

1. Tell Me Now, Did You See the Lad

Tell me now, did you see the lad,
Barefoot and tan, with eyes gleaming?
Do you suppose that handsome young lad
Of riches is dreaming?
Or that he suffers in summer's heat,
Or wants shoes and stockings upon his feet?
Hear him sing as he strides along,
There's a spring in his step, there is fire in his song.

In morning breezes so fresh and cool
Sunlight on leaves is now glancing;
Come, dance with me here by the sparkling pool;
Time for romancing!

Come, we'll go wandering far and wide,
On Midsummer day you shall be my bride;
Daily bread begets daily strife,
Follow me now and become my wife.

Kom, Du brune Pige, kom,
vort Bryllup skal staa i det Grønne,
vi agter den Snak og de Andres Dom
værd kun en Bønne!

Saa du Magisteren, tynd og bleg?
Han rynkede Næsen af vor Leg.
Lille Magister, lad se din Arm!
Den spænder jo ej om en Piges Barm!

Mit Navn er Gotfred Springforbi,
Vildtet det er mine Frænder.
Tror du min Fod er nøgen, fordi
jeg ikke har Venner?

Raakalven skaffed mig Støvler vel,
fald jeg nænned at slaa ham ihjel;
Men jeg klæder mig ej ved en Andens Trang,
jeg er let om mit Hjærte og let i min Gang.

15 2. Vug, o Vove

Vug, o Vove, med varsom Hånd
Båden, hvori vi glider
stryg den, Strømme, med kjælen Hånd
over de buttede Sider;
Kunde jeg selv klappe den Glut,
som sidder på Toften og nynner,
over Kindernes Hvælv blot en flygtig Minut,
jeg arme forelskede Synder;
O da skulde min Stemmes Klang
vække al Vellyd, som slummer i Skoven,
smeltende hen i en Kjærlighedssang,
med Nymfen, med Ekko på Skrænten
ved Strandkildevoven.

Flyt dig, Fagre, foruden Frygt
hen ved din Sangers Side;
Dig har min daglige Længsel søgt,
fulgt dig på Gang under Lide.
Er du ej selv ramt af den Gud,
som gav mig de sejrende Kræfter?
Ak, Barmens Hvælv,
som vider sig ud under Sukket,
mit Udsagn bekræfter.

Yes, come, my love with the golden hair,
Though treasures I own not many;
The vows that we speak in the open air
Won't cost a penny!

Look at that fellow so thin and pale,
He frowns as we frolic o'er hill and dale.
Hey, sullen fellow, your wrinkl'd arms
Never encircel'd a maiden's charms.

My name is Godfrey Springalong,
Brother to all that is living;
Hatless, unshod, I warble my song,
Ah, life is forgiving!

Deer could provide some fine boots for me,
But then I'd have to kill them, you see,
And I won't harm my friends who have done no wrong.
With a heart fill'd with joy I'll keep singing my song.

2. Rocking, Rocking on Gentle Waves

Rocking, rocking on gentle waves,
Over the water gliding;
Softly caress us, O lapping waves,
Fragile this boat that you're guiding.
Timid am I, longing am I
To touch my beloved's soft shoulder;
Perhaps I will try, perhaps she will sigh,
O God, how I wish I were bolder!
Ah, for then would my voice resound,
Rousing the woodlands to clapping and singing,
Filling the air with a ravishing sound,
The mountains would echo with music
O'er still waters ringing.

Come, sweet maiden, O come to me,
Quiet my eager yearning;
You alone have I long'd to see,
Ah, how my ardour is burning.
Say that it's true: also in you
The river of passion is flowing;
The look in your eyes
Of happy surprise
Reveals an affection that's growing.

Kom da, jeg klapper min hvide Hind;
 sænk kun dit Hoved,
 jeg skygger det over med Kappen
 mens Stjernen tænder sit Skin,
 og Frygten er flygtet med Sol
 og Undseelsen sover.

Nyd da Nat, hvad, for Nuet skabt,
 glemmer de flygtende Timer;
 tag de To, i din Tryghed tabt,
 til Daggrøets Klokke kimer.
 Skjul dem, til selv, vakt ved det Gys,
 som sitter i Morgenstunden,
 imod Himlens Hvelv, mod det stålblanke Lys
 de sitrer, blændet fra Blunden.
 End er de trygge, langs Skovsøens Rand
 hviler i Morgnen den blege Dryade.
 Så vågner Ekko og mælder på stand,
 at Natten er endt,
 at Diana med følge vil bade.

3. Vær hilset, I Damer

Vær hilset, I Damer, langs Højsalens Bænke;
 hvad vover jeg farende Svend?
 Hvad drister min Fod sig,
 hvad trøster mit Mod sig,
 på hvad tør min Tanke vel tænke?
 At drikke den Vin
 som I lader mig skjænke,
 at lægge min Hånd i den fangende Lænke,
 sig: er det ej hovedløs Sag?
 I ser mig i aften, I så mig i dag;
 at komme og gå er den Farende Sag.
 Så væver vi Vadmøl og lægger det sammen,
 de Store sågodt som de Små,
 og danser og synger i Fællig og Gammen:
 vi væve det Vadmøl og lægde det sammen,
 og lade så Skytterne gå
 og lade Skytterne gå.

So, allow me to touch you, sweet dove,
 Lay your fair head
 On my shoulder and slumber;
 All through the night I will hold you, my love,
 Our shyness will vanish 'neath darkness
 And stars without number.

Blessed darkness, thou lovers' friend,
 Delay now the coming of morning;
 Let thy mantle on us descend,
 Our love with thy peace adorning.
 Hidden by thee, O let us see
 Together the sunlight's first gleaming,
 As the black of the night yields to dawning faint light,
 And we awaken from dreaming.
 See how we're smiling, still sav'ring the night,
 Wrapped in darkness the dryads are sleeping;
 Then wakes the echo with morning's first light,
 So boldly proclaiming:
 The sun its appointment is keeping.

3. Kind Greetings, Fair Ladies

Kind greetings, fair ladies all gather'd around me,
 Pray, what are we weaving today?
 At what are we aiming,
 What triumphs acclaiming?
 Just why do you mutely surround me?
 To drink of your wine,
 That would only confound me,
 To yield once again to the fetters that bound me,
 So: you understand my dismay?
 You see me this evening, you saw me all day:
 To dart to and fro is my natural way.
 Thus toing and froing our cloth we are weaving,
 How rich or how poor we may be;
 We dance and exult in the joy of achieving,
 As toing and froing our cloth we are weaving,
 And letting our shuttles go free,
 Letting our shuttles go free.

Hør, Tonerne kalde; forlad Eders Bænke
 og følg kun den færende Svend!
 med ham er hver Glæde
 i aften tilstede
 for uden al Arglist og Rænke.
 Han fører jer Dans,
 når I blot vil betænke,
 I fanger ham ikke i Bånd eller Lænke,
 han tåler, som Fuglen, ej Åg.
 I bandt ham for ofte, til sidst blev han klog:
 tilgiv ham, men Tanken må have sit Sprog.
 Så væver vi Vadmel og lægger det sammen,
 en Skytte er Svenden som Få.
 Hvor herligt at synge i Fællig og Gammen:
 at væve det Vadmel og lægde det sammen,
 og lade så Skytterne gå
 og lade Skytterne gå.

17 4. Nu er Aftenen lys og lang

Nu er Aftenen lys og lang;
 Kom, min Kjerlighed!
 fyld mit glade Bryst med Sang
 ved Havets tavse Bred.
 Ved de dæmrende Strande en Pigeflok
 hviler sig ventende ved jeg nok
 på Elskerens Barkarole.
 Klinger, I Streng! og hjælp mig med
 at tage de Piger i Skole.
 Hvorfor fik I, kjære Bøm,
 disse Øjne, som
 næppe fæstes på os,
 før straks vi sadler om.
 Sad vi forhen til hest med den vilde Jagt,
 føres vi nu, som i Lænker lagt
 omkring i sværmende Drømme.
 I gør Rytteren spag og from
 og leder hans Hest ved Tømme.

Komme vil for vist den Stund
 o, min Kjerlighed!
 da hans blege, bange Mund
 røve vil jer Fred.

The music is calling, it's time now for dancing,
 Come follow my lead 'round the hall;
 I promise you pleasure,
 Each moment you'll treasure,
 And pranks as the evening's advancing.
 I offer to you
 Now the truth most entrancing:
 I never let fetters intrude on romancing.
 I am like a bird on the wing:
 Too often you bound me, too often did cling,
 Forgive me, but now I'm immune to your sting.
 So toing and froing our cloth we are weaving,
 A shuttle's a swain, I agree;
 How gladly we sing of the joy of achieving,
 As toing and froing our cloth we are weaving,
 And letting our shuttles go free,
 Letting our shuttles go free.

4. Now Is Evening Light and Long

Now is evening light and long;
 Come love, come to me!
 Fill my happy heart with song
 Beside the quiet sea.
 By the shimmering strand throngs of maidens fair
 Eagerly wait in the evening air
 To hear a lover's soft crooning.
 Play, o violins, ah! Now let us conspire
 To move those fair maidens to swooning.
 Tell me, maidens, tell me true:
 Whence those flashing eyes?
 Favour'd by one glance from you
 Our boldness quickly dies.
 Though we cherish'd the joys of the merry chase,
 Meekly our bondage we soon embrace,
 Bewilder'd, confus'd and confounded.
 Yielding the reins, we abandon the race,
 Grow gentle with kindness surrounded.

Soon the moment too must come,
 O, my ecstasy!
 When in our Elysium
 You will yield to me.

Når I synkende for Eders Fod ham ser,
hjelper ej Flugt og Forstillelse mer;
I rejser ham med Eders Hjelper.
Klinger, I Streng! og hjælper mig med
at vise, hvor Legen ender.

18 5. Jule-Sne

Jeg vandrer gennem Skoven ved Juletid:
der falder Sne fra oven så vinterhvid,
så vinterhvid den frosne Dug
neddrysser lydløst, Fnug ved Fnug,
og smelter på min Hånds den varme Flade,
mens Foden træder mellem visne Blade.
Jeg ser på Hånden de tårer stå
det er som en Hulkens jeg hørte:
nu blir vore Minder, store og små,
gennem Skoven for Vinden førte.
Skal Alt da hvirvles for Vintren hen,
skal Sorg og Adskillelse råde?

Nej, Julesneen er Menneskets Ven,
den gemmer hans dybeste Gåde.
På hånden et Fnug, en Dråbe så hed,
vi stirrer mod tindrende Blikke:
en Tåre, som gennem vor Tanke gled
ak! andet er det vel ikke!
Men krymper vi os under Verdens Nød
mens Tiderne ældes og strænges:
den frosne Tåre, den falder så blød,
på Alt, hvad som savner og længes.

Jeg vandrer gennem Skoven ved Juletid:
der falder Sne fra oven så forårslid;
så forårsmildt de bløde Fnug
i Faldet smelter som en Dug,
der nådigst alle skjulte Spirer væder,
mens alle Minders Kilder sagte græder.

When I kneel at your feet and confess my love,
We will hear singing from heav'n above,
In voices ethereal blending.
Play, o violins, ah! Now let us conspire
To follow this game to its ending.

5. Christmas Snow

O'er wooded hills I wander, 'tis Christmastide;
Disturbing thoughts I ponder as snowflakes glide.
The hoarfrost gleams in winter sun;
Soft snowflakes falling one by one
Soon melt upon the hand I hold outspreading;
On straw and wither'd leaves my feet are treading.
The melting snowflakes are winter's tears,
The wind is the sound of her sighing;
They echo our spirits' innermost fears:
That the end of all life is dying!
Must all surrender to winter's wind?
Bides aught but affliction and sorrow?

No, winter's snow to our souls is akin,
Concealing the hope of the morrow.
A flake on the hand, a droplet so warm,
Ephemeral visions of sadness,
Have burden'd our spirit with such alarm;
Ah! Let us leave this dark madness!
If pity and care for the human plight cause
Gloom and despair to come thronging,
Recall the snowflakes so fluffy and white
That cover all sadness and longing.

O'er wooded hills I wander, 'tis Christmastide;
Disturbing thoughts I ponder as snowflakes glide.
The hope of spring is in the air,
Soft snow is melting ev'rywhere.
The hidden seeds of life soon end their sleeping,
As souls immers'd in gloom are softly weeping.

19 6. Foraarsregn

Det klinger som fra fine Instrumenter,
og bøjer du det grønne Blad til Side
saa ser du Parkens Alfer, hvor de glide
med spæde Hænder over Strængelegen.
O Strængeleg! Min Ungdoms dyre Minde!
Da gik jeg som berust af Vaarens Bad
og sang hen for mig selv saa sjæleglad
og lyttende stod Busk og Blomst og Blad
mens Fuglen flagred til sin Elskerinde.

Det klinger nu som da fra fine Streng,
det suser sagte gennem spæde Blade:
Se Busken ryster sig og en Kaskade
af Perle-toner triller over Gruset:
Jeg følger Taarer selv til Regnens Toner.
Kom, kom hver Alf, som skjuler sig bag Blad,
den Foraarsregn gør sund, gør sjæleglad,
omend en Vemod dirrer i det Kvad,
som Træet nikker til med tunge Kroner.

20 Simpel Sang, EG 147

Naar trofast, varm og redeligt jeg bejle vil til dig,
da er det vel tilstedeligt, du gives hen til mig.
Og alle Landets Piger smaa skal syngne denne Sang,
jeg tænkte den jo forudm, nu kom den først paa Gang.

Jeg tænkte den, da Søen slog sin Bølge mod mit Bryst,
saa tidt som jeg fra Øen drog
mod mangel fremmed Kyst.

Og Havets Bølger tumled sig,
og Ebben faldt og stød.

Jeg kom paa Grund med Floden, det er en farlig Leg.

Naar Højvandsstrømmen gaar igen saa ligger Skuden der,
og ingen Hjælper naar derhen for Revler, Braad og Skjær.
Dog slap jeg fri fra mit Fortis,
det var en heldig Stund,
og takkede bevæget med Hjerte og med Mund.

6. Spring Showers

The strains of magic instruments are sounding:
Beneath each tender leaf that is appearing
The forest sprites play melodies endearing,
Their harmonies from ev'ry tree resounding.
O sound of youth! How dear the recollection!
My soul was drunk with all the joys of spring.
Ah, how my song then made the forest ring;
So happily each bush, each flow'r did sing
As woodcocks preen'd, displaying their affection.

And now again the forest sprites are stirring,
Their music whispers through the greening woodland;
The branches quivering, release a shower
Of silv'ry tones cascading on the pebbles.
My tears of gladness mingle with the raindrops.
Come, come ye sprites, 'neath tender leaves conceal'd,
Come, know the joy of April's blessed rain.
Fear not the sadness lurking, nor the pain;
Behold, the trees with swelling crowns are bowing.

A Simple Song

Since now with all my heart I long to thee the way to find,
I fain would sing a simple song, that long was in my mind.
A simple ditty shall it be, and plain in word and tone,
That every lass on shore or sea may learn its sad sweet moan.

It came to me on stormwrecked sea, when I, a youth, would roam,
With heart so free and filled with glee,
far, far from friends and home.
The waves rose o'er me, mountain high,
tossed by the raging blast,
I heard the stormy petrel's cry: my boat was sinking fast.

A sudden calm came o'er the deep; I saw the distant land:
My drifting barque then struck a reef: alas, no help at hand!
But Fortune favoured me once more:
I drifted towards the strand:
I saw my home upon the shore, I saw my friends on land.

Jeg takked i en simpel Sang som vælded fra mit Bryst,
 og hilste fra min Vimpelstang
 ud mod en bedre Kyst.
 Hos andre flyder draabevis en saadan Hjertets Sang;
 hos mig den gaar i Strømme,
 det er nu saa engang.

Og har jeg atter redelig lagt ud til frejdig Fart,
 da byder jeg beskedelig i
 Skuden dig en Part.

Og alle Strandens Piger smaa skal synge dig en Sang:
 Vi saa ham sejle ofte,
 men glad for første Gang.

”Norge”. Digte af John Paulsen, Op. 58

1. Hjemkomst

Jeg stod på dækket og jeg så
 højt over hav din stejle kyst
 med nøgne skjær og holmer grå,
 hvor mågen flager tynt.
 Hvi røres nu med ét mit sind?
 Hvi ruller langsomt over kind
 en tåre varm og lind?

Jeg kommer fra et solskinsland,
 hvor guldorangen dufter sød.
 Nu lar en fattig tågestrand
 mig glemme sydens glød.
 Å, Norge, hvor du er mig kjær!
 netop med disse nøgne skjær!
 min barndoms jo de er.

Å, tag mig i din stærke favn
 og sig mig, at du er min mor!
 Din søn, jeg altid var,
 dit navn jeg priste, hvor jeg for.
 Ja, lær mig klang, som dette hav,
 at jeg kan synge ud dit krav,
 din skald bli til min grav!

I set the sail, it caught the wind that softly stirred the sea,
 The rolling waves we left behind
 and towards the shore went we!
 And loud a merry song I sang, as gay as soaring lark,
 Till all the hills around me rang,
 while homeward sped my barque.

And now, sweet lass, I promise thee: no more I long to roam,
 If thou my bonnie bride wilt be,
 and share my hearth and home,

And let the merry lasses tell of one who loved to roam,
 Until he fell neath love's sweet spell,
 and found a wife and home!

‘Norway’. Five Songs by John Paulsen

1. Homeward

I stood on deck and watched
 High above the sea your steep shores
 With naked reefs and islands grey,
 Where the seagull silently soars.
 Why is my soul now suddenly moved?
 Why rolls so slowly down my cheek
 A teardrop warm and soft?

I come here from a sun-drenched land,
 Where golden oranges smell sweetly.
 Now a poor and misty shore
 Makes me forget the glowing south.
 Oh Norway, how I love you,
 Precisely with these naked reefs,
 Springing from my youth!

Oh take me in your powerful arms,
 And say you are my mother!
 Your son I always was,
 And praised your name where'er I went.
 Teach me to sing, just like this sea,
 So that I may sing of your rights,
 Be your bard till my death!

2. Til Norge

Du er min mor, jeg elsker dig,
dermed er alting sagt!

Du fødte mig, du plejede mig,
holdt om min barndom vagt.

Du er min mor, jeg elsker dig,
dermed er alting sagt!

3. Henrik Wergeland

Vandrer jeg i granskogen stille,
hører løvets sus, det tungsindsmilde,
bjeldeklangen, som en vemodstrille
lyde dæmpet over kjærnets vand,
da et suk i stillheden jeg fanger,
skogen sørger for sin tabte sanger,
Norges skytsånd, Henrik Wergeland!

Stolte billed på vort vårlivssage,
bolde kjæmper i de onde dage,
du, hvis stærke skuldre uden klage
tog vor byrde og til død holdt stand!
Skjønne morgenry, du signet være!
Hjertet svulmer ved dit livsdigts ere,
Norges skytsånd, Henrik Wergeland.

4 Turisten

Det dufted af gran og det ljomed fra fjeld.
På sætten sad jenten så ensom en kvæld.
Hun så just i drømme en dansende rad,
men så kom turisten så ung og så glad:
"Hej du, kan du vise mig vejen?"

Hun gav ham besked, men han stirrede kun
han stirred og glemte sit mål for sit fund.
"Det fagreste er du, jeg fandt på min sti:
Jeg orker ej længere, i kvæld må jeg bli!
I morgen du vise mig vejen!"

2. To the Motherland

You are my mother, I thee love,
And therewith all is said!
You brought me forth, you nursed me,
Guarded well my childhood.

You are my mother, I thee love,
And therewith all is said!

3. Henrik Wergeland

As I wander in the silent pine wood,
Hear the trees' whispering, so pensive and mild,
The sound of little bells, as a melancholy trill
Softly across the waters of the tarn,
I catch a sigh in the stillness,
The forest mourns its lost singer,
Guardian spirit of Norway, Henrik Wergeland!

Proud image of our beginning tale,
Bold champion in evil days,
You, whose broad shoulders without fail,
Took our burden and stood fast 'til death!
Fairest dawn, be thou blessed!
Our hearts swell at the glory of your life's epos,
Guardian spirit of Norway, Henrik Wergeland!

4. The Shepherdess

In the warm mountain breeze scented with pines
Sat lonesome a shepherdess by her hut one eve.
She dreamed of dancing amid a crowd,
As a wanderer came, so young and gay:
'Hello, can you show me the way?'

She showed him the way, but he was lost in a daze,
He gazed and forgot about his goal.
'You are the fairest I've seen on my path:
I can't go on, I will have to stay!
Tomorrow you'll show me the way!'

Han rejste ved gry. Hun stod angstfuld igjen
 og stirred ham efter, den flygtige ven.
 Mon atter han kom? Å, han lofte så smukt,
 nu svinger han hatten, nu grinden er lukket,
 men hun står alene på vejen.

5. Udvandrereren

Nu vist det våres i Norges dale,
 nu kukker gjøgen fra skogens sale,
 og hæggen dufter udover hei,
 men jeg, mit Norge, går langt fra dig!

Der er en gård ved det blanke tjernet,
 med skog omkring og med fjeld i fjernet,
 den gamle gården jeg altid ser,
 og birkeskogen mod mig ler.

Hvad gav jeg ej, om end under birken
 jeg nu fik ligge og se mod kirken
 og se mod himlen og bræns tind!
 Å, Norge, aldrig du går af sind!

I mine drømme jeg hører luren
 og bjeldeklngen og fosseduren
 og da jeg vågner med grådfuld blik.
 Å, Norge, at jeg ifra dig gik!

Jeg ser en jente ved kirkeledet,
 med sorg i øje, med bog i klædet.
 Det blyge øje jeg kjender godt;
 å, Norge, hvad har jeg dog forsmået!

Romancer og Sange, Op. 18

1. Vandring i Skoven,

(Hans Christian Andersen)

Min søde Brud, min unge Vív,
 min Kjærlighed, mit Liv!
 Kom, Maanen skinner stor og klar,
 en Stilhed Natten har,

He left at dawn. She remained, alone and afraid,
 And gazed after him, her passing friend.
 Would he return? Oh, he promised so much,
 He raises his cap, he closes the gate,
 But she stands alone by the path.

5. The Emigrant

Now spring has reached my Norway for sure
 Now the cuckoo sings in the forests,
 And Bird Cherry blossoms scent the heaths,
 But I, o Norway, am far away!

There is a farmstead by the shimmering tarn
 With woods around it and mountains behind.
 That old farm is forever before my eyes,
 And the birch woods smile at me.

What wouldn't I give, if under a birch
 I could lie and gaze at the church
 And gaze at the sky and the glacier's peak.
 O Norway, forever you're in my mind!

In my dreams I hear the lurs,
 The sound of cowbells and mountain streams.
 And I wake up with tear-filled eyes.
 O Norway, why did I leave!

I see a girl on her way to church
 With tearful eye, and book in hand.
 I know that eye, I know it well:
 O Norway, how great is my loss!

Nine Songs

1. Moonlit Forest

My sweet bride, my young wife,
 My love and my life!
 Come: the moon shines clear and bright,
 There's a stillness to the night,

en Dejlighed, en Ensomhed,
 min søde Brud, kom med!
 I Bøgeskoven gaa vi to,
 der hvor Skovmærker gro.

I denne lyse, tause Nat,
 hos Dig, min Verdens Skat,
 jeg er saa glad, saa salig glad,
 Duft, friske Bøgeblad!
 Syng, Nattergal, lys Maaneklar!
 Jeg her al Rigdom har:
 Min søde Brud, min unge Viv,
 min Kjærlighed, mit Liv!

Du er saa frisk som Bøgens Hang,
 som Nattergalens Sang,
 saa dyb som Natens stille Ro,
 her hvor Skovmærker gro,
 hvor maleriske Bøge staa,
 og vi ved Maan'skin gaa:
 Min søde Brud, min unge Viv,
 min Kjærlighed, mit Liv!

7 2. Hun er saa hvid

(Hans Christian Andersen)

Hun er saa hvid, min Hjertenskjær,
 et mere hvidt ej findes der;
 jeg elsker hende, ej det sker,
 at jeg kan elske hende mer!

Nu er hun død, min Hjertenskjær,
 langt mere hvid hun smiler der!
 Nu er hun død, o Hjertegru!
 Og mer jeg elsker hende nu!

8 3. En Digters sidste sang

(Hans Christian Andersen)

Løft mig kun bort, du stærke Død,
 til Aandens store Lande,
 jeg gik den Vej, som Gud mig bød,
 fremad, med oprejst Pande.

A beauty and a loneliness,
 My sweet bride, come along!
 Among the beeches let us walk,
 Where the Sweet Woodruff grows.

In this light, silent night,
 With you, treasure of my life
 I'm full of joy, such blessed joy:
 Spread your scent, fresh leaves!
 Sing, nightingale! Shine, clear moon!
 Here all wealth I have:
 My sweet bride, my young wife,
 My love and my life!

You are as fresh as the beeches' leaves,
 As the nightingale's song
 As deep as the quiet peace of the night,
 Here where Sweet Woodruff grows,
 Where splendid beeches stand
 And in the moonlight we walk:
 My sweet bride, my young wife,
 My love and my life!

2. My Darling is as White as Snow

So white she is, my heart's beloved,
 Nothing whiter could one find;
 I love her – it's impossible
 That I could love her more.

Now she is dead, my heart's beloved,
 And whiter still she now smiles!
 Now she is dead, oh heart's despair!
 And even more I love her now!

3. The Poet's Farewell

Take me away, oh mighty Death,
 To the great lands of the soul.
 I walked the road that God directed,
 Onwards, with head held high.

Alt, hvad jeg gav, Gud, det var dit,
 min Rigdom ej jeg vidste;
 hvad jeg har øvet er kun lidt,
 jeg sang som Fugl paa Kviste.

Farvel, hver Rose frisk og rød,
 farvel, I mine Kjære!
 Løft mig kun bort, du stærke Død,
 skjøndt her er godt at være!

Hav Tak, o Gud, for hvad du gav,
 hav Tak for hvad der kommer!
 Flyv, Død, henover Tidens Hav,
 bort til en evig Sommer.

9 4. Efteraarsstormen

(Christian Richardt)

I Sommer var Skoven saa grøn, saa grøn,
 og Kvipperen gik saa lunt iløn.
 Da blæste Stormen sin vældige Lur,
 det skjalv i den tætteste Blademur.

Og anden Gang han tog Luren fat,
 da faldede Skovens grønne Hat.
 Men tredie Gang da sank hvert Løv,
 og Bladene fløj i Slud og Støv!

Alt blev plyndret en Efteraarsnat,
 nu holder Vintren sit Indtog brat.
 Alt er saa koldt, saa tomt og øde,
 mangel en Bøg blev dømt til Døde.

Hvor blev du af, du milde Sol?
 Stormen har taget din Kongestol!
 Blegnet er hver en Rosensblomme,
 Somren er omme! Somren er omme!

Men Fattig folk prise Stormens Rov,
 lidt Brændsel de sanke til Husbehov
 og Vintren, som er saa streng og haard,
 den læger nok selv de slagne Saar.

Den kaster sin Kaabe hvid og blød
 om hver en Vunde, som Stormen brød.
 Lad Vintren kun være streng og haard,
 der kommer engang saa lys en Vaar.

All that I gave, Lord, it was thine,
 My wealth I did not know;
 All that I've done is but little,
 I sang as birds in the trees.

Farewell, you roses, so fresh and red,
 Farewell, my loved ones!
 Take me away, oh mighty Death,
 Though here is good to dwell!

Be thanked, oh Lord, for what you gave,
 Be thanked for that which will come!
 Fly, Death, across the sea of time,
 Away to eternal summer.

4. Autumn Storms

In summer the forest was green, so green
 And bird-song was constantly heard
 But the storm raised its mighty horn,
 And set the leaves aquiver.

And the second time he blew his horn,
 The green cap of the forest paled.
 But the third time brought down each leaf,
 To tumble in sleet and mud.

All was plundered an autumn evening,
 Now winter soon makes its entrance.
 All is so cold, so empty and alone,
 Many a beech tree has met its fate.

Where did you go, oh gentle sun?
 The storm has stolen your throne!
 Faded has every flowering rose,
 Summer is over! Summer is over!

But the poor folk bless the ravaging storm,
 Some wood for their fires they find,
 And Winter, so harsh and hard,
 Will surely heal the open wounds.

It throws its robe, white and soft,
 Around each cut caused by the storm.
 Let the winter be harsh and hard,
 Spring will bring its light some time.

Det ved hvert eneste lille Frø:
 "For ret at leve man først maa dø!"
 Det ved hvert eneste lille Skud:
 Engang raaber Solen: "spring ud!"

Lad Vintren kun være streng og haard,
 der kommer engang saa lys en Vaar!
 Ejja, hvor bli'r det sødt at se
 den første Blomst i den sidste Sne!

10 5. Poesien

(Hans Christian Andersen)

Der er et herligt Land,
 det kaldes Poesien,
 det naar i Himlen op,
 det rummes i en Rosenknop,
 og Hjertemelodien
 bor paa dets grønne Strand.

Der faaes det rige Guld,
 hvorved Du Verdner vinder,
 der bliver Hjertet ungt;
 og er dig Livet altfor tungt,
 du Jacobsstigen finder
 til Himlen underfuld.

Der til et Skjønhedsdigt
 sig Hverdagslivet hæver;
 du følger Gud er nær.
 Det Forbigangne lever der;
 den stærke Tænker bæver,
 saa stort er her, saa rigt.

Det Aandens Hindostan,
 det Hjem for Melodien,
 det Pagtens Land med Gud,
 som staar, naar Verdner slettes ud,
 det kaldes Poesien,
 det Lysets Fædreland.

This is known by each little seed:
 'In order to live, one first must die!'
 This is known by each little shoot:
 Some time the sun will shout: 'Emerge!'

Let the winter be harsh and hard,
 Spring will bring its light one day!
 And oh, how sweet then to watch
 The first blossom in the last snow!

5. Poesy

There is a blessed land
 By the name of Poesy,
 It reaches to the sky,
 And fits within a rosebud,
 And the song of the heart
 Lives on its green shores.

There can the rich gold be found,
 With which worlds can be won,
 There your heart grows young;
 And should life grow too heavy
 You will find Jacob's ladder
 To the marvels in the sky.

There to a poem of beauty
 Everyday life is raised;
 You feel your God is nigh.
 That which is ignored lives there;
 The mighty thinker trembles,
 So great it is, so rich.

That Hindustan of the spirit,
 That home of melody,
 That land of the treaty with God,
 Which stands as worlds are erased,
 It is called Poesy,
 That fatherland of light.

11 6. Ungbirken

(Jørgen Moe)

En Ungbirk stander ved Fjorden
og Vandspeilet ganske nær.
Hvor stor og smuk den er vorden
de Aar, jeg har boet her!

Nu løfter den hvide Stamme
Kronen fra Bredden lav.
Men tro dog ej den vil bramme,
den ved ikke selv deraf.

Du dejlige Birk, du kjære!
Paa dig vil jeg ofte se.
Gud give jeg maatte lære,
hvad du mig saa smukt kan te:

At vokse i eget Øje,
nedad med hver en Dag.
At krone og at ophøje,
det vorder da Herrens Sag.

12 7. Hytten

(Hans Christian Andersen)

Hvor Bølgen højt mod Kysten slaar
en ganske lille Hytte staar,
men rundt om paa det hele Næs
er ej en Plet med Græs.

Kun Himmel, Hav og nøgent Land
omgiver Hyttens Drømmeland.
Et Paradis er dog det Sted,
thi der bor Kjærlighed!

Ej Sølv, ej Guld man finder der,
men To, som har hinanden kjær.
Se! Kys og Smil paa Læben ler,
og Øjet Sjælen ser.

De tale ej det mindste Ord;
glemt er den hele store Jord,
med Kamp og Smerte, Fryd og Fred,
thi her bor Kjærlighed!

6. The Young Birch-Tree

A young birch stands by the fjord
Quite close to the water mirror.
How tall and fair it is grown
In these years that I've lived here.

Now its white stem raises
The crown above the flat beach.
But do not think that it's bragging,
It knows nothing thereof.

You splendid birch, you loved one!
You I will gladly behold.
God grant that I might learn
What you so well can teach:

To grow in one's own eyes,
Downwards every day.
To crown and to upraise
Will then be the task of the Lord.

7. The Cottage

Where high waves beat upon the shore
A humble little cottage stands,
But all around it on the headland
Is not one patch of grass.

Nothing but sky, sea and bare earth
Surround this haven of dreams.
A paradise it is all the same,
For there lives love!

Silver or gold you will not find
But two who dearly love each other.
Look! Kisses and smiles upon their lips,
And eyes that see the soul.

Not the briefest word they speak;
Forgotten is the whole wide world,
With its fight and pain, joys and fears,
For here lives love!

13 8. Rosenknoppen*(Hans Christian Andersen)*

Rosenknop saa fast og rundt,
 dejlig som en Pigemund!
 Jeg dig kysser som min Brud,
 yndigt mer du springer ud.
 Nok et Kys dig Læben sender,
 føl, hvor jeg brænder!

Jeg vil skrifte, som sig bør:
 Ingen har jeg kysset før!
 Ingen Pige venter mig,
 Rose, jeg maa kysse dig.
 Ak, du ej min Længsel kjender,
 føl, hvor jeg brænder!

Med hvert Kys du faar en Sang,
 naar du da er Støv engang,
 Sangen kalder dig ihu,
 ingen kyssed mig, kun Du!
 Kun ved Dig jeg Kysset kjender,
 føl, hvor jeg brænder!

Danmarks Døttre ved min Grav
 sigte for hver Sang jeg gav:
 "Han just havde Kys fortjent!"
 Herligt sagt, men lidt forsent;
 løn mig, mens jeg er i live!
 Kys I mig give!

14 9. Serenade til Welhaven*(Bjørnstjerne Bjørnson)*

Lyt nu, du ludende Sanger,
 Tonerne strømme tilbage varmt om Dit Sind!
 Ungdommens glade Falanger
 under dit Vindu dem jage jublende ind.
 Hjerternes Gjenlyd sig gynger
 højt i det Blaa, i det solstittrende Blaa,
 hvori din sølverne Tone den slynger.

Smiler du ej ved Maalet,
 du, som i Vintren har vugget Foraarets Tekst?

8. The Rosebud

O budding rose so firm and round,
 Fair as a maiden's lips!
 I kiss you as I would my bride,
 Still lovelier do you unfold.
 Another kiss my lips impart,
 Feel how I am burning!

I wish duly to confess:
 No one have I kissed before!
 No maiden awaits me,
 Rose, I must kiss you.
 Oh, you know not how I long:
 Feel how I am burning!

With each kiss you receive a song,
 So that once, when you are dust,
 The song keeps your memory fresh
 No one kissed me but you!
 Only through you I know the kiss,
 Feel how I am burning!

Daughters of Denmark at my grave
 Will say for each song I gave:
 "This one did deserve a kiss!"
 A lovely thought, but somewhat late;
 Reward me, while I'm still alive!
 Give me your kisses!

9. Serenade to Welhaven

Listen, you radiant singer,
 The music flows back embracing your soul!
 The merry band of youths
 Below your window release it with joy.
 The resonance of hearts swings high
 Into the sky, in the sun-drenched sky,
 In which your silvery voice is launched.

Are you not pleased at the goal,
 You who all through winter nursed the text of spring?

Alt, hvad dit Mod har bestraalet,
alt, hvad dit Mismod har dugget, nu har det Vækst;
ranker sig op om din Skulder,
fylder din Favn, fanger i Roser dit Navn,
fanger din Digtning, den kogende Hulder.

Videre Livstoget drager,
Tankerne suse som Faner over dets Vej.
En blandt de højeste rager,
findes paa forreste Baner, den kom fra dig!
Oldtidens manende Rune,
højt paa dens Skaft, tyder, hvor du tog din Kraft,
løftende Land i din Ildhu, dit Lune.

All that your courage has illuminated,
All that your doubts have bedewed, now it has grown.
It clings up round your shoulders,
Fills your arms, writes in roses your name,
Depicts the bewitching muse of your art.

Onward life progresses,
Thoughts, like banners, soar above its path.
One of the tallest among them
Can be seen up ahead, it's one of yours!
Runes from our ancient past,
Adorn its pole, showing the fount of your powers,
Uplifting the nation with your eager spirit.

Elegiske Digte af John Paulsen, Op. 59

15 1. Når jeg vil dø

Når løvet falder træ fra skogens kroner,
henover jorden stum og kold og grå,
når solen synker lavt og farver, toner
dør sagte hen, da vil og jeg forgå.

For højt jeg elsker jordens skønne rige,
at skilles fra det i en maigrøn dag!
For tungt det blev farvel i vår at sige
midt i violers duft og lærkers slag.

Nej, når naturen dør, så vil jeg falme
med den så stilt og fromt som skog og eng!
Oktoberstormen spille skal min salme
og visne blade rede mig min seng.

16 2. På Norges nøgne fjelde

På Norges nøgne fjelde en gran så ensom står.
Den slumrer; et snehvidt lagen omkring den Vinteren slår.
Den drømmer om en palme, der fjært i morgenland
sørger forladt og stille i ørkenens hede sand.

Six Elegiac Poems by John Paulsen

1. Autumn Farewell

When listless leaves fall from the forest roof
Onto the ground so dead and cold and grey,
When the sun sinks low and colours, sounds
All fade away: then I too wish to die.

Too dear I hold the fair lands of the earth
To leave them on a sunny day in May!
Too difficult in spring to say farewell,
When violets bloom and skylarks sing.

No, it's when nature dies I wish to fade
With it, as peacefully as woods and fields.
The autumn storms shall sing my psalm
And withered leaves make up my bed.

2. The Pine Tree

Upon a cliff in Norway a pine grows all alone.
It slumbers; winter wraps it in a snow-white sheet
It dreams of a palm tree, far off in Eastern lands,
Which mourns alone in the burning desert sand.

17 3. Til Én I

Du er den unge vår.
Højt livet på dig kalder
med tusen glade toner.

Jeg er den blege høst,
om hvilken løvet falder,
de brustne illusioner.

Men vår og høst ej sammen gå,
og derfor nu vi skilles må!

18 4. Til Én II

Hvorfor svømmer dit øje
tidt i en tåreglans?
Vil det med dobbelt skønhed
fange mit sind, min sans?

Eller er tåren et bud
fra smerter som aldrig forgik?
Elskte, da lad mig den kysse
bort fra dit dejlige blik.

19 5. Farvel

En svane strøg mot syd,
hvad glansfuldt punkt mod himlen
i høstens kvæld!
Med den fløj drømmevrimlen;
"Elskte, farvel! Elskte, farvel!"

Så ren som sne på fjeld,
du sjæl med vinger hvide!
I høstens kvæld
nu visne løv blot glide,
"Elskte, farvel! Elskte farvel!"

20 6. Nu hviler du i jorden

Nu hviler du i jorden, som var mig hemmelig kjær
Min bedste drøm er brusten, jeg skal ej se dig mer.
Ej verden fik at vide den sorg, jeg for dig led,
jeg ej engang dig fulgte til sidste hvilested.

3. To Her (I)

You are the budding spring.
Life loudly calls your name
With thousand joyous voices.

I am the autumn grey,
Amid the fallen leaves,
And broken illusions.

But spring and autumn do not agree,
And thus we now must part!

4. To Her (II)

Why are your eyes bathed
In a glow of tears at times?
Do they with doubled beauty
Attempt to catch my soul?

Or are the tears a sign
Of never-ending grief?
Darling, let me then kiss them
Away from those fair eyes.

5. Goodbye

A swan flew towards the south,
A glowing speck against the sky
This autumn eve!
With it all my dreams took off;
'Darling, good-bye! Darling, good-bye!'

As pure as mountain snow,
You soul with wings so white!
This autumn eve
But withered leaves are gliding;
'Darling, good-bye! Darling, good-bye!'

6. Your Eyes Are Closed Forever

You now are laid to rest, you, my secret love,
My dearest dream is broken, we shall not meet again.
The world will never know the sorrow that I felt,
I didn't even follow you to your resting place.

Jeg sendte ingen blomster at smykke din jomfrugrav,
 Min tåre og min tanke var blomsterne, jeg dig gav.
 Endnu en tåre rinder hver gang jeg mindes dig,
 du, som i løn jeg elsked, ak, hvi forlod du mig?

21 Soldaten, EG 125

(Hans Christian Andersen)

Med dæmpede Hvirvler Trommerne gaa,
 ak, skal vi dog aldrig til Stedet naa,
 at han kan faa Ro i sin Kiste?
 Jeg tror mit Hjerte vil briste!

Jeg havde i Verden en eneste Ven!
 Ham er det man bringer til Døden hen
 med klingende Spil gennem Gaden,
 og jeg er med i Paraden!

For sidste Gang skuer han nu Guds Sol,
 nu sidder han alt paa Dødens Stol,
 de binde ham fast til Pælen!
 Forbarm dig, Gud, over Sjælen!

Paa en Gang sigte de alle ni.
 De otte skyde jo rent forbi,
 de rysted paa Haanden af Smerte,
 kun jeg traf ham midt i hans Hjerte!

22 Taaren, EG 128

(Hans Christian Andersen)

Mit Hjerte er en Himmel graa,
 hvor Sorgerne som Kloder staa.
 Saa underlig er deres Gang,
 derfor er Barmen dem for trang.
 Græd kun, ja græd, saa faar du Ro!
 Hver Taare er en Verden jo;
 En Verden fuld af Sorg og Lyst,
 der ruller fra det snævre Bryst.

I didn't send for flowers to deck your maiden's grave,
 My tears and my thoughts were the flowers I gave.
 A tear still starts to flow each time I think of you,
 You, my secret love, why did you have to go?

The Soldier

With muffled beats the drums proceed,
 Oh, will we never reach our goal,
 That he may find peace in his coffin?
 I think my heart will break!

I had in this world one friend alone!
 He it is who is brought to his death
 With muffled beats through the streets,
 And I am part of the train!

One final time he sees the sun,
 Now he is seated on Death's chair,
 They're tying him to the pole!
 Have mercy, God, on his soul!

All at once nine men took aim.
 Eight of them missed by far,
 Their hands a-tremble from pain,
 The hit was mine, straight to his heart!

Tears

My heart it is a leaden sky
 Where sorrows hang as planets do.
 So strangely do they move,
 That my heart is too small for them.
 Cry, just cry, then you'll have peace!
 Each tear is a world, you know:
 A world full of pain and joy,
 Which flows from the bursting heart.

Men har du grædt dit Øje træt,
da bliver Du om Hjertet let,
thi Sorgen, om den end er stor,
i hine Taare-verdner bor!

Og tror Du vel, at han som glad
ser Krybet paa det mindste Blad,
han, som det hele stræber til,
at han en Verden glemme vil?

23 Vesle Gut, EG 129

(Kristofer Janson)

Vesle Gut sit paa Tuva
med Taaror paa si Kinn.
Gud hjelpe den, som liten er,
han ingen Stad slepp inn.

Gud hjelpe den, som liten er,
kvat kann han setja mot,
dei spenna til honom, store, smaa,
og tradka honom med Fot.

Igaar so dengde meg no han Fa'r,
idag so var dat ho Mo'r
og Bertel meg radt paa Skogen dreiv,
og Bikkja beit daa eg for.

Og kvart i Verdi du enn deg snur,
dei smaa verda skremde i Baas,
for Bjørnen slær Labb i Reven sitt skinn,
men Reven tek feitta Gaas.

Sjølvt Sporven Stakkar med Fjødrom graa,
fær aldrig vera i Ro,
han sit der syngjande paa sin Kvist,
til Hauken kjem med si Klo.

Skal alltid eg vera vesle Gut
kvar kjem eg vel av tilslut?
eg smyg inkje vel gjennom Verdi fram
med berre Taaror og Sut.

But once your eyes are tired from crying,
Then your heart will grow much lighter,
For sorrow, great though it may be,
Lives in those worlds of tears!

And did you think that he who sees
With joy each worm on smallest leaf,
He, to whom we all aspire,
That he would forget a world?

Little Lad

A little lad sits on a grass clump
Tears a-flow on his cheek:
God have mercy on the little ones,
Who have no place to go.

God have mercy on the little ones,
Who are unable to resist.
They beat him, both big and small,
And trample him underfoot.

Yesterday I was hit by my father,
Today it was my mother,
And Bertel chased me into the woods,
And the dog bit me as I ran.

And wherever you turn in the world
The little ones are frightened to death,
The bear strikes out at the fox's red fur,
But the fox kills the fattened goose.

Even the sparrow, with its feathers grey,
Is never left in peace,
He sits there singing on a branch,
Till the hawk comes with its claws.

Should I remain a little lad,
What would become of me?
I cannot forever steal through the world
With bitter tears and pain.

Skal alltid eg vera vesle Gut,
Vaarherre fær berga meg,
han hjelper vel den som Liten er,
han tek meg vel inn aat seg.

24 Faedrelandssang, EG 151

(John Paulsen)

En hytte simpelt tjeldet vi har til odel fåt.
Dog stuen under fjeldet vi normænd liker godt.
Den står i jøkelrammen med havets sprøit om fod,
og fjeld og sjø tilsammen gir gutten kraft og mod.

Vor far har tømrer væggen og kranset husets tag;
men vi har plantet hæggen på tunet og heist flag.
Og vi har dyrket vangen og givet gården skik,
for under frihedssangen så let vor arbeid gik.

En dobbelt kraft fik armen når det "For Norge" hed,
og dobbelt mod fik barmen, når vi for hende stred.
For hende ud vi seiled, så hendes ry gjenlød.
De fjerne vande speiled med sitren flagets glød.

Men stedse dog vor snekke fra fjernet droges hjem.
Der stod jo fjældets række med sol på fonnens bræm.
Der stod en blåø'd jente og lokkede på lur
med alt det barndomskennte i skog, i elv og ur.

Da signed vi det høie, det sterke, milde land,
hvis store vemods-øie ei barnet glemme kan.
Thi elsket er vort Norge, der hviler far og mor,
og kæmpehougen hvisker sit sagn langs fjeld og fjord.

25 Gentlemen-Menige, EG 156

(Peter Rosenkrantz Johnsen, efter Rudyard Kipling)

Til de tabtes Legioner, de forbandedes Kohort,
ak, til Brødrene langt i Øst i Vemod svøbt,
synger jeg, en Englands gentleman med Krone på mit Kort,
skjønt som Menig jeg min Titel om har døbt.
Ja, en fattig menig Mand, som har kjørt med eget Spand,

Should I remain a little lad,
The Lord will have to protect me.
For sure he will help those who are small,
For sure he will take me unto him.

National Song

A simple little cabin we've gotten for our own.
But we Norwegians like a hut at the mountain's foot.
It stands next to the glacier, with the sea spraying its walls;
And sea and mountain joined make for lusty lads.

Our father built the walls, and covered the roof,
But we planted the tree in the yard and raised the flag.
And we have tilled the field and put the farm in order:
Singing songs of freedom made the labour light.

Strengthened was the arm when 'For Norway' went the cry,
Encouraged was the heart, as we for her fought.
For her away we sailed, spreading wide her fame.
Far-off seas reflected the image of her flag.

But always our vessel from far away returned.
There was the mountain range with sun upon its brow.
There was a blue-eyed lass, playing her shepherd's call
With all of our childhood in forests, streams and rocks.

Then we blessed the high, the mighty, gentle land,
Whose great longing eyes its children can't forget.
For Norway we love, where our parents rest,
And ancestral graves spread their tales along the coast.

Gentlemen-Rankers

To the legion of the lost ones, to the cohort of the damned,
To my brethren in their sorrow overseas,
Sings a gentleman of England cleanly bred, machinely crammed,
And a trooper of the Empress, if you please.
Yea, a trooper of the forces who has run his own six horses,

Gud i Himmelen skal vide, det gik fort!
 Hele Verden var hans "Slægt", til hans Pengemagt var knækt;
 nu han stønner under Skjæbnens Helvedsvægt.

Det er "sødt" at måske Stalden,
 sødt at feje Kjøkkenrusk,
 det er sødt at høre alskens råddent Snak;
 sødt på Tøsedanseballer, sødt at prygle op hver Slusk,
 som dig håner for din altfor fine Frak.
 Ja, det gjør dig Pokkers kry, sætter Næsen din i Sky,
 at til Hestetroppens Fløjmand de dig gjør,
 mens du lidelig misunder ham, der ligesom staar under,
 pudser Skoen din og stundom siger "Sir".

Naar det Hjem, vi aldrig ønsker, og den Ed, vi aldrig holdt,
 og alle de vi kjender og har kjær
 i den snorkende Barakke har os Søvnløshed forvoldt,
 kan det undre dig at vi fordrucken er?
 Naar den drukne søvnig mumler,
 mens med mindre han tumler
 og vort Fald i Rædselens mørke Farver staar,
 og hver skjulte Synd fremstammes, kan det undre dig, vi lammes,
 og at hyppig vi os strammer med en Taar?

Vi har opgit Haab og Aere,
 vi har opgit Kjærlighed
 og vi glider ned ad Stigen Steg for Steg.
 Ak, vor Pinsel kan kun maales med det maal, som alle ved:
 altfor ung vi lærte Livets Fareleg.
 Nu vi skammer os ved Anger;
 med vort Fald, vor Dom vi pranger;
 vi er stolt vi ei med Stolthed staar i Pagt.
 Vor Forbandelse os klemmer, til en fremmed Jord os gjemmer,
 og vi dør, og ingen ved, hvor vi er lagt.

1 Prinsessen, EG 133

(Bjørnstjerne Bjørnson)

Prinsessen sad højt i sit Jomfrubur,
 Smågutten gik nede og blæste på Lur.
 "Hvi blæser du altid, ti stille, du Små,
 det hæfter min Tanke, som vide vil gå
 nu når Sol går ned, nu når Sol går ned."

And faith he went the pace and went it blind,
 And the world was more than kin while he held the ready tin,
 But to-day the Sergeant's something less than kind.

Oh, it's sweet to sweat through stables,
 sweet to empty kitchen slops,
 And it's sweet to hear the tales the troopers tell,
 To dance with blowzy housemaids at the regimental hops
 And thrash the cad who says you waltz too well.
 Yes, it makes you cock-a-hoop to be 'Rider' to your troop,
 And branded with a blasted worsted spur,
 When you envy, O how keenly, one poor Tommy being cleanly
 Who blacks your boots and sometimes calls you 'Sir'.

If the home we never write to, and the oaths we never keep,
 And all we know most distant and most dear,
 Across the snoring barrack-room return to break our sleep,
 Can you blame us if we soak ourselves in beer?
 When the drunken comrade mutters
 and the great guard-lantern gutters
 And the horror of our fall is written plain,
 Every secret, self-revealing on the aching white-washed ceiling,
 Do you wonder that we drug ourselves from pain?

We have done with Hope and Honour,
 we are lost to Love and Truth,
 We are dropping down the ladder rung by rung,
 And the measure of our torment is the measure of our youth.
 God help us, for we knew the worst too young!
 Our shame is clean repentance
 for the crime that brought the sentence,
 Our pride it is to know no spur of pride,
 And the Curse of Reuben holds us till an alien turf enfolds us
 And we die, and none can tell Them where we died.

The Princess

The Princess gazed down from her maiden bow'r.
 Below her a young lad blew on his horn.
 'Oh, why all this playing, be quiet, young lad,
 Don't trouble my thoughts – they want to soar,
 As the sun goes down, as the sun goes down.'

Prinsessen sad højt i sit Jomfrubur,
Smågutten lod være at blæse på Lur.
"Hvi tier du stille, blæs mere, du Små,
det løfter min Tanke, som vide vil gå,
nu når Sol går ned, nu når Sol går ned."

Prinsessen sad højt i sit Jomfrubur,
Smågutten tog atter og blæste på Lur.
Da græd hun i Aften og sukkede ud:
"O sig mig, hvad er det mig fejler, min Gud!"
Nu gik Solen ned, nu gik Solen ned.

[2] Claras Sang, EG 124

(Benjamin Feddersen)

Jeg priser vort ringe, vort fattige Tag,
indtil jeg har fundet den Rette;
I Hytten hos Steffens blev aldrig en Dag
formørket ved Kiv og ved Trætte.

Hvad hjælper vel Rigdom, når Barmen er fuld
af Angst og ulægelig Smerte,
hvad hjælper mig Stakkelt det blændende Guld,
når det ligger som Bly på mit Hjerte.

Den Rige kan skaffe sig Vadmæl og Skind
om Vintren, når Stormerne tude,
men Solstrålen trænger desbedre ind
igjennem vor knækkede Rude.

Og hvis jeg skal ofre min Frihed og Fred
og binde mig fast til en Anden,
jeg gifter mig ikke medmindre jeg ved,
at jeg selv har lidt Godhed for Manden.

[3] Osterlied, EG 146

(Adolf Böttger)

Die Glocken läuten das Ostern ein
In allen Enden und Landen,
Und fromme Herzen jubeln darin:
Der Lenz ist wieder erstanden!

The Princess gazed down from her maiden bow'r.
Below her the lad ceased blowing his horn.
'Why are you so silent? Play on, young lad.
Give wings to my thoughts; they want to soar,
As the sun goes down, as the sun goes down.'

The Princess gazed down from her maiden bow'r.
Below her the lad was playing again.
She wept in the twilight and bitterly sighed:
'Tell me, O God, what I'm longing for?'
And the sun went down, and the sun went down.

Clara's Song

I'll praise our poor and humble house,
Until I have found my true mate;
In the Steffens's cottage was never a day
Darkened by tiredness or strife.

What good are riches, if one's mind is full
Of fear and incurable pain;
What use, for me, would be glittering gold,
When my heart is weighed-down with lead.

The rich can afford warm clothes and furs
In winter, when storms come a-howling.
But we are lucky: the sunlight shines in
Through our cracked window pane.

And if I'm to give up my freedom and peace
And tie the knot with another,
I will not marry unless I know,
That I too feel some kindness for him.

Easter Song

The bells are ringing in Easter-time
In every land and clime.
And pious souls break forth in joy:
Spring is once more reborn!

Es atmet der Wald, die Erde treibt
Und kleidet sich lachend mit Moose,
Und aus den schönen Augen reibt
Den Schlaf sich erwachend die Rose.

Das schaffende Licht, es flammt und kreist
Und sprengt die fesselnde Hülle;
Und über den Wassern schwebt der Geist
Unendlicher Liebesfülle.

4 Morgenbøn paa Skolen, EG 139

(Fredrik Gjertsen)

I dit dyrebare Navn
går vi til vor Gjærning, Jesus kjære!
Lad den være dig til Ære,
lad den trives til vort Gavn!

Du, som åbnet os din Favn,
du, som vore Synder vilde bære,
lad din Lære for os være
Livets Lys til Himlens Havn!

5 & 9 Den blonde Pige, EG 130/138

(Bjørnstjerne Bjørnson)

Jeg elsker dig, du blonde Pige,
gjemt i din Yndes hvide Slør,
skjønt du vil som et Luftsyn vige,
dersom jeg sådan tale tør.

Jeg elsker dine Drømmeøjne,
der går som Måneskin på Sne
og sænker sig, hvor Skove høje,
i noget Gjemt, jeg ej får se.

Jeg elsker denne ædle Pande,
fordi den står så stjerneklar
og spejler sig i Tankens Vande
og ved dog ikke, hvad den har.
Jeg elsker dette Hår, som flokker
sig bagom Nættets travle Bånd;
lig Mythens Amoriner lokker
det på mit Øje og min Hånd.

The forest exhales, the earth wakes up
And joyously dresses in fresh leaves;
Rubbing sleep out of the fairest eyes
The roses are awakening.

The light of creation, it glows and whirls,
Breaking the hampering bonds;
Above lakes and ponds is hovering
The spirit of love eternal.

Morning Prayer at School

In Your most precious name
We address our tasks, dear Jesus!
Let them be performed in Your honour,
Let them lead to our improvement.

You who open Your arms for us,
You, who would carry our sins,
Let Your word be unto us
The guiding light to heaven's gate!

The Fair-haired Maid

I love you, o my fair-haired maid,
Hiding behind your veil of beauty,
Though you wish to dissolve in thin air,
Whenever I dare to speak thus.
I love your eyes so dreamingly soft
That travel like moonbeams 'cross snow,
And sink again, where forests rise,
Into a secret place I may not see.

I love your high and noble brow
Because it rises clear as stars,
Reflected in the lakes of thought
And still knows nothing of its charms.
I dearly love your locks a-massing
Beneath your hairnet's meshes.
Just like the cherubs of myth
They lure both my eye and hand.

(*tredje vers bara i EG 130:*)

Jeg elsker denne Form, som gynger
i Takten af sin Brudesang,
den Kraft og Livslyst daglig synger
udaf sin unge, dunkle Trang.
Jeg elsker denne Fod, som bærer
en sådan Sejrens Herlighed
igjennem Ungdomsmodets Sfærer
imod den første Kjerlighed.

Jeg elsker denne Hånd og Læbe,
de to i Elskovsgudens Pagt,
ved hvem han rækker Prisen Æble,
men hvem han også har på Vagt.
Jeg elsker dig, jeg må det sige, –
endskjønt du ej et Bogstav tror,
men flygter, svarer: ingen Pige
tør dvæle ved en Digters Ord.

[6] Den Bergtekne, Op. 32

(*Folkweise*)

Eg för vilt i veduskogin
kringum ein elvesteine,
jutuldottri narrad meg,
eg fann inkji vegin heim.

Eg för vilt i veduskogin
kringum ein elve-runne,
jutuldottri narrad meg,
eg hev inkji vegen funnid.

Eg hev vorid med jutulen
og jutulen etter meg rann,
gjentunn sa', eg lokkad dei,
um eg dei aldri fann.

Eg hev vorid med jutulen
og jutulen etter meg låg,
gjentunn sa', eg lokkad dei,
um eg dei aldri såg.

(*third strophe only in EG 130:*)

I love your figure gently swaying,
In time to its own bridal song.
Daily it sings its strength and joy
From out of youth's deep urge.
I love your feet, and how they carry
Such undefeated loveliness
Through the realms of youthful courage
Towards the first-encountered love.

I love your hand, I love your mouth,
Both of them part of Cupid's pact,
Know who he gives the prize, the apple,
But also who he keeps his eye on.
I love you so, I must confess it
Although you choose to disbelieve,
To flee, and answer: No maiden
Should dwell on a poet's words.

The Mountain Thrall

(*Traditional*)

I went astray in the dark woods
By the magic stone
The Jutul* maiden fooled me,
And I could not find my way home.

I went astray in the dark woods
By the magic mound.
The Jutul maiden fooled me,
I could not find my way.

I have been with the Jutul
And the Jutul chased me.
The maid said, I enticed you
Before I ever found you.

I have been with the Jutul
And the Jutul chased me.
The maid said, I enticed you
Before I ever saw you.

* Jutul = a troll

Fiskin uti fagran vatni,
og sildi søkir hav,
mang ein helsar mågin sin
og veit så litid af.

Fiskin uti fagren vatni,
og ikonn up i tre,
alle så heve dei makamann,
men ingin så heve eg.

Eg fór vilt i veduskogin
kringum ein elvesteine,
jutuldottri narrad meg,
eg fann inkji vegin heim.

The fish in the clear waters
And the herring seek the sea –
Many have met with their kin
Without knowing who they are.

The fish in the clear waters
And the squirrel in the tree
They all have their partners
But I have none.

I went astray in the woods
By the magic stone.
The Jutul maiden fooled me,
I could not find my way home.

7 Møte

(Arne Garborg)

Ho sit ein Sundag lengtande i Li;
det strøymer på med desse søte Tankar,
og Hjerta fullt og tungt i Barmen bankar,
og Draumen vaknar, bivrande og blid.
Då gjeng det som ei Hildring yver Nuten;
ho raudner heit; – der kjem den vene Guten.

Burt vil ho gøyma seg i Ørska brå,
men stoggar tryllt og Augo mot han vender;
dei tek einannan i dei varme Hender
og stend so der og veit seg inkje Råd.
Då bryt ho ut i dette Undringsord:
"Men snille deg då, at du er så stor!"

Og som det lid til svale Kveldings Stund,
alt meir og meir i Lengd dei saman søkjer,
og brådt um Hals den unge Arm seg krøkjer
og øvre skjelv dei saman Munn mot Munn.
Alt svimrar burt. Og der i Kvelden varm
i heite Sæle søv ho i hans Arm.

The Tryst

She sits one Sunday, longing on the hillside,
Filled with a flow of sweetest thoughts,
Her heart beats full and heavy in her bosom,
A dream awakens, timid and mild.
Then it's as if a vision came over the hilltop.
She blushes hotly; there comes the handsome boy.

She would hide in her confusion,
But sits enthralled, and turns her gaze on him;
Their hot hands grasp each other,
And there they stand without a word to say.
Then she exclaims in wonder:
'My, oh my... how tall you are!'

And as day passes into cooler evening,
Ever more longingly they seek each other,
One's young arms wind around the other's neck,
And trembling mouth meets mouth.
All dissolves. And in the balmy evening
In purest bliss she sleeps in his arms.

8 Suk, EG 134 (*Bjørnstjerne Bjørnson*)

Aftensolens Hygge
ikke kan mit Vindu nå,
Morgensolens ligeså; –
her er altid Skygge.

Sol på begge Sider,
vil du ej i Kamret ind?
Her faldt Stråler på et Sind,
som i Mørke strider.

Morgensolens Glæde,
o, du er min Barndomstid;
mens du leger ren og hvid,
jeg kan næsten græde.

Aftensolens Hvil,
ak, du er den Visers Ro; –
længer frem, så vil du jo
mod mit Vindu smile.

Morgensolens Sange,
o, du er den Fantasi,
Verden solglad løftes i, –
den, jeg ej kan fange.

Aftensolens Mildhed,
du er mer end Visdoms Ro,
thi du er den Kristnes Tro:
nå mig med din Stilhed!

Fem Digte af Otto Benzon, Op. 69

10 1. Der gynger en Båd på Bølge

Der gynger en Båd på Bølge, og der er kun én ombord,
men det er den fagreste Pigelil på hele den fagre Jord.
Men Slangen, den slår sine Bugter.

Lyse så er hendes Lokker som Agrenes gyldne Strå.
Klare så er hendes Øjne og milde som Himmels Blå.
Rød som den blussende Rose så er hendes runde Kind,
ren som den rislende Kilde er hendes Tanke og Sind,

Sighs

Warm rays of the evening sun
Do not reach into my room,
Neither does the morning sun:
Here I live in shadow.

Sun on either side,
Won't you come into my room?
Your rays would fall upon a soul
Struggling in darkness.

Joyful rays of morning,
O, you are my childhood sweet;
When you play, so pure and bright,
I could almost weep.

Peaceful rays of evening,
O, you are the wise man's rest;
One day soon you'll smile, I know,
Gently through my window.

Singing rays of morning,
O, you are the fantasy
That the sunny world attains,
That which still eludes me.

Gentle rays of evening,
You are more than wisdom's rest,
Since you are the Christian's faith:
Touch me with your peace.

Five Songs by Otto Benzon

1. A Boat on the Waves is Rocking

A boat on the waves is rocking, with only one person aboard
But it is the fairest of maidens on all of this fair earth.
But the serpent is uncoiling.

Blond, oh so blond are her locks: the gold of the wheat fields.
Clear, oh so clear are her eyes, and mild as the blue of the sky.
Red as the glowing roses, such are her rounded cheeks.
Pure as the rippling fountain, such are her mind and her soul.

Og hendes Latter den er som Fuglens Kvidren ved Morgengry
 og hendes Smil som den glade Sol, der bryder igennem Sky.

Ja hun er den herligste Pigelil på hele den herlige Jord.
 Og hun får såvist ikke længe Lov at være ene ombord,
 For Slangen den slår sine Bugter.

11 2. Til min Dreng

Min kære lille Gentleman, min egen dejlige Dreng,
 nu ligger du vel og sover så sødt i din lille Seng.
 Jeg ser dig tydeligt for mig, som jeg så ofte dig så,
 på Pudsen det lille Hoved, på Tæppet de Hænder små.

Men Fatter sidder i England og Fatter han sover ej,
 han sidder i England og skriver et Fødselsdagsbrev til dig,
 og det skal gå over saltens Sø og det skal gå over Land
 og komme den to og tyvende til min lille Nielsemand.

Komme med alle de gode Ønsker, det komme kan,
 Ønsker om Lykke for Drengen fra Drengets Fattermand.
 Gid du altid må tænke, også når du blir stor,
 så pænt som du gjorde som lille Dreng der hjemme hos Far og Mor.

Gid du altid må glædes ved det, som Livet dig gav,
 glædes ved dine Goder og ikke komme med Krav;
 huske at Lykken finder ingen, som ej forstod,
 at den bestandig ligger lige foran Ens Fod.

Så til Lykke min kære, min fine og gode Dreng,
 du står som en lille Forårsblomst i Livets den grønne Eng,
 og Fattermand kan ej se dig, men tænke på dig han vil,
 og det vil han blive ved med, så længe som han er til.

12 3. Ved Moders Grav

Sov nu sødt, du lille Mor,
 sov nu sødt i Kisten inde,
 tunge vore Tårer rinde,
 mens vi stæde dig til Jord.

Mat er nu dit Øjes Glar,
 stum din kære milde Stemme,
 ak, men vi skal ikke glemme,
 hvad for os du været har.

And hear, her laughter is like bird-song at dawn's first light
 And see, her smile like the joyful sun, breaking through the clouds.

Yes she is the loveliest maiden fair, on all of this lovely earth.
 And she will surely not be alone for long aboard her boat.
 For the serpent is uncoiling.

2. To My Son

My dear little gentleman, my own and sweetest boy,
 Now you'll be tucked in and fast asleep in your little bed.
 I see you clearly before me, as I have seen you before,
 On the pillow your little head, on the blanket your little hands.

But Father is in England, and Father does not sleep.
 He's sitting in England, writing a birthday letter to you,
 And it shall travel across the salty sea and across the land
 And arrive on the twenty-second to my little Niels.

Arrive with all the best wishes a letter can hold,
 Wishes of happiness for my boy from his old Father.
 May your thoughts, even when you grow up, forever be
 As pure as when you were a boy with Mother and Father.

May you always be happy for that which life may bring,
 Happy for every blessing, and never make demands,
 Remember that happiness can't be found by those that
 Don't understand that it always is just before one's feet.

Happy birthday, my dear boy, my precious and good boy,
 You stand like a flower in spring on the green meadow of life.
 And Father cannot be with you, but think of you he will,
 And he will go on doing so for as long as he lives.

3. At Mother's Grave

Rest in peace, O mother dear,
 Rest in peace, there in your coffin,
 Heavy are the tears that fall
 As we lay you in your grave.

Faded are your radiant eyes
 Silenced is your sweet dear voice,
 Ah, but we shall not forget
 What you have meant to us.

Aldrig bedre Hjærte slog,
 aldrig bedre Hjærte bristed,
 aldrig bedre Mor blev mistet,
 Herren gav og Herren tog.

Sov da, lille Mor, i Fred,
 tak for hvad du var i Livet,
 tak for Alt, hvad du har givet
 af din rige Kærlighed.

13 4. Snegl, Snegl!

Snegl, Snegl, kom ud af dit Hus!
 Kom, lille Snegl, kom ud af dit Hus
 og se, hvor Verden er skøn!
 Se, hvor Blomsterne mylrer frem
 hist over Engen i tætte Klynger
 med Farve på Kind og lysende Smil
 og hør, hvad Fuglen i Luften synger,
 hør, hvad der hviskes i Vindenes Sus.
 Snegl, Snegl, kom ud af dit Hus!

Snegl, Snegl, bliv i dit Hus,
 bliv i dit Hus, du har jo et Hus,
 du fik jo et Hus, som du vilde.
 Du valgte jo selv, det husker du vel,
 at blive en lille, almindelig Snegl,
 ingen af Skovens, de store, sorte,
 frie, husvilde, nøgne Snegle.
 Snegl, Snegl, bliv i dit Hus!

Luk dine Øjne for Blomsternes Smil,
 tæt dine Øren for Fuglens Sange,
 stæng dine Tanker for Vindenes Sus.
 Snegl, Snegl, bliv i dit Hus.

14 5. Drømme

Mit Alt var du blevet, min dyreste Skat,
 min Sorg og min Glæde ved Dag og ved Nat.
 Du fyldte mit Sind og du fængslede min Sans,
 Du gød over Livet en Glød og en Glans.

Never beat a better heart,
 Never broke a better heart,
 No one lost a better mother,
 The Lord gave, the Lord took.

Rest then, mother dear, in peace,
 Thank you for being who you were,
 Thank you for what you have given
 From the rich source of your love.

4. Snail, Snail!

Snail, snail, come out of your shell!
 Come, little snail, come out of your shell
 And see how fair is the world!
 See the multitudes of flowers
 Growing in clumps on the meadow
 With colourful faces and bright smiles,
 And hear what the birds aloft are singing
 Hear what is whispered by the wind.
 Snail, snail, come out of your shell!

Snail, snail, stay in your shell.
 Stay in your shell, since you have one:
 You were given a shell, as you wanted.
 You made your choice – remember? –
 To become a small and common snail;
 Not a forest one: those big, black,
 Free, roaming, naked snails.
 Snail, snail, stay in your shell.

Shut your eyes to the flowers' smiles
 Cover your ears to the birdsong,
 Close your mind to the whisp'ring wind.
 Snail, snail, stay in your shell.

5. Dreams

My all you'd become, my treasure so dear,
 My pain and my joy, by day and by night.
 You filled my soul and you bound my senses,
 You gave to life its warmth and glow.

Jeg vidste jo godt, at du aldrig blev min,
men Drømmene kom, hvor du kaldte mig din,
livsalige Drømme, hvor du var mig nær
og rødmende røbed, du havde mig kær.

Ak Drømmenes Eden kun vared så kort,
og Virkeligheden mig vækked så hårdt,
det var ikke mig, som din Kærlighed vandt,
da Dagningen dæmred og Drømmene svandt.

Farvel da, I Drømme, som døved min Sorg,
farvel, du min Dronning fra Drømmenes Borg,
mit strålende Smykke i svindende Kveld,
min tabte Lykke, Farvel, Farvel!

I knew full well you were not to be mine,
But in my dreams you called me yours,
Blessed dreams in which you were near
And timidly told me you held me dear.

The Eden of dreams was oh so brief,
My awakening by life so brusque,
It was not I who won your love
As dawn broke and the dreams with it.

Farewell then, dreams, you soothed my pain;
Farewell, my queen of the palace of dreams,
My jewel bright in dwindling eve,
My lost joy, farewell, farewell!

Fem Digte af Otto Benzon, Op. 70

1. Eros

Hør mig, I kølige Hjerter i Nord,
I, som vil Fryd i Forsagelsen finde:
I går iblinde, I går iblinde,
vil plukke Roser, hvor Roser ej gror.
Årene rinde, Kræfterne svinde,
hvor er vel Sneen, som faldt ifjor?
Ej I det tabte tilbage vinde,
Læg jer på Sinde
da mine Ord:

Favne hende, som helt gav sig hen,
hende, hvem helt du dig gav igen,
favne hende med al den Ild,
al den Livets luende Længsel,
som i dit bankende Hjerte bor,
det er den største – nej mere end det!
det er den eneste virkelig store
Lykke på Jord.

Five Songs by Otto Benzon

1. Eros

Hear me, frozen hearts in the North,
You who search for joy in self-denial:
You are mistaken, you are mistaken;
You want to pick roses, where no roses grow.
The years rush by, your strength wanes,
Where are the snows of yesteryear?
You will not regain that which is lost,
So keep in mind
These my words:

Embrace her, who gave herself up,
Her, to whom you gave yourself back,
Embrace her with all the fire,
All life's glowing hope
That your beating heart can hold,
That is the greatest – no, even more!
That is the only truly great
Happiness on earth.

16 2. Jeg lever et Liv i Længsel

Jeg havde betalt, hvad jeg skyldte, dækket Glæde med Sorg,
blodige Renter havde jeg svaret af, hvad jeg tog på Borg.
Jeg havde lidt så meget og led nu ikke mer,
mit Hjærte nød den samme Fred som den Døde i Gravens Ler.

Hvi blev jeg ikke dernede? Hvi kaldte du mig af Grav?
Tusindfold Pine jeg prøved for hver en Glæde du gav,
syge så er mine Tanker, fredløse hvert et Sted,
had skulde jeg dog med Livet, når Lykken ej fulgte med?

Jeg lever et Liv i Længsel, i Længsel og sugende Savn,
Lykke, Lykke længes jeg efter, Lykke og Fred i din Favn.
Men aldrig ender min Trængsel, aldrig blir du min Brud.
Jeg lever et Liv i Længsel, jeg holder det ikke ud!

17 3. Lys Nat

Var det ej nylig, Solen sank
ned bag Skovene i det Fjerne,
nylig først, at den blege Stjerne
så sit Billed i Bølgen blank?

Er det alt Dagens Guld, som gryr?
Glider alt Solens Lavastrømme
over de bjergebølgede Skyr?
Er det forbi med Natens Drømme?

Neppe kommen drager du bort!
Lys Nat, hvi er du så kort?

18 4. Se dig for

Se dig for, når du vælger din Vej,
tidt går Sti over gyngende Grunde.
Vov dig længer fra Bredden ej,
End hvor du véd, du kan bunde.
Endt i Alvor er mangen Leg,
Se dig for, når du vælger din Vej.

Se dig for, hvor du sætter din Fod,
va'r dig vel for Smudset og Dyndet,
Skæbnen bli'r dig kun lidet god,
når mod dig selv du har syndet.
Faldet følger så bitter en Bod,
Se dig for, hvor du sætter din Fod.

2. A Life of Longing

I had repaid what I owed; had buried gladness with woe.
Usurious rates had I paid, with what I put in pawn.
I had suffered so badly, and now suffered no more,
My heart was as peaceful as the dead in the dirt of the grave.

Why did I not stay down there? Why did you summon me up?
A thousand pains I endured for every joy you gave,
Now fevered are my thoughts, exiled from every place,
What use had I for life, when happiness was not there?

I live a life of longing, of longing and burning regret,
Happiness do I long for, and peace in your arms,
But never my longing will end, never you'll be my bride.
I live a life in longing; I cannot stand it more!

3. Summer Night

Was it not just now that the sun
Descended behind distant trees?
Just now that the pale star
Saw its image in the glittering waves.

Is it already the gold of dawn I see?
Is already the lava of the sun pouring
Down the mountain range of clouds?
Are the dreams of the night all gone?

Hardly arrived you leave again!
Summer night, why are you so brief?

4. Walk with Care

Walk with care as you choose your path,
Often it crosses uncertain ground.
Don't go further from the beach
Than where you have safe footing.
Many a game has ended in tears,
Walk with care as you choose your path.

Walk with care as you put down your foot,
Mind the dirt and the filth;
Life will treat you less than well
If you sin 'gainst yourself.
A fall follows the bitter penance,
Walk with care as you put down your foot.

19 5. Digtervise

Der er jo de, som er Ho'de kun og Mave og Arme og Ben,
 Jeg gratulerer de gode Folk, dem volder ej Verden Mén.
 Men jeg blev nu støbt i et andet Metal,
 jeg fik et Hjærte i Bryst,
 og det kan rumme Alverdens Kval,
 men også Alverdens Lyst.
 Hejsa, I Godtfolk dernede, I er nu de, som I er.
 I ser slet ikke de Vinger, som bærer mig op over Jer.

Der er jo de, for hvem Hobens Dom er ét
 med Højesteret,
 Jeg gratulerer de gode Folk, de vandt deres Sag så let.
 Men jeg blev nu støbt i et andet Metal,
 Jeg hæved frejdig min Røst
 og blev end Hoben knusende gal,
 det øgede kun min Lyst.
 Hejsa, I Godtfolk dernede! I blev nu de, som I blev.
 For mig kan I mene, hvad Fanden I vil, jeg skrev nu det,
 som jeg skrev.

Der er jo de, som lidt Kærlighed kan nippe så hist, så her,
 Jeg gratulerer de gode Folk, de får just, hvad de er værd.
 Men jeg blev nu støbt i et andet Metal,
 Jeg spiller et højere Spil,
 Et Spil, hvor det gælder Knald eller Fald,
 Hvor Alt eller Intet jeg vil.
 Hejsa, I Godtfolk dernede! Jer volder Verden ej Mén,
 For I, I kan nøjes med mange, hvor jeg kun kan nøjes
 med én.

20 Ragnhild, EG 181

(Holger Drachmann)

Å, der var en Jente
 som vi så ombord,
 alt det velbekjendte
 fik da nye Ord.
 Alt tog til at synge,
 Fjord og Fjeld i klynge,
 da vi drog afsted,
 så vi selv sang med.

5. A Poet's Song

There are those who are but head and belly, arms and legs:
 My compliments – the world brings them no harm.
 But I was made of a different stuff,
 Was given a heart in my chest.
 And that can hold all the pain in the world,
 But also all delight in the world.
 Hello there, all good people below, you are such as you are.
 You do not see the wings that carry me far above.

There are those, for whom the view of the crowd equals
 the highest court:
 My compliments – they win their case with such ease.
 But I was made of a different stuff,
 I freely raised my voice,
 And even if the crowd was roused
 That only stoked my fire.
 Hello there, all good people below, you are such as you are.
 For me you can have any view you want; I wrote that
 which I wrote.

There are those who take their love, piecemeal, here and there:
 My compliments – they get just what they've earned.
 But I was made of a different stuff,
 I play a game with higher stakes,
 A game which is win or lose,
 Where it's all or nothing for me.
 Hello there, all good people below! The world brings you no harm,
 For you can be happy with many, whereas I can be happy
 with but one.

Ragnhild

Oh, there was a young girl,
 Whom we met on board;
 Everything familiar
 Was made fully new.
 Everything was singing,
 Fjords and hills together,
 As we sail'd away;
 We, too, joined the song.

Når den Rejse endte
ved jeg ej forvist,
men den vakre Jente
bød farvel til sidst.
Da lå Fjeldet øde,
for det sidste Møde
Bølgens Mund var lukt,
Dagens Lys blev slukt.

Men i hver en Jente
da hun længst var væk
øjned jeg bekjendte
store, skønne Træk,
og bag Fjeldemuren
gjennem Alnaturen
over Sneen blå
Ragnhild grant jeg så.

[21] Den syngende Menighed, EG 122

(N. F. S. Grundtvig)

Guds Menighed, syng for vor Skaber i Løn,
Engle syng med, Engle syng med.
Han gav os til Frelser sin eenbårne Søn!
Så liflig lege vi for vor Herre!

Slå Harpen, du fromme Salmist på Jord!
Strengen er af Guld, Strengen er af Guld,
for Jesus vor Konge, Guds levende Ord!
Så liflig lege vi for vor Herre!

Da høres de glødende Tungers Røst,
Ånden er os nær,
som bringer os altid den evige Trøst.
Så liflig lege vi for vor Herre!

When that journey ended
I could hardly say;
But that lovely maiden
Bade us her farewell.
Lonely lay the mountains
At that final meeting,
Quiet were the waves;
Daylight waned away.

But in every maiden –
After she was gone –
I would see familiar,
Strong and handsome traits;
Past the towering mountains,
Throughout Mother Nature,
Across the glowing snow
Ragnhild I saw clear.

The Singing Congregation

God's congregation, sing to our great Maker,
Angels join in, angels join in.
He gave us for Saviour his only Son!
And joyous shall be our praise!

And strike your harp, o Psalmist here on earth.
Golden the string, golden the string,
For Christ the King, God's living word!
And joyous shall be our praise!

The voice of the fiery tongues rings out,
The Holy Spirit is nigh
And ever it brings us eternal peace.
And joyous shall be our praise!

22 Valgsang, EG 149

(Bjørnstjerne Bjørnson)

Hvad siger de dog om dig, du evigunge mor?
 At du er bleven hærtat; om dig de dette tror?
 At du er bleven hærtat og er ej bedre værd;
 din ære og din frihed er i de svenske sværd,
 det siger de om dig? Dig selv du råder ej?
 Men, vet du, det er derfor jeg holder så af dig!

Hvad gjør de også mot dig, du evigunge mor?
 De tør ej tro, de frygter, at faren er for stor,
 de krænker dine love, de åbner dine hjem,
 så andre ind kan træde, og dele magt med dem.
 De tør ej tro på dig og heller ej på sig?
 Men, vet du, det er derfor jeg holder så af dig!

For var du så fullkommen, så lykkelig og stor,
 som vi dig alle undte, du evigunge mor,
 ja, var du så fullkommen, som den jeg nævner ej,
 da var der ingen fare, du trængte ikke mig.
 Men her er åbnet vej, du trænger også mig,
 og, vet du, det er derfor jeg holder så af dig.

Du ser dig om iblandt os, du evigunge mor.
 Hvor mange har du med dig, hvor mange mon, som tror?
 "Er jeg en frifødt kvinde, er blankt mit løveskjold?
 Er jeg en hærtat kvinde, og nu i Svenskeveld?"
 Det spørgsmål gir du mig, så det, det afgjør jeg,
 ja, vet du, det er derfor jeg holder så af dig.

Jeg er nu bare liten; men du, du gjør mig stor,
 når så du roper på mig, du evigunge mor.
 Da er det som jeg kjænder, at magt har også jeg,
 og at så fri som du blir, så fri blir også jeg,
 så fri blir også jeg og tusen efter mig,
 ja, vet du, det er derfor jeg holder så af dig.

Election Song

What do they say about you, o Mother ever-young?
 That you've been taken hostage; is that what they believe?
 That you've been taken hostage, and nothing else deserves;
 Your honour and freedom is kept by Swedish swords,
 Is that what they believe? That you are without strength?
 But this is just the reason I am so fond of you.

What are they doing to you, o Mother ever-young?
 They have no faith, they fear that the danger is too great,
 They disregard your laws, they open up your homes,
 That others may enter, to share in the power.
 They dare not trust in you, nor in themselves?
 But this is just the reason I am so fond of you.

For had you been so perfect, so happy and so great,
 As we would all have wished you, o Mother ever-young,
 Yes, had you been as perfect as that which I'll not name,
 There would have been no fears, you'd have no need for me.
 But now the road lies open, you do have need for me,
 And this is just the reason I am so fond of you.

You take a look around you, o Mother ever-young.
 How many can you count on, how many that believe?
 'Am I a free-born woman, my lion crest untarnished?
 Am I a spoil of war, and now in Swedish hands?'
 Such are your questions to me; thus they're mine to answer,
 And this is just the reason I am so fond of you.

Of course, I am but small; but you, you make me great,
 When you summon me, o Mother ever-young.
 It is then I feel that I have power, too;
 That as free as you will be, so free will I be, too;
 So free will I be, too, and thousands after me.
 And this is just the reason I am so fond of you.

23 To a Devil (Til en Hunndjevel), EG 154*(Otto Benzon)*

I tell you, if an angel in paradise you were,
I'd go to his Allmightness and crave admission there.
And if he would not have me and dared to cast me forth,
I'd drag you down from heaven and set you on the earth.

But now you are a devil and that is passing well,
For can I manage nothing else, then I can go to hell.
The Lord may keep his paradise, may keep his angels too.
I only care for devils when the devils are like you.

INDEX

SONGS LISTED BY OPUS NUMBER

- Vier Lieder, Op. 2** Disc 3
Die Müllerin; Eingehüllt in graue Wolken;
Ich stand in dunkeln Träumen; Was soll ich sagen?
- Sechs Lieder, Op. 4** Disc 1
Die Waise; Morgentau; Abschied; Jägerlied;
Das alte Lied; Wo sind sie hin?
- "Hjertets Melodier" af H. C. Andersen, Op. 5** Disc 1
To brune Øjne; Du fatter ei Bølgernes evige Gang;
Jag elsker Dig; Min Tanke er et mægtigt Fjeld
- Romancer og Ballader af A. Munch, Op. 9** Disc 2
Harpen; Vuggesang; Solnedgang; Udfarten
- Fire Romancer af Chr. Winter, Op. 10** Disc 5
Taksigelse; Skovsang; Blomsterne tale; Sang paa Fjeldet
- Romancer, Op. 15** Disc 2
Margaretes Vuggesang; Kjerlighed, Langelandsk Folkemelodi; Modersorg
- Romancer og Sange, Op. 18** Disc 6
Vandring i Skoven; Hun er saa hvid; En Digers sidste sang; Efteraarsstormen;
Poesien; Ungbirken; Hytten; Rosenknoppen; Serenade til Welhaven
- Fire Digte fra "Fiskerjenten" af Bj. Bjørnson, Op. 21** Disc 3
Det første møde; "God morgen!"; Jeg giver mit digt till våren; Takk for dit råd
- Tre Sanger fra "Peer Gynt", Op. 23** Disc 5
Peer Gynts Serenade; Solveigs Sang; Solveigs Vuggevis
- Sex Digte af Henrik Ibsen, Op. 25** Disc 1
Spillemand; En svane; Stambogssrim; Med en vandlilje; Borte!; En fuglevis

Fem Digte af John Paulsen, Op. 26	Disc 4
Et Håb; Jeg reiste en deilig Sommerkvæld; Den ærgjerrige; Med en Primula veris; På Skogstien	
Den Bergtekne, Op. 32	Disc 7
Tolv Melodier til Digte af A. O. Vinje, Op. 33	Disc 4
Guten; Våren; Den Særde; Tysteberet; Langs ei Å; Eit Syn; Gamle Mor; Det Første; Ved Rondane; Et Vennestykke; Trudom; Fyremål	
Romancer (ældre og nyere), Op. 39	Disc 2
Fra Monte Pincio; Dulgt Kjærlighed; I Liden højt deroppe; Millom Rosor; Ved en ung Hustrus Båre; Hör' ich das Liedchen klingen	
"Rejseminder fra Fjeld og Fjord" af Holger Drachmann, Op. 44	Disc 5
Prolog; Johanne; Ragnhild; Ingebjørg; Ragna; Epilog	
Sechs Lieder, Op. 48	Disc 3
Gruß; Dereinst, Gedanke mein; Lauf der Welt; Die verschwiegene Nachtigall; Zur Rosenzeit; Ein Traum	
Seks Digte af Holger Drachmann, Op. 49	Disc 5
Saa du Knøsen, som strøg forbi; Vug, o Vove; Vær hilset, I Damer; Nu er Aftenen lys og lang; Jule-Sne; Foraarsregn	
"Norge". Digte af John Paulsen, Op. 58	Disc 6
Hjemkomst; Til Norge; Henrik Wergeland; Turisten; Udvandreren	
Elegiske Digte af John Paulsen, Op. 59	Disc 6
Når jeg vil dø; På Norges nøgne fjelde; Til Én I; Til Én II; Farvel; Nu hviler du i jorden	
Digte af Vilhelm Krag, Op. 60	Disc 2
Liden Kirsten; Moderen synger; Mens jeg venter; Der skreg en Fugl; Og jeg vil ha mig en Hjertenskjær	

Barnlige Sange, Op. 61	Disc 1
Havet; Sang til juletræet; Lok; Fiskervise; Kveldssang for Blakken;	
De norske fjelde; Fædrelandssalme	
”Haugtussa”. Sang-cyklus af Arne Garborg, Op. 67	Disc 1
Det syng; Veslemøy; Blåbær-Li; Møte; Elsk; Killingdans;	
Vond Dag; Ved Gjætle-Bekken	
Fem Digte af Otto Benzon, Op. 69	Disc 7
Der gynger en Båd på Bølge; Til min Dreng;	
Ved Moders Grav; Snegl, Snegl!; Drømme	
Fem Digte af Otto Benzon, Op. 70	Disc 7
Eros; Jeg lever et Liv i Længsel; Lys Nat; Se dig for; Digterverse	

SONGS WITHOUT OPUS NUMBER

Siehst du das Meer?, EG 121	Disc 3
Den syngende Menighed, EG122	Disc 7
Til Kirken hun vandrer, EG 123	Disc 4
Claras Sang, EG 124	Disc 7
Soldaten, EG125	Disc 6
Min lille Fugl, EG 126	Disc 4
Dig elsker jeg!, EG 127	Disc 2
Taaren, EG128	Disc 6
Vesle Gut, EG129	Disc 6
Den blonde Pige (I), EG 130	Disc 7
Odalisken synger, EG 131	Disc 4
Prinsessen, EG 133	Disc 7
Suk, EG 134	Disc 7
Til L. M. Lindemans Sølvbryllup, EG 135	Disc 4
Til Generalkonsul Chr. Tønsberg, EG 136	Disc 4
Den hvide, røde Rose, EG 137	Disc 4
Den blonde Pige (II), EG 138	Disc 7
Morgenbøn paa Skolen, EG 139	Disc 7

Paa Hamars Ruiner, EG 140	Disc 4
Jenta, EG 141	Disc 4
Attegloyma, EG 142	Disc 2
Under Juletræet, EG 144	Disc 3
Blåbæret, EG 145	Disc 4
Osterlied, EG 146	Disc 7
Simpel Sang, EG 147	Disc 5
Valgsang, EG 149	Disc 7
Ave, maris stella, EG 150	Disc 2
Fædrelandssang, EG 151	Disc 6
Sporven, EG 152d	Disc 3
I slåtten, EG 152f	Disc 3
Veslemøy undrast, EG 152g	Disc 3
Dømd, EG 152h	Disc 3
Veslemøy lengtar, EG 152j	Disc 3
Ku-Lok, EG 152l	Disc 3
Jeg elsket, EG 153	Disc 2
To a Devil, EG 154	Disc 7
Julens Vuggesang, EG155	Disc 3
Gentlemen-Menige, EG 156	Disc 6
Der Jäger, EG 157	Disc 3
Ragnhild, EG 181	Disc 7
Møte [first version of Op. 67 No. 4]	Disc 7

The following fragments and sketches have not been included in the present collection, but do appear in the editorial commentary to the Grieg Gesamtausgabe (the complete edition of Grieg's works):

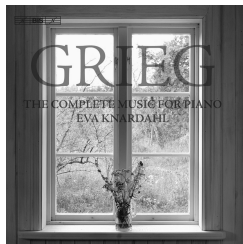
Bergmanden, EG 132: 20 bars of a never completed Ibsen setting

Dyre Vaa, EG 143: 18 bars of a never completed Welhaven setting

Du retter tidt dit Øjepar, EG 148: Grieg composed and rejected two versions of this Drachmann setting, neither of which exists in complete form.

Six sketches for settings of further poems from Arne Garborg's *Haugtussa* collection, EG 152 a–c, e, i and k

MORE MUSIC BY EDVARD GRIEG ON BIS

THE COMPLETE PIANO MUSIC

BIS-CD-1626/28

Besides the complete music for solo piano, these 12 discs (for the price of 3) also include the Piano Concerto in A minor (in original and final versions) and Norwegian Dances, Op. 35, for two pianos.

EVA KNARDAHL *piano*

Also featuring

LOVE DERWINGER *piano*

ROYAL PHILHARMONIC ORCHESTRA /

KJELL INGEBRETSEN

NORRÖPÖING SYMPHONY ORCHESTRA /

JUN'ICHI HIROKAMI

«Knardahl est une excellente pianiste, qui expose sans aucune contrainte digitale une connaissance en profondeur du compositeur et des ressources de sa musique.» *Classics Today France*

„Eine wunderbare und vielleicht die Referenzeinspielung, die Grieg so hörbar macht, wie er wahrgenommen werden sollte ... faszinierend transparent, feinsinnig und lebendig wiedergegeben.

Dass dann auch noch ein spannendes Booklet zu Griegs Klaviermusik mehrsprachig mitgeliefert wird, macht diese Box zu einem Muss.“ *PianoNews*

THE COMPLETE ORCHESTRAL MUSIC

BIS-CD-1740/42

Including the works for string orchestra, Ibsen's play *Peer Gynt* in a concert version incorporating the complete incidental music, the orchestral songs and other vocal and choral works such as the opera fragment *Olav Trygvason*, the dramatic scene *At the Cloister Gate* and the *Piano Concerto in A minor* (8 discs for the price of 3).

BERGEN PHILHARMONIC ORCHESTRA /
OLE KRISTIAN RUUD

Soloists including

NORIKO OGAWA *piano* · SOLVEIG KRINGELBORN *soprano*

MARITA SOLBERG *soprano* · HÅKAN HAGEGÅRD *baritone*

Also featuring

choirs (BERGEN PHILHARMONIC CHOIR,
BERGEN VOCAL ENSEMBLE, VOCI NOBILI)

and the actors SVEIN STURLA HUNGNES and KARI SIMONSEN

Also available on separate hybrid discs in SACD Surround Sound

Diapason d'Or *Diapason*

Recording of the Year 2008 *MusicWeb International*

'A true bargain and a collection no library should be without.

Performances and recordings are all state of the art.'

MusicWeb International

'What a revelation ... the orchestra plays with live-wire class throughout all eight discs.' *Classic FM Magazine*

INSTRUMENTARIUM

Grand Pianos: Steinway D

DDD

RECORDING DATA

Disc 1: Recorded in August 1993 at the Järvenpää Concert Hall, Finland

Recording producer and sound engineer: Robert von Bahr · Digital editing: Jeffrey Ginn
Neumann microphones; microphone amplifier by Didrik De Geer, Stockholm; Fostex D-20 DAT recorder

Disc 2: Recorded in January 1996 at Danderyd Grammar School (Danderyds Gymnasium), Sweden

Recording producer and digital editing: Robert von Bahr · Sound engineer: Hans Kipfer · Piano technician: Greger Hallin
Neumann microphones; Studer 961 mixer; Fostex D-20 DAT recorder; STAX headphones

Disc 3: Recorded in May 1998 at Danderyd Grammar School (Danderyds Gymnasium), Sweden

Recording producer and sound engineer: Jens Braun · Digital editing: Oliver Curdt · Piano technician: Greger Hallin
Neumann microphones; dCs 24-bit A/D converter; Studer 961 mixer; Genex 8000 recorder; STAX headphones

Disc 4: Recorded in April 2001 at Danderyd Grammar School (Danderyds Gymnasium), Sweden

Recording producer, sound engineer and digital editing: Rita Hermeyer · Piano technician: Östen Häggglund
Neumann microphones; Studer 961 mixer; Genex GX 8000 MOD recorder; STAX headphones

Discs 5 & 6: Recorded in February 2004 at Danderyd Grammar School (Danderyds Gymnasium), Sweden

Recording producer and sound engineer: Marion Schwebel · Digital editing: Dirk Sobotka, Christian Starke · Piano technician: Carl Wahren
Neumann microphones; Studer 961 mixer; Protocols Workstation; STAX headphones

Disc 7: Recorded in March 2007 at the Kuusankoski Hall, Finland

Recording producer, sound engineer and digital editing: Christian Starke · Piano technician: Vesa Solje
Neumann microphones; RME Octamix D microphone preamplifier and high resolution A/D converter; Sequoia Workstation;
B&W Nautilus 80z loudspeakers; STAX headphones

Executive producers: Robert von Bahr, Robert Suff

BOOKLET AND GRAPHIC DESIGN

Cover text: © Rune J. Andersen 2010

Translations: William Jewson (English); Anna Lamberti (German); Arlette Lemieux-Chené (French)

Front cover painting of Edvard and Nina Grieg by P. S. Krøyer (Nationalmuseum, Stockholm, NM 1571)

Back cover photograph of Monica Groop: © Per-Henrik Groop

Typesetting, lay-out: Andrew Barnett, Compact Design Ltd, Saltdean, Brighton, England

BIS recordings can be ordered from our distributors worldwide.

If we have no representation in your country, please contact:

BIS Records AB, Stationsvägen 20, SE-184 50 Åkersberga, Sweden

Tel.: 08 (Int.+46 8) 54 41 02 30 Fax: 08 (Int.+46 8) 54 41 02 40

info@bis.se www.bis.se

BIS-CD-1607/09 © 1993–2007; © 2010, BIS Records AB, Åkersberga.

